

E N E R G Y W O R L D

۱۳ دنیای انرژی

فصل نامه بین المللی خبری، آموزشی، تحلیلی و پژوهشی - پاییز ۹۴ - قیمت: ۱۲ هزار تومان

اتحادیه
صادرکنندگان
فرآورده های نفت
گاز و پتروشیمی به
ICC پیوست

جلیل سازگارنژاد

مدیر عامل کنسر سیوم گروه انرژی پرشین
سوم مدیریت در گذشته موجب تعطیلی سوآپ شد

روح الله عباس پور

سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس
فضای بین المللی بعد از برجام تغییر یافته است

حسن تاجیک

رئیس کمیسیون قیر اتحادیه صادرکنندگان
فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران
جایگاه ایران در بازار جهانی قیر هر روز کم رنگ تر از دیروز است

سعید رفیعی فر

مدیر عامل تعاونی تولیدکنندگان پارافین
تحریم داخلی چه تاثیری بر صنعت پارافین ایران گذاشته است

MAKES YOUR PRODUCED OILS LOOK STRONGER

Kipa exclusive agent in the area.

شرکت کیپا نماینده انحصاری شرکتهای:

LG Chem
(MBS / SBS)

EniChem

JAYANT
AGRO

KANGTAI

تامین:

- SBS: قیر پلیمری، ایزوگام، ماستیک پلیمری و ...
- انواع افزودنیهای روغن موتور
- انواع پلیمرهای غلظت دهنده (VII, VI)
- مشتقات کرچک برای تولید گریس

info@kipaco.com

Tel.: +98(21) 88 89 51 75

Fax: +98(21) 88 89 18 66

خیابان فلسطین، پلاک ۴۰۵، واحد ۵۳

معماران تجارت آفتاب

سومین تولیدکننده و صادرکننده قیر در سال ۹۳

www.mtaholding.com
bitumen@mtaholding.com

خرید بیمه عمر و سرمایه گذاری بیمه البرز در مقایسه با سپرده بانکی (با فرض پرداخت حق بیمه ۱۰۰ هزار تومان در ماه)

بیمه عمر و سرمایه گذاری بیمه البرز	بانک	
۱	پرداخت غرامت فوت تا ۳۰۰ برابر پولی که در یک ماه داده شده	۰
۲	پرداخت غرامت در اثر حادثه تا ۹۰۰ برابر پولی که در یک ماه داده شده	۰
۳	سود تضمینی / سود فنی	۱۰٪
۴	معافیت از پرداخت حق بیمه در صورت از کار افتادگی	ندارد
۵	نقص عضو از کار افتادگی تا یک برابر سرمایه فوت	۰
۶	بیمه درمان بیماریهای خاص تا ۳۰ درصد سرمایه فوت	۰
۷	ابزار نگرانی های مالی در زمان تنگدستی مالی	برداشت از مساب
۸	برنامه ریزی مستمری	ندارد
۹	سود سرمایه گذاری	۱۰٪ در مال تغییر بر اساس سیاست های دولت
۱۰	بخشودگی مالیاتی	ندارد
۱۱	مالیات بر ارث	دارد - بعضا تا ۳۵٪
۱۲	سهولت مصادره	دارد

با بیمه عمر و سرمایه گذاری بیمه البرز میلیاردی شوید!!!!

* در صورت خرید بیمه عمر و سرمایه گذاری بیمه البرز از مزایای عضویت در اتحادیه صادر کنندگان نفت و گاز و پتروشیمی ایران بهره مند شوید.

* با پرداخت سالی دو میلیون تومان و با افزایش بیست درصدی حق بیمه در سال ، علاوه بر مزایای فوق صاحب بیش از ۱۷ میلیارد تومان پول نقد شوید .

* با پرداخت اولین قسط حق بیمه پوشش بیمه عمر و حادثه و از کار افتادگی حادثه و درمان امراض خاص برقرار میشود.

* در صورت از کار افتادگی از پرداخت حق بیمه تا پایان قرارداد معاف میشوید و سرمایه پایان دوره را کامل دریافت میکنید.

نمایندگی امانی فر
کد ۴۸۲۷

آدرس: تهران ، خیابان حافظ ،
بین طالقانی و رشت ،
ساختمان شماره ۳۶۶ ، دورنگار :
طبقه ۵ واحد ۵۰۵

تلفن : ۵۵۷۹ ۶۶۹۷ - ۰۲۱

۴۵۸۹ ۶۶۴۰ - ۰۲۱

دورنگار :

۴۳۵۰ ۶۶۴۰ - ۰۲۱

درخواست خود را با ذکر نام شرکت-نام و نام خانوادگی-شغل یا سمت - شماره تلفن همراه و سن با ذکر درخواست بیمه عمر به شماره ۰۲۱-۴۸۲۷-۱۰۰۰۹۰۰۰ پیامک کنید تا مداخل متناسب با فعالیت برای شما ارسال شود

Sms: ۰۲۱-۴۸۲۷-۱۰۰۰۹۰۰۰

Site: www.Bimeh4827.ir

ضد یخ کراپ همسفر زمستانی شما

روغن ترمز | ضد یخ و ضد جوش | روغن موتور | روغن دنده (واسکازین) | روغن فرمان (هیدرولیک) | شیشه شوی خودرو | مکمل بنزین

نشانی: تهران سهروردی شمالی خیابان توپچی شماره ۲۲ طبقه چهارم تلفن: ۸۸۷۶۸۴۱۶ - ۸۸۷۶۹۲۵۱ فاکس: ۸۸۷۳۸۲۷۶

WWW.CROP.IR

Success is not accident!

RAHYAR GOSTAR NOVIN

No.18, 10 th St, Hasan Seif Ave,
Sanat Sq, Tehran - Iran.

Factory: 8th St, 2nd west St, Heidarieh
industrial village, 10 Km, Zanjan,
Takestan.
TELEPHONE

+98 (21) 88378944
88378951
88378957
88378960
88378973

FAX +98 (21) 88379140
E-MAIL info@rgn-co.com
INTERNET www.rgn-co.com

رهیار گستر نوین

دفتر مرکزی: تهران، شهرک غرب، میدان صنعت،
خیابان حسن سیف، خیابان دهم، پلاک ۱۸

کارخانه: تاکستان، کیلومتر ۱۰ زنجان، شهرک
صنعتی حیدریه، خیابان دوم غربی، خیابان هشتم

تلفن:

+98 (21) ۸۸۳۷۸۹۴۴
۸۸۳۷۸۹۵۱
۸۸۳۷۸۹۵۷
۸۸۳۷۸۹۶۰
۸۸۳۷۸۹۷۳

+98 (21) ۸۸۳۷۹۱۴۰
info@rgn-co.com
www.rgn-co.com

فکس:
ایمیل:
وب سایت:

کیمیا پارافین

kimia Paraffin Co.ltd.

About twenty years experiences,
alongside the well-equipped
laboratory and production line,
enable us to supply the best
quality paraffin waxes and Foots
oil, according to our customers'
requirements.

www.kimiaparaffin.com

Kimia Paraffin Manufacturing & Trading Company

بیست سال تجربه تولید و صادرات پارافین جامد در خدمت صنایع

Center Office: No.23, 4TH Floor,
Hakimazam Alley, North Shiraz St.
Tehran - Iran

Postcode:1991647612

Tel: +98 (21) 88047470 - 88047484

Fax: +98 (21) 88047498

Factory: No.1484, abbasabad
Industrial city, Dorna St.
Tehran-Iran

Tel: +98 (21) 36423787

Email: info@kimiaparaffin.com

صنایع شیمیایی صدر شیمی گستران یزد

اولین و تنها تولیدکننده اندرید مالئیک
در ایران و خاورمیانه

SADR
CHEMICAL
Co. LTD.

مشخصات محصول اندرید مالئیک

شکل ظاهری: پرک
خلوص: حداقل ۹۹/۸٪
نقطه انجماد: 52.5 C
رنگ حالت مذاب: کمتر از ۲۰ (واحد APHA)
آهن: کمتر از ۳ ppm
خاکستر: کمتر از ۰.۰۰۴٪
بسته بندی: کیسه های به وزن ۲۵ کیلوگرم ۴۴

Specification of Maleic Anhydride

Appearance: Flake
Purity > 99.8%
Molten color < 20 APHA
Solidifying point < 53 C
ASH < 0.004%
Iron < 3 ppm
Packing: 25kg/bag

دفتر تهران:

تلفن: ۰۲۱ ۲۲۲۲ ۹۳۷۲
فاکس: ۰۲۱ ۲۲۲۲ ۲۷۷۸

نشانی: تهران - خیابان دکتر شریعتی - رویی کوچه نصیر - پلاک ۱۲ - طبقه ۳

کارخانه:

تلفن: ۰۳۵۱ ۵۲۱ ۷۲۰۶-۱۲
فاکس: ۰۳۵۱ ۵۲۱ ۷۲۱۴

نشانی: یزد - کیلومتر ۲۵ جاده یزد-اردکان - کیلومتر ۲ جاده حاجی آباد

Tehran Office:

Tel: +98 21 22 22 9372
Fax: +98 21 22 22 2778

Address: No.3, Kamyar St., Dr. Shariati st., Tehran, Iran

Factory:

Tel: +98 351 521 7206-12
Fax: +98 351 521 7214

Address: Next to HADJIABAD industrial zone, 25th Km
Yazd-Ardakan road, YAZD, Iran

شرکت کارگزاری مفید
Mofid Securities Co.

هوشمند و کارا در صنعت کارگزاری

کارگزار برتر از سال ۱۳۸۶ تا ۱۳۹۰

کارگزار مؤسس بورس کالای ایران

کارگزار مؤسس بورس انرژی

۱۰ میلیارد دلار ارزش معاملات سه سال اخیر

دفتر مرکزی شعبه بورس کالا

Head Office in IME
No 45, Jahan Koodak Cross, Africa Main Str. Tehran - IRAN
Tel: +9821- 87222 / Fax: +9821- 87227
تلفن: ۰۲۱-۸۷۲۲۲ / فاکس: ۰۲۱-۸۷۲۲۷

www.mofidkala.com / info@mofid.com

چرا باید به **سوآپ** بازگردیم؟

چه قدر **نفت** داریم و تا چه وقت؟

گاز ایران مشتری ندارد!

اتحادیه صادر کنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی به **ICC** پیوست

ضرورت برنامه
ملی یکپارچه انرژی
در **دیپلماسی انرژی**

فهرست

دنیای انرژی ENERGY WORLD

فصل نامه بین المللی خبری، آموزشی، تحلیلی و پژوهشی

صاحب امتیاز: اتحادیه صادر کنندگان
فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی
مدیر مسئول: سید حمید حسینی

شورای سیاست گذاری: فرزاد گلچین، مهدی اسپندپاری،
احمد صرامی، نیما اسلامی، محسن طارمیان
سر دبیر: رضا رخی
دبیر تحریریه: سید بهزاد اخلاقی
همکاران تحریریه: علی حسینی، امید گلزاری، پروین ایمانی،
متین کاکویی، احمد کاظم زاده، عبدالرضا غفرانی، حسن بیک
محمد لور، رسول شبیبی، وحید وثابی، رضا عدالتی پور

مدیر هنری: آرش روشنگر
نمونه خوانی: حمید کرمانی

چاپ: سیمرغ، خیابان دماوند - روبرو بیمارستان بوعلی
خیابان بخشی فر، پاساژ دماوند، پلاک ۱ - تلفن: ۷۷۵۹۶۰۷۹
شمارگان: ۵۰۰ نسخه

آدرس نشریه: خیابان دکتر بهشتی
خیابان مفتاح شمالی، خیابان نقدی، پلاک ۱۰ طبقه اول
تلفن: ۸۸۵۱۱۶۱۱ فاکس: ۸۸۵۰۸۲۵۰

پست الکترونیک: world-energy@opex.ir
پایگاه اینترنتی: www.opex.ir

شرکت کارگزاری
بانک پاسارگاد (سهامی خاص)

اندیشه ها،
آنچه نیاز شماست

عضو گروه مالی بانک پاسارگاد

کارگزاری دارای رتبه «الف» در بین بورس های کالا و اوراق بهادار از سال ۱۳۸۹ تا کنون
پذیرش و انجام معاملات فرآورده های نفتی و پتروشیمی در بورس انرژی و کالا
پذیرش سهام شرکت های متقاضی جهت ورود به بورس اوراق بهادار و فرابورس
ارائه دهنده خدمات نوین آنلاین در بازار سرمایه

تهران، میدان آرژانتین، بلوار بهاران، خیابان ۲۳، شماره ۴
تلفن: ۴۲۳۹۲۰۰۰ فکس: ۸۸۴۸۰۲۵۲

PASARGAD BANK BROKERAGE CO. P.J.S.
www.pasargadbroker.com

سوآپ

سوآپ عبارت است از
واردات فرآورده در یک
نقطه مرزی کشور و مصرف
آن در داخل و در قبال آن
صدور فرآورده با همان
مشخصات از مرز خروجی
دیگر. سوآپ فرآورده‌ها
یکی از بخش‌های پر سود
اقتصاد نفت و گاز به شمار
می‌رود که در ایران نیز
سابقه‌ای قابل توجه دارد

جلیل سازگارنژاد، مدیرعامل کنسرسیوم گروه انرژی پرشین

سوءمدیریت در گذشته موجب تعطیلی سوآپ شد

برای کشوری که تجارت و اقتصادش بر پایه سوخت است، تعطیلی سوآپ لطمه سنگینی بود و با این کار منافع اقتصادی و سیاسی زیادی از دست رفت. کشورهایی که از ایران برای سوآپ استفاده می کردند عملاً مسیرهای دیگر را جایگزین کردند. جلیل سازگارنژاد مدیرعامل کنسرسیوم گروه انرژی پرشین در گفت و گو با نشریه دنیای انرژی در خصوص فرصت‌ها و چالش‌های موجود در حوزه سوخت می گوید و به سوالاتی پاسخ می دهد که در زیر می خوانید

چرا باید به سوآپ بازگردیم؟

امید گلزاری ■ اقتصاددان

جمهوری اسلامی ایران یکی از کشورهای ای است که از نظر جغرافیایی شرایط ویژه‌ای دارد. دسترسی به آب راه‌ها، توسعه زیر ساخت‌های حمل و نقل و همچنین مرزهای خشکی گسترده در کنار همسایگان متنوع به ما این فرصت را داده است تا پتانسیل‌های گوناگونی در عرصه تولیدات نفت، گاز و پتروشیمی داشته باشیم.

طی سال‌های گذشته و با توجه به تحریم‌های گسترده علیه ایران و همچنین تحریم‌های که به طور خاص از سال ۱۳۸۹ بر علیه اقتصاد ملی وضع شد جایگاه سوآپ به عنوان یکی از محل‌های درآمدی کشور با چالش‌های جدی رو به رو شد. به طور خاص اتحادیه صادرکنندگان فراورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی به عنوان بزرگترین نهاد اقتصادی خصوصی کشور همواره مناسبات نزدیکی را با نهادهای دولتی مربوطه داشت اما رکود در عرصه سوآپ منجر به برآورده نشدن شاخصه‌های برنامه‌ریزی شده در این بخش شد.

ایران برای سوآپ بشکهای ۱۰۱ دلار دریافت می کرد درواقع با سوآپ روزی ۲۰۰ هزار بشکه نفت کشور می توانست ۲۲۰ هزار دلار روزانه در آمد داشته باشد که با قطع سوآپ از این درآمد کلان محروم شدیم. سوآپ به دلایلی غیر منطقی قطع شد و در نتیجه ایران ۶ میلیارد دلار محکوم و طی سال‌های ۹۲ و ۹۳ مجبور شد این رقم را پرداخت کند. در آن دوران نقش دولت در قطع سوآپ قابل ارزیابی است و نیازمند مطالعات جدی است که در این بحث نمی گنجد اما شاید وزیر وقت احساس کرده ۳ دلار برای سوآپ مبلغ کمی بود و باید به ۷ دلار می رسید. اما نتیجه این مساله چیزی جز از دست دادن بازار انرژی و سوآپ برای اقتصاد ملی نبود و مشتریانی که به سختی به بازار ما جذب شده بودند یک باره فاصله خود را زیاد کردند و به سوی رقبای ما که با آغوش باز به استقبال آن‌ها نشسته بودند شتافتند. در همین حال بر اساس برآوردهای صورت گرفته توسط کارشناسان و فعالان اقتصادی تصمیم بر قطع سوآپ علاوه بر کم رنگ کردن نقش ایران در مناسبات سیاسی

و اقتصادی منطقه، ایران را از درآمدی معادل ۸۸۰ میلیون دلاری محروم کرد. در این باره سوالاتی چون جایگاه ایران در حوزه انرژی، معطل ماندن ظرفیت خط لوله نکا-ری، و فرسوده شدن این خط لوله و تاسیسات ۱۶۸ میلیون دلاری بی پاسخ ماند. سیاست‌های دولت نهم و دهم به گونه‌ای بود که با تلاش‌های تیم جدید وزارت نفت برای مذاکره با کشورهای حاشیه دریای خزر برای از سرگیری سوآپ نفت خام، این کشورها چندان تمایلی برای همکاری مجدد با ایران نداشتند. اکنون به نظر می رسد تحریم‌ها در حال رخت بستن از کشور باشند

و در این مقطع زمانی توجه به سوآپ به عنوان یکی از مولفه‌های تجاری سود آور الزامی است. در این مرحله حضور فعالان اقتصادی داخلی از جمله اعضای اتحادیه و کمیسیون تخصصی سوآپ ضروری به نظر می رسد و تشکیل جلسات و تبیین راهبرد کلان برای پیشبرد و حتی جبران دوران رکود سه ساله در این عرصه نیز می تواند اهمیت ویژه‌ای داشته باشد.

در این بین اما معادل سازی از جمله مواردی است که تنها با حمایت و پیگیری‌های دولتی می تواند اجرایی شود و در حال حاضر انتظار داریم نگاه ویژه‌ای نیز به معادلسازی صورت گیرد به طوری که سوخت مورد نیاز برای پالایشگاه‌های شمالی کشور را از کشورهای شمالی دریافت کنیم و در ازای آن بنزین و یا یک فراورده نفتی دیگر را در جنوب کشور صادر کنیم. با رفع تحریم‌ها و عزم واردات ملی سوآپ نفت در ایران دوباره جان می گیرد تا پس از چند سال بالاتکلیفی و چالش‌های ریز و درشت، این فرآیند اقتصادی نقش ایران در معادلات منطقه‌ای را تقویت کند.

هم اکنون از بخش خصوصی ایران انتظار می رود تا هم سوآپ و هم معادلسازی به مقدار بیش از آنکه هم اکنون انجام می شود صورت گیرد. به عنوان مثال عراق می تواند نمونه خوبی برای این بحث باشد آن‌ها انتظار دارند سوآپ سوخت مازوت و دیگر فراورده‌های نفتی مانند گازوئیل قطع شده و ما انتظار داریم ایران هر چه زودتر کار سوآپ را از سرگیری کند.

■ به عنوان فعال حوزه انرژی، فعالیت بخش خصوصی رو چطور می بینید؟ باید بگویم برای کشوری که مبنای اقتصادش نفت است، زبنده نیست که هنوز بخش خصوصی حرفه‌ای ندارد تا در کنار بخش دولتی برای رشد اقتصاد و تجارت نقش ایفا کند. با توجه به کاهش قیمت نفت و فراورده‌های آن در سطح جهانی و نزدیک شدن قیمت آن به قیمت داخل کشور فرصت مناسبی است که دولت برای فعال سازی واقعی بخش خصوصی اقدام کند و چارچوب سیاست‌های خود را در قبال این بخش روشن کند. با توجه به پتانسیل بالای انسانی، مالی و تخصص در بخش خصوصی دولت باید شرایط فعال شدن این بخش را محیا سازد تا در حوزه انرژی نقش خود را به شکل گسترده ایفا کند. همین بخش خصوصی در دوران تحریم برای کمک به انتقال پول و فروش محصولات حوزه انرژی کمک گسترده‌ای به دولت داشته است، اما اکثر این شرکت‌ها به خاطر عدم حمایت کافی برای فعالیت در داخل در خارج از ایران فعالیت می کنند.

■ مشکل کجاست؟ به نظر من نباید دولت رقیب بخش خصوصی باشد. هر فعالیت قانونی که مردم می توانند در بخش اقتصادی و تجاری با اتکا به سرمایه خود انجام دهند، باید شرایطش از سوی دولت فراهم شود. دولت باید از تصدی گری دوری کند.

■ به طور مثال در حوزه فعالیت خودتان چه انتظاری از دولت دارید؟ دولت اجازه دهد بخشی از واردات بنزین با کیفیت بالا به بخش خصوصی واگذار شود. با توجه به افت قیمت نفت در جهان و نزدیک شدن قیمت فراورده‌های نفتی با

نرخ داخل ایران، دولت می تواند تا زمانی که قیمت همچنان پایین است این فرصت را به بخش خصوصی دهد تا تامین و توزیع بنزین برای مصرف داخل را بر عهده بگیرد. به عنوان فعال بخش خصوصی در صورتی که بستر کار و قوانین حمایتی تصویب شود، آمادگی داریم تا برای وارد کردن محصول با کیفیت بالا به نیابت از دولت وارد عمل شویم.

■ این کار چه نفعی برای دولت دارد؟ با این کار دولت سوبسیدهای آشکار و پنهانی که می دهد را صرفه جویی خواهد کرد، به شرط این که از بخش خصوصی حرفه‌ای شناسنامه دار حمایت کند، نه آنهایی که به خاطر ارتباطات با لایه‌های دولتی از رانت استفاده می کنند و به شکل مقطعی و برای کسب سود بالا می خواهند بخش خصوصی را در دست خود نگه دارند. در واقع جریان مقطعی که از فرصت‌ها سوء استفاده می کنند نام بخش خصوصی را خراب می کنند.

■ شما سوآپ نیز دارید؟ متأسفانه به دلیل سوء مدیریت در دولت گذشته، سوآپ تعطیل شد. به طوری که مجموعه شرکت‌های ایرانی و حتی وزارت نفت از تجارت سوآپ خارج شدند. در واقع برای کشوری که سوخت از پایه‌های تجارتش است این اتفاق لطمه سنگینی بود و با این کار منافع اقتصادی و سیاسی زیادی از دست رفت، چرا که بازگشت به مدار سوآپ بسیار مشکل است و کشورهایی که از ایران برای سوآپ استفاده می کردند عملاً مسیرهای دیگر را جایگزین کردند. مسولین وقت سوآپ را به نفع منافع کشور نمی دانستند. مشتریها نیز کانال‌های دیگری را برای کار خود انتخاب کردند.

سوآپ چه مزایایی برای کشورمان دارد؟

سوآپ ایران را در مسیر بین المللی انتقال سوخت و فراورده‌های انرژی قرار می دهد. در حال حاضر سوآپ بسیار کمی انجام می شود و ما نیاز داریم تا با سیاست گذاری صحیح و به موقع مجدداً به مسیر سوآپ باز گردیم.

آیا دوران پسا تحریم می تواند شرایط کار را بهتر کند؟

مطمئناً! بنظر خواهند بود، اما نیاز به زمان دارد. متأسفانه به خاطر تحریم‌ها تجارت با کشورهای دیگر محدود شده بود و عملاً شرایط انتقال پول و حمل و نقل محصولات در بخش‌های صادرات و واردات با مشکل مواجه بود.

به طور غیر همنام هم همواره یکی دیگر از پیشنهادهای فعالان اقتصادی بخش خصوصی بود؛ یعنی در مقابل فرآورده دریافتی، فرآورده مورد نیاز کشور طرف قرارداد تحویل داده شود. طی سال‌های گذشته متأسفانه اصل غیر همنام را وزارت نفت نپذیرفته است؛ چرا که عنوان می‌کرد این مساله با قانون مغایرت دارد. اما سوآپ فرآورده نفتی بر اساس ارزش محموله، پیش از این در سال گذشته در مقطعی از زمان انجام شده است.

مساله دیگری که در کنار سوآپ مطرح می‌شود کیفیت محصولات است. نباید از نظر دور داشت که کیفیت فرآورده‌های نفتی ترکمستان بالاست؛ به طوری که گوگرد ترکم کم و ارزش حرارتی آن بالا است و به همین دلیل قیمت مازوت آن ۶۰ تا ۷۰ دلار بالاتر از قیمت‌های محصول در ایران است. این در حالی است که ایران و سه کشور عراق، آذربایجان و ترکمنستان بیشترین حجم تبادلات را دارند و در همین بین همکاری‌های تهران و عشق‌آباد بیش از باکو و بغداد است.

ماجرای بنزین‌های سوآپ شده اما در این بین با مسائل خاص خود رو به رو هستند به طوری که اکتان بنزین ترکمنستان بین ۹۲ تا ۹۵ و گوگرد آن کمتر از پنج هزار پی.پی.ام است؛ در واقع بنزین این کشور استاندارد یورو ۲ را دارد به همین جهت استفاده آن در بازارهای داخل عملاً با بن بست همراه است. در حال حاضر هم اکنون امکان سوآپ ال.پی.جی، گازوئیل، بنزین و مازوت فراهم است و در دوره‌ای سوآپ ال.پی.جی در مقدار کم انجام می‌شد. ۱۰ تا ۱۲ شرکت بخش خصوصی مجوز انجام عملیات سوآپ فرآورده نفتی را از سوی وزارت نفت دریافت کرده و باید تعداد این شرکت‌ها افزایش یابند. همان‌طور که اشاره شد بخش خصوصی می‌تواند جایگاه ویژه‌ای در سوآپ فرآورده‌ها ایفا کند؛ مادامی که انجام سوآپ فرآورده نفتی اقتصادی باشد عملیات سوآپ انجام می‌شود و این مساله نیاز مند حمایت‌های دولت از بخش‌های سوآپ است. در دوران‌های گذشته عملاً سه تا چهار شرکت اصلی در این زمینه در ایران فعالیت می‌کرده‌اند و با توجه به حجم بزرگ‌این تجارت حضور بازیگران جدید الزامی است.

منابع دولتی در این راستا آمارهای را منتشر کرده که بر طبق آن در سال گذشته افزایش حجم بانکرینگ فرآورده‌های نفتی با رشدی قابل توجه مواجهه بوده است. سوآپ نباید تناژی باشد. بازگشت به سوآپ نفتی باید بر اساس فرمول‌های باشد که صرفه اقتصادی داشته باشند. پیش از این و در دورانی که سوآپ فرآورده‌ها انجام می‌شد فرمول مشخصی برای این روند وجود نداشت که این مهم تنها با استاندارد تناژ انجام می‌گرفت.

برخی کارشناسان بر این باورند که باید سوآپ هر تن فرآورده بین ۱۰ تا ۲۰ دلار سود داشته باشد زیرا بخش خصوصی در دوره‌ای برای سوآپ هر تن فرآورده نفتی حدود ۴۰ دلار بیشتر هزینه پرداخت می‌کرد. هم اکنون اگر سوآپ کننده ۲۰ هزار تن فرآورده دریافت کند باید معادل آن را در جنوب تحویل دهد؛ این در حالیست که به دلیل بالا بودن کیفیت فرآورده نفتی کشور ترکمنستان نسبت به فرآورده‌های تولید داخل، هزینه‌ای عملیات افزایش یافته و به همین دلیل حجم سوآپ کاهش چشمگیری داشته و در واقع می‌توان گفت دوباره متوقف می‌شود.

بخش خصوصی بارها به مدیران وزارت نفت پیشنهاد داده است که مبنای سوآپ فرآورده نفتی از «تناژ» به «ارزشی» تغییر کند؛ یعنی اگر سوآپ کننده ۱۰ میلیون دلار فرآورده تحویل گرفت، معادل ۱۰ میلیون دلار فرآورده تحویل دهد، ضمن این که سوآپ فرآورده

کارشناسان بر این باورند

که باید سوآپ هر تن

فرآورده بین ۱۰ تا ۲۰ دلار

سود داشته باشد

چراغ سوآپ با کلید بخش خصوصی روشن می‌شود

افزایش صادرات فرآورده‌های نفتی از اولویت‌های مهم شرکت ملی پالایش و پخش در سال ۹۴ است. این سیاستی است که دولت جمهوری اسلامی ایران آن را اعلام کرده است به طوری که آمارها هم نشان می‌دهند صادرات فرآورده‌های نفتی می‌تواند به بخش خصوصی واگذار شود و برای نخستین بار در سال‌های اخیر روند صادرات فرآورده‌های نفتی رو به افزایش است.

این مهم می‌تواند با هدف حضور هر چه بیشتر در بازارهای خارجی با تولید فرآورده‌های داخلی آهنگ سریع تری گرفته و با مشوق‌های دولتی برای بخش خصوصی فعالیت خود را گسترش دهد. در حال حاضر تمام فرآورده‌های نفتی بجز بنزین در کشور مازاد دارد و قرار است با روش‌های مختلف به بازارهای هدف صادر شود. اما سوالی که در این میان مطرح می‌شود روش‌هایی است که برای صادرات

فرآورده‌های نفتی به خارج مرزها انتخاب می‌شود؟ باید در نظر داشت که سوآپ یکی از راه‌های تجارت فرآورده‌های نفتی به شمار می‌رود که کشور تجربیات متنوعی هم در این مهم داشته است. در همین حال سوآپ فرآورده طبق روال گذشته برقرار است و این عملیات از کشورهای حاشیه شمالی و در جنوب به عراق و افغانستان توسط بازرگانان بخش خصوصی انجام می‌شود.

مرتضی فیروزی، رئیس کمیسیون سوآپ اتحادیه

صادر کنندگان فراورده‌های نفت، گاز، پتروشیمی ایران

سوآپ فراورده‌نداریم

رئیس کمیسیون نفت، سوآپ، بانکرینگ و ترانزیت اتحادیه صادر کنندگان فراورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران با بیان اینکه در حال حاضر سوآپ فراورده نفتی نداریم؛ به عدم تمایل وزارت نفت برای ورود بخش خصوصی به سوآپ نفت خام اشاره کرد و گفت: در زمینه بانکرینگ نیز شرایط خوبی نداریم و از رقبا بسیار عقب هستیم.

مرتضی فیروزی، درباره وضعیت سوآپ فراورده‌های نفتی در شرایط فعلی، اظهار کرد: با توجه به اینکه فاز ۱۲ پارس جنوبی سال گذشته وارد مدار شده سوآپ نفت کوره یا مازوت منتفی تلقی می‌شود زیرا نیروگاه‌ها نیاز به سوخت دوم ندارند و بدون استثناء گاز مصرف می‌کنند و بعید به نظر می‌رسد که در پیک زمان مصرف گاز هم به مازوت نیاز پیدا کنند و اگر هم نیاز پیدا کنند تولید داخلی این نیاز را پوشش می‌دهد و نیازی به سوآپ نیست.

وی در ادامه با بیان اینکه سوآپ بنزین قابل بحث و قابل پیگیری است، اضافه کرد: البته با توجه به اینکه در کشور کمبود بنزین داریم، اگر در شمال یا جنوب کشور بنزین را به دولت تحویل دهیم دولت معوض آن را ندارد که تحویل بدهد، بنابراین امکان سوآپ همنام بنزین وجود ندارد و باید سوآپ غیر همنام

وزارت نفت از ورود بخش خصوصی به این حوزه استقبال نمی‌کند

سوآپ گازوئیل اکنون جاری نیست و فعلا کسی حاضر نشده در شمال گازوئیل با کیفیت را وارد و در جنوب تحویل دهد

که در پالایشگاه‌های جنوب برای صادرات تولید می‌کنند تا مرغوب است. وی با اشاره به اینکه در حال حاضر بزرگترین صادر کننده مازوت در جهان هستیم که خبر خوبی نیست، ادامه داد: مازوت فراورده‌های سنگین است و ارزش آن بالا نیست که معنای آن این است که دارای پالایشگاه‌های فرسوده‌ای هستیم که به جای تولید فراورده‌های سبک حدود ۳۰ درصد فراورده سنگین مانند قیر و مازوت تولید می‌کند.

فیروزی در ادامه با اشاره صادرات سایر فراورده‌های نفتی، خاطر نشان کرد: صادرات نفت سفید برقرار است که البته این اقدام توسط دولت و از سوی شرکت ملی پالایش و پخش فراورده‌های نفتی صورت می‌گیرد.

رئیس کمیسیون سوآپ اتحادیه صادر کنندگان فراورده‌های نفت، گاز، پتروشیمی ایران درباره نقش

مرتضی فیروزی

در حال حاضر بزرگترین صادر کننده

مازوت در جهان هستیم که خبر

خوبی نیست؛ مازوت فراورده‌های

سنگین است و ارزش آن بالا نیست

که معنای آن این است که دارای

پالایشگاه‌های فرسوده‌ای هستیم که

به جای تولید فراورده‌های سبک حدود

۳۰ درصد فراورده سنگین مانند قیر و

مازوت تولید می‌کند

کشتی‌ها ترجیح می‌دهند که همه خدمات را دریافت بکنند اما ما به نسبت ساحلی که داریم در این زمینه بسیار عقب هستیم

وزارت نفت نیازی به بخش خصوصی در این زمینه ندارد زیرا خودش کالایی را در اختیار دارد

زیادی کرده‌اند و انواع سرویس‌ها را در بانکرینگ ارائه کرده‌اند.

رئیس کمیسیون سوآپ اتحادیه صادر کنندگان فراورده‌های نفت، گاز، پتروشیمی ایران با اشاره به سرویس‌های جانبی بانکرینگ که توسط رقبا ارائه می‌شود، خاطر نشان کرد: کشتی‌ها ترجیح می‌دهند که خدمات کلی را دریافت بکنند اما ما با توجه به شرایط موجود در سواحل، در این زمینه بسیار عقب هستیم.

وی در پاسخ به این سوال که آیا برای بهبود جایگاه ایران برنامه‌ریزی شده؟ گفت: متأسفانه

برنامه‌ریزی که منسجم و مشخص باشد نمی‌بینیم البته در این مسئله شرایط سیاسی منطقه نقش مهمی دارد و کشتی‌ها، منطقه جنوب خلیج فارس را که امکانات بهتری در آن وجود دارد به ایران ترجیح می‌دهند.

بخش خصوصی در سوآپ نفت خام که پس از حدود پنج سال توقف در آستانه احیا است، گفت: واقعیت امر این است که بخش خصوصی ما ضعیف‌تر از آن است که وارد این حوزه شود ضمن اینکه وزارت نفت نیز تمایلی ندارد و از ورود بخش خصوصی به این حوزه استقبال نمی‌کند. وی با بیان اینکه مسائل مربوط به نفت خام در انحصار دولت و حکومت است، گفت: وزارت نفت نیازی به بخش خصوصی در این زمینه ندارد زیرا خودش کالایی را در اختیار دارد و با سوآپ‌ها وارد معامله می‌شود و اساساً فضا را برای بخش خصوصی باز نمی‌کند.

فیروزی همچنین به وضعیت ایران در زمینه بانکرینگ اشاره و اظهار کرد: در این زمینه هم شرایط مطلوبی نداریم و بخشی از این امر به تحریم‌ها بر می‌گردد زیرا به دلیل تحریم‌ها کشتی‌ها به منطقه نمی‌آیند به علاوه رقبای ما در منطقه پیشرفت

اطمینان کشورهای تولیدکننده نفت را در حوزه خزر جلب کنیم

ایران دارای ظرفیت بالایی در منطقه خزر است و توانایی فراوانی برای تبدیل شدن به هاب انرژی دارد و در دو دهه گذشته کارهای زیادی برای عملیات سوآپ و اطمینان به کشورها به استمرار این مساله داد و در ۱۳ سال فعالیت سوآپ بیش از ۲۵۴ میلیون بشکه نفت از مسیر حوزه دریای خزر به نکا منتقل و از آن طریق به پالایشگاه‌های تهران و ری انتقال پیدا کرد. در منطقه خزر جدا از مسیر ایران که نزدیکترین، باصرفه‌ترین و بی‌دردسرت‌ترین مسیر برای رسیدن به آبهای آزاد است؛ مسیر دوم خط لوله کنسرسیوم خط لوله خزر (سی پی سی) است که این خط نفت خام این منطقه را به چین منتقل می‌کند. مسیر بعد مسیر غرب است که بی‌تی، سی نام دارد، این خط از کشور گرجستان، آذربایجان و ترکیه عبور می‌کند و در ساحل مدیترانه در بندر جیحان نفت خام را تحویل می‌دهد و همچنین خط شمالی که عملیات انتقال نفت خام را از منطقه روسیه انجام می‌دهند. به گفته کارشناسان نفتی این سه خط رقابتی اصلی ایران در منطقه هستند و ما برای این که بتوانیم دست رقیب‌ها را کوتاه کنیم باید سوآپ‌هایمان را حفظ و اطمینان کشورهای تولیدکننده نفت را در حوزه خزر جلب کنیم تا بتوانیم در پروژه انتقال نفت در دراز مدت موفق باشیم.

و تبریز را از این طریق تامین کند. اجرای طرح سوآپ مستلزم نیروی کار برای اجرا و عملیاتی کردن طرح بود، لذا اجرای این طرح باعث رونق گرفتن اشتغال در منطقه شمال کشور و بکار گرفتن تعداد زیادی از کارگران و کارمندان در بندر نکا شد. راه‌اندازی طرح سوآپ باعث ایجاد وابستگی از سوی همسایگان شمالی به کشور ایران شد و این امکان را فراهم کرد تا از این مکانیسم بتوان به عنوان اهرم سیاسی استفاده کرد. جدای از بحث اقتصادی، عبور نفت خام کشورهای شمال از مسیر ایران نشانه احساس امنیت کشورها و شرکت‌های خارجی و کسب اعتبار بین‌المللی ایران بود چرا که برخی کشورهای حوزه دریای خزر به آب‌های آزاد برای صادرات نفت خام تولیدی خود دسترسی ندارند و ابهای جنوب ایران فرصتی برای قطع وابستگی آنها به روسیه است.

راه‌اندازی طرح سوآپ باعث ایجاد وابستگی از سوی همسایگان شمالی به کشور ایران شد و این امکان را فراهم کرد تا از این مکانیسم بتوان به عنوان اهرم سیاسی استفاده کرد

میلیون دلار صرف شد. این تاسیسات از زمان قطع سوآپ تاکنون به طور عمده بدون استفاده مانده‌اند و سالانه مبالغ زیادی نیز صرف نگهداری این تاسیسات می‌شود. به گفته کارشناسان عدم استفاده بهینه از پالایشگاه‌های تبریز و تهران از دیگر نتایج قطع سوآپ بوده است، چرا که پالایشگاه‌های فوق بر مبنای مختصات فنی نفت خام کشورهای حوزه دریای خزر بهینه سازی شده بودند و قطع عملیات سوآپ باعث از دست رفتن موقعیت استفاده بهینه از سرمایه‌گذاری در این دو پالایشگاه مهم کشور نیز شده است.

■ عدم نیاز انتقال نفت جنوب به شمال

عدم نیاز به انتقال نفت خام از جنوب به شمال کشور هم از مزایای دیگر انجام عملیات سوآپ است، با توجه به اینکه مناطق نفتخیز موجود در کشور اغلب در جنوب کشور واقع شده‌اند و برای استفاده از نفت خام تولیدی در پالایشگاه‌های شمال کشور لازم است این نفت خام از طریق خط لوله به شمال کشور (تهران-تبریز) انتقال پیدا کند و این امر همراه با مخاطرات امنیتی و زیست محیطی است، انجام عملیات سوآپ این امکان را فراهم کرد که نفت خام تحویلی در بندر شمالی را در مناطق شمالی کشور مصرف کرده و قسمتی از خوراک پالایشگاه‌های تهران

سرنوشت سوآپ نفتی در شمال چه خواهد شد؟

■ سید رضا هاشمی کروی

به گفته کارشناسان، منافع استراتژیک و سیاسی عملیات سوآپ کم از منافع اقتصادی نبود چرا که عملیات سوآپ قبل از قطع شدن به ۴۰ هزار بشکه در روز رسید که در تولید ۴ میلیون بشکه‌ای نفت ایران و صادرات ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه‌ای ایران در آن زمان یعنی سال ۹۱ تأثیری نداشت

تحویل دهد و از این طریق مبلغی به عنوان حق سوآپ دریافت کند. علاوه بر آن از منظر سیاسی قطع سوآپ نفت بسیار به نفع برخی کشورهای همسایه از جمله ترکیه شد تا مسیر و میزان استفاده خطوط لوله نفت و گاز خود را سرعت بخشیده و صرفه‌های سیاسی و اقتصادی ناشی از آن را نصیب خود سازند. ترکیه به دنبال تبدیل شدن به هاب انرژی منطقه است. این کشور هم اکنون برخی از خطوط عمده نفت را در اختیار دارد و در تلاش است خط لوله گاز شاه دنیز وای، تی.سی را که بخشی از آن از ایران می‌گذرد نیز در اختیار بگیرد. به گفته کارشناسان، منافع استراتژیک و سیاسی عملیات سوآپ کمتر از منافع اقتصادی نبود چرا که عملیات سوآپ قبل از قطع شدن به ۴۰ هزار بشکه در روز رسید که در تولید ۴ میلیون بشکه‌ای نفت ایران و صادرات ۲ میلیون و ۳۰۰ هزار بشکه‌ای ایران در آن زمان یعنی سال ۹۱ تأثیری نداشت.

■ بلا استفاده ماندن تاسیسات احداثی سوآپ

برای اجرای عملیات سوآپ نفت خام و افزایش آن، تاسیسات زیادی (از جمله پایانه نفتی نکا و خط لوله نکا-ری) از سوی شرکت ملی نفت ایران احداث و تنها برای احداث خط لوله نکا-ری هزینه‌ای بیش از ۱۶۸

شمسی آغاز شده و نفت دریای خزر در پالایشگاه‌های شمال کشور مصرف و مابه‌ازای آن در جنوب تحویل داده شده و از این طریق علاوه بر تقویت همکاری‌های اقتصادی، سودآوری و همچنین افزایش توانایی کشور در بازارهای نفتی را داشته است. معاوضه انتقال نفت در سال ۹۱ به علت برخی تفاوت دیدگاه‌ها که معتقد بوده سوآپ نفت صرفه اقتصادی نداشته و نیز مسائل سیاسی عملاً تعطیل و طی این سال‌ها فعالیت آن قطع شده بود.

■ ضرر و زیان ناشی از قطع سوآپ

به گفته کارشناسان نفتی انجام عملیات سوآپ طی سال‌های ۱۹۹۹ تا ۲۰۰۹ میلادی ۸۸۰ میلیون دلار برای کشور درآمد داشت و لغو سوآپ علاوه بر عواقب حقوقی و هزینه‌های جانبی آن و عدم بهره‌برداری از تاسیسات موجود را به دنبال داشته است. از بارزترین مزایای اجرای طرح سوآپ نفت خام، درآمدزایی برای شرکت ملی نفت ایران از طریق دریافت حق سوآپ بود، موقعیت جغرافیایی ایران این امکان را فراهم کرد که با طراحی مکانیسم سوآپ، نفت خام کشورهای شمال ایران را در بندر شمالی دریافت و در پالایشگاه‌های داخلی مصرف و معادل حجم آن را در بندر جنوبی کشور به شرکت‌های سوآپ کننده

معاوضه انتقال نفت در سال ۹۱ به علت

برخی تفاوت دیدگاه‌ها که معتقد بوده سوآپ نفت صرفه اقتصادی نداشته عملاً تعطیل و طی این سال‌ها فعالیت آن قطع شده بود

در حالی خط ۳۲ اینچ انتقال نفت خام با ظرفیت ۵۰۰ هزار بشکه در روز و تاسیسات بسیار معظم پایانه نفتی شمال در بهشهر برای سوآپ نفت خوابیده است که با فعالیت دوباره این تاسیسات، علاوه بر فرصت‌های اقتصادی و سودآوری به همراه کار و رونق، استراتژی حضور در بازار نفت و ارتباط بین دریای خزر و خلیج فارس از سر گرفته می‌شود. با توجه به نگاه دولت مبنی بر رونق دوباره سوآپ نفت در دریای خزر، در صورت عملیاتی شدن این طرح شاهد شکوفا شدن اقتصاد منطقه خواهیم بود، چرا که بسترهای مربوط به این فعالیت اقتصادی سودآور در برگیرنده خط لوله و مخازن و اسکله، مخازن و کشتی‌سازی و دیگر تاسیسات جانبی موجود است. سوآپ نفت خام از کشورهای حوزه دریای خزر از فعالیت‌های مهمی است که با سرمایه‌گذاری زیاد از اواخر دهه ۷۰

قطع عملیات سوآپ یک شوک به عملیات نفت بود

دنیای انرژی: پنج سال از زمانی که وزیر نفت دولت دهم تصمیم به قطع سوآپ گرفت، می گذرد؛ آن زمان وزیر وقت نفت معتقد بود عملیات سوآپ برای ایران توجیه اقتصادی ندارد و سود حاصل از آن برای کشور رقمی در حدود ۲۰ سنت است، در حالی که این عملیات حدود ۶ تا ۷ دلار در هر بشکه برای کشور هزینه داشته است، به همین دلیل وزیر وقت قرارداد سوآپ را با کشورهای حاشیه خزر لغو کرد و درخواست دریافت سود ۵،۵ تا ۶ دلار از سوآپرها داشت و حتی در گفت و گو با سایت خانه ملت گفت که با قطع عملیات سوآپ دست بایک زنجانی را از کشور کوتاه کردیم. باین که بارها بارها کارشناسان و برخی مدیران نفتی بر اشتباه بودن این تصمیم تأکید کردند اما سوآپ قطع شد و ایران علاوه بر از دست دادن وجهه بین المللی، به پرداخت میلیون ها دلار جریمه محکوم شد؛ افرادی که آن مقطع این تصمیم را گرفتند هنوز بر درستی کارشان اصرار دارند و به نوعی مسئولان

فعلی وزارت نفت (دولت یازدهم) را به دلیل انعقاد قراردادهای سوآپ زیر سوال می برند. این، اما در حالی است که سکوت وزارت نفت در مقابل حمله های پی در پی که از زمان روی کار آمدن دولت یازدهم شروع شده و گویا پایانی برای آن نیست، سبب شده تا تصمیم گیران آن زمان گمان کنند حق با آن هاست. این در حالی است که در جلسه ای یکی از دست اندر کاران سوآپ با بیان این که قطع عملیات سوآپ یک شوک به عملیات نفت بود، تأکید کرد: هیچ کس انتظار این تصمیم را نداشت آن هم زمانی که ۲۲۶ هزار بشکه نفت خام را معوض و به پالایشگاه های کشور ارسال می کردیم. تأسیساتی که برای انتقال نفت خام و تولید فرآورده در پالایشگاه های کشور برای این کار احداث کرده بودیم باین تصمیم، ناگهان دلیل وجودی خود را از دست دادند. من و بسیاری از فعالان سوآپ واقعا نمی دانستیم چه اتفاقی افتاد که این تصمیم گرفته شد. تأسیسات میلیاردی و نیروی انسانی کارآمدان در پایانه نکا بیکار شدند و درآمدی را که می توانستیم از محل سوآپ به دست بیاوریم، صفر کردیم. برخی از کارشناسان بر این باورند: آن زمان که شرکت نیکو فعالیت گسترده ای را در این عرصه انجام می داد و این تصمیم گرفته شد، جلساتی با وزیر وقت نفت برگزار و نمایندگان بخش خصوصی در این جلسات تأکید کردند اصلا سود ۱۰ دلار برای هر بشکه سوآپ امکان پذیر نیست، شاید چنین سودی برای ۱۰ تن امکان پذیر باشد، اما در بشکه خیر. باین حال وزیر وقت همچنان روی حرف شان پافشاری کرد و گفت خیر امکان ندارد همان ۱۰ دلار در هر بشکه. گزارش ها و اظهار نظرهای کارشناسان نشان می دهد: خط لوله ۳۲ اینچ در ترمینال نکا می تواند روزانه ۵۶۱ هزار بشکه نفت را سوآپ کند. البته آخرین تستی که انجام شده است حاکی از این بود که در ایران می توانستیم حتی روزانه ۳۷۰ هزار بشکه را هم سوآپ کنیم اما به آن معنا نیست که نمی توانستیم بیشتر از این هم سوآپ کنیم.

■ رانت در عملیات سوآپ
فراموش نکنیم که سوآپ به معنای استفاده از ظرفیت تجاری یک کشور است، و اگر این کار را انجام می دادیم دستکم می توانستیم از این ظرفیت نهایت استفاده را ببریم. هر کشور دیگری که

↑
به گفته کارشناسان خط لوله ۳۲ اینچ در ترمینال نکا می تواند روزانه ۵۶۱ هزار بشکه نفت را سوآپ کند

■
بعد از داستان قطع سوآپ جلسه ای در کمیسیون اقتصادی شورای عالی امنیت ملی در زمانی که آقای جلیلی رئیس آن بودند برگزار شد؛ از شرکت نیکو دعوت کردند که بیاید و درباره سوآپ صحبت کند

موقعیت ایران را به لحاظ جغرافیایی و استراتژیک داشت بیشترین استفاده را از این مزیت خود می برد، اما ما چه کردیم؟ آستانه در ادامه به دلایل وزیر نفت برای قطع عملیات سوآپ مبنی بر وجود شواهد و مدارک در دخالت افراد ذینفع در عملیات شبه سوآپ و تبانی بانک زنجانی و همچنین وجود رانت در عملیات سوآپ که باعث شده ایران در اوپک کشوری معرفی شود که فروش نفت آن بیش از سهمیه است، پرداخت. فعالان بخش خصوصی بر این باورند: خوشبختانه بارها و بارها نهادهای نظارتی مثل دیوان محاسبات، سازمان بازرسی و دیگر نهادهای نظارتی عملیات سوآپ را به صورت دقیق بررسی کردند و گزارش های ارایه شده همه حاکی از شفاف بودن عملیات سوآپ بود و چیز پنهانی در عملیات نبود که کشف شود. آن ها همچنین بر این باورند: همچنین این که می گویند آقای زنگنه برخی از حرف های وزیر وقت را پذیرفتند؛ باید تأکید شود که آقای زنگنه آن بخش از سخنان وی را پذیرفتند که می گفتند سوآپ باید نفت را از خلیج فارس تحویل بگیرد، نه این که امور بین الملل بیاید نفت را بفروشد؛ این بخش از سخنان وزیر وقت درست است و هیچ وقت هم نه شرکت نفت و نه نیکو و نه هیچ مرجعی مقابل آن نایستاده است، اما اگر شما می خواستید این سیاست را

در مقطعی که قرارداد را امضا کردید، پیاده کنید بسیاری از شرکت ها امکان سوآپ نداشتند و این موضوع باین سیاست استراتژیک ایران مغایرت داشت.

■ تصمیم بر برقراری دوباره سوآپ
درباره نظارت مقام های بالاتر از وزارت نفت بر لغو یکجانبه قرارداد سوآپ اشاره به این نکته ضروری است که: بعد از داستان قطع سوآپ جلسه ای در کمیسیون اقتصادی شورای عالی امنیت ملی در زمانی که آقای جلیلی رئیس آن بودند برگزار شد؛ از شرکت نیکو دعوت کردند که بیاید و درباره سوآپ صحبت کند. پیش از صحبت های نماینده بخش خصوصی در این جلسه وزیر وقت به جلسه رفته و درباره سوآپ و درست بودن تصمیم اش صحبت کرده و گفته است که به دنبال اصلاح اشکالات آن است. زمانی که بخش خصوصی گزارش خود را ارایه کرد اعضای کمیسیون گفتند نباید سوآپ قطع می شد، و آن ها در جواب تأکید کردند این اتفاق افتاده و از دست ما خارج است. در آن جلسه تصمیم گرفته شد تا بخش خصوصی کاری کند دوباره سوآپ برقرار شود زیرا ادامه آن به نفع منافع ملی بود و باید این مسیر زنده نگه داشته شود.

↓
سوآپ باید دوباره برقرار شود زیرا ادامه آن به نفع منافع ملی بود و باید این مسیر زنده نگه داشته شود

بنا به اعلام سفیر آذربایجان در روسیه

آذربایجان آماده بررسی امکان مشارکت در

زمینه عرضه نفت ایران به روسیه با استفاده از

مدل موافقتنامه‌های سوآپ سه جانبه است

مشتریانی که رفته‌اند، آیا باز می‌گردند؟

با وجود صحبت‌هایی مبنی بر از سر گرفتن فعالیت سوآپ، هنوز هم بر سر این فعالیت استراتژیک نفتی تردید وجود دارد.

پس از اقدام وزیر نفت دولت دهم در سال ۱۳۸۹ مبنی بر توقف سوآپ به بهانه خیانت به کشور و در نهایت محکومیت ایران در دادگاه بین‌المللی داوری لاهه، مسوولان وزارت نفت به دنبال بازگرداندن مشتریان و ایجاد شرایط لازم به منظور اجرای طرح سوآپ نفت در نکا هستند. طرح سوآپ نفتی که در سال ۱۳۷۶ در دولت اصلاحات و زمانی که زنگنه سکان وزارت نفت را به دست داشت، کلید خورده بود در خردادماه ۱۳۸۹ در دولت احمدی‌نژاد توسط وزیر وقت نفت مسعود میرکاظمی، متوقف شد. میرکاظمی سوآپ نفت را خیانت به کشور می‌دانست و اعلام کرده بود اجرای طرح سوآپ، عملاً ایران را به واردکننده نفت تبدیل کرده بود و بی‌تردید ادامه اجرای آن خیانت بزرگی به کشور و مردم بود. بر اساس این گزارش در برنامه سوآپ نفت، ایران با استفاده از تاسیسات نکا، نفت را در دریای خزر خریداری کرده و به مصرف داخلی می‌رساند، در مقابل با استفاده از دسترس‌های ایران به آب‌های آزاد، معادل نفت خریداری شده در شمال، در جنوب ایران به فروش می‌رسید. بر اساس قراردادی که ایران با چهار شرکت بین‌المللی منعقد کرده بود به ازای هر بشکه نفت خام که در خلیج فارس به مشتریان این شرکت‌ها تحویل می‌شد، حدود یک دلار به ایران می‌رسید به طوری که رقم این تجارت در سال‌های اوج خود به بیش از ۱۳۰ هزار بشکه در روز رسید و در نتیجه تاسیسات نفتی نکا و خطوط انتقال متناسب با این ظرفیت افزایش یافت. اما با توقف این طرح در دولت دهم، اکنون نه تنها ایران از درآمد سوآپ محروم شده، بلکه دادگاه لاهه نیز حکم به محکومیت ایران داد به گونه‌ای که ایران بر

اساس رای دادگاه ملزم به پرداخت ۵،۵ میلیون دلار به شرکت شاکی آذربایجان پرداخت شد که البته گفته می‌شود ادعای این شرکت بیش از این رقم بوده، اما با تلاش تیم وکلای ایران رقم جریمه ایران کاهش یافته است. اما دولت یازدهم همان‌طور که بارها وزیر نفت و معاونانش مطرح کرده‌اند به دنبال از سرگیری سوآپ نفت است، به تازگی نیز عباسعلی جعفری نسب، مدیر عامل شرکت خطوط لوله و مخابرات نفت ایران، با بیان اینکه طرح سوآپ نفت مورد توجه وزارت نفت و تمامی مسئولان ذیربط است اعلام کرده که عملیاتی شدن طرح سوآپ نفت در نکا عامل توسعه و تحکیم روابط با کشورهای همسایه است، وی با بیان این که در دنیای اقتصاد و بازار نفت، حفظ مشتری بسیار مهم است، افزود: به دلیل اهمیت این بازار، مشتری‌ها با مد نظر داشتن مزایا و منافع خود نسبت به انتخاب راه‌های صدور و انتقال نفت خام اقدام می‌کنند. اما مشکل این است با توقف سوآپ نفت خام در ایران، کشورهای همسایه منتظر مان نشدند و راه‌های دیگری را برای انتقال نفت خود پیدا کرده‌اند.

آن طور که پیش‌تر منصور معظمی، معاون برنامه‌ریزی و نظارت بر منابع هیدروکربوری وزیر نفت، اعلام کرده پس از توقف سوآپ توسط ایران، بازارهای ما از دست رفت و کشورهای حاشیه دریای خزر با دور زدن ایران، محصولات نفتی خود را از سایر مسیرها به بازارهای بین‌المللی عرضه کردند. آن‌طور که گفته می‌شود بزرگ‌ترین برنده توقف سوآپ توسط ایران، ترکیه بود به طوری که پس از لغو سوآپ، همه نگاه‌ها به سوی ترکیه معطوف شد و این کشور توانست از طریق جلب اعتماد کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده نفت و

در شرایطی که اغلب مدیران و

کارشناسان نفتی معتقد بودند، سوآپ

جنبه راهبردی و اقتصادی دارد و

می‌تواند ایران را به‌ه‌هاب منطقه در انتقال

نفت تبدیل کند، به دستور میرکاظمی،

وزیر سابق، این طرح متوقف شد و پس از

سه سال بر اساس حکم دادگاه بین‌المللی

داوری لاهه، ایران به پرداخت خسارت

۹ میلیون دلاری محکوم شد

رویایی رنگی بازگشت به سوآپ

فرزانه غلامی

پنج سال پس از صدور دستور توقف طرح سوآپ نفتی توسط وزیر نفت دولت دهم، حالا دولت یازدهم عزم جدی برای از سرگیری این طرح دارد.

سوآپ از واردات فراورده در یک نقطه مرزی کشور و مصرف آن در داخل و در قبال آن صدور فراورده با همان مشخصات از مرز خروجی دیگر حکایت دارد.

مدیران نفتی دولت فعلی از همان ابتدای امر بارها از لزوم شروع دوباره سوآپ و هزینه‌های سنگین مادی و معنوی توقف این طرح برای کشور سخن به میان آوردند و در هفته جاری هم حمیدرضا شاه دوست، رئیس پایانه نفتی شمال از آخرین وضعیت آماده‌سازی زیرساخت‌ها برای این اقدام به این‌نا گفت: طراحی و ساخت پروژه عظیم حوضچه فراگیر برای تحقق این هدف، ضروری است و با افزایش ۱۲ پست اسکله و عمق آبخور کشتی‌ها، ظرفیت عملیاتی این پایانه بیش از پیش افزایش می‌یابد. اما به گفته عضو هیأت مدیره شرکت نیکو، شرایط احیای سوآپ دشوار است و شرکت‌ها خواستار ارایه تضمین‌های سنگین برای گرفتن مجدد قرارداد با ایران هستند. در شورای عالی امنیت ملی درباره سوآپ توضیحات لازم را دادیم و وزیران مربوطه کار ما را تأیید کردند اما متأسفانه در نهایت دستور توقف سوآپ صادر شد.

وی دستور لغو سوآپ را بهترین خدمت به ترکیه می‌داند و می‌گوید: ترکیه در حال تبدیل شدن به‌ه‌هاب انرژی منطقه (قطب ترابری انرژی منطقه) است و هم خط لوله و هم خط نفت از این کشور در حال عبور کردن است. وی ادامه می‌دهد: تمام تلاش ما این است که اعتماد از دست رفته را بازبایی کنیم؛ زیرا ایران امن‌ترین

و نزدیک‌ترین محل برای سوآپ نفت است و به دنبال جنگ قیمتی و مسایل اقتصادی برای بازگشت به بازار سوآپ نیستیم. بازگشتی به پنج سال قبل گواه این است که وزیر نفت وقت اصولاً از لفظ «سوآپ» به جای «سوآپ» استفاده می‌کرد؛ زیرا این طرح ۱۳ ساله را خیانتی می‌دانست، که ایران را به واردکننده نفت تبدیل کرده است. در واقع وی سوآپ را هزینه‌زا می‌دانست نه سودآور.

میرکاظمی با این استدلال که سود حاصل از «سوآپ» نفت حدود ۲۰ سنت در هر بشکه بوده، در حالی که حدود ۶ تا ۷ دلار به ازای هر بشکه برای کشور هزینه داشته است، قراردادی که به ازای هر بشکه «سوآپ» نفت ۱/۱ دلار را از کشورهای حوزه خزر دریافت می‌کردیم، نادیده گرفت و به جای آن پیشنهاد ۵/۵ تا ۶ دلار را مطرح کرد و سبب فسخ قرارداد «سوآپ» نفت شد. سوآپ نفت از طریق دریای خزر در حالی با تصمیم وزیر نفت وقت متوقف شد که اسناد بالادستی کشور به آن توجه خاصی دارند و کارشناسان زیادی در خصوص عواقب سنگین این تصمیم به وزیر نفت هشدار دادند، اما میرکاظمی همچنان معتقد بود، وقتی ما سهمیه اوپک را داریم، نباید به نام «سوآپ» نفت خام بخریم. به هر روی و در شرایطی که اغلب مدیران و کارشناسان نفتی معتقد بودند، سوآپ جنبه راهبردی و اقتصادی دارد و می‌تواند ایران را به‌ه‌هاب منطقه در انتقال نفت تبدیل کند، این طرح متوقف شد و پس از سه سال بر اساس حکم دادگاه بین‌المللی داوری لاهه، ایران به پرداخت خسارت ۹ میلیون دلاری محکوم شد.

حالا که دولت یازدهم به دنبال برقراری دوباره سوآپ و مذاکره برای بازگرداندن مشتریان قدیمی و یافتن شرکای جدید است، به نظر می‌رسد، بازارهای ما از

سید غلامحسین حسنتاش

ایران بهترین موقعیت را برای سوآپ

و ترانزیت دارد. پس برای بازپس گرفتن

بازارهای از دست رفته، وزارتخانه‌های نفت و

خارج به باید تلاش مضاعفی به خرج دهند

دست رفته و کشورهای حاشیه خلیج فارس مسیرهای جدیدی برای انتقال محصولات نفتی خود یافته‌اند و این یعنی اقدام عجولانه وزیر نفت دولت دهم بیشتر نوعی فرصت سوزی بود تا فرصت‌سازی و به نفع ترکیه تمام شد و نه ایران؛ زیرا به گفته کارشناسان، این کشور با جلب اعتماد کشورهای تولیدکننده و مصرف‌کننده نفت و گاز، موقعیت خود را به عنوان مسیر ترانزیتی امن و باثبات تحکیم کرده است. به گفته عضو هیأت علمی مؤسسه مطالعات بین‌الملل انرژی، استدلال میرکاظمی می‌تواند درست باشد، اما معنایش ضرر ایران نیست، بلکه کمتر شدن سود است و راه بر خوردش هم توقف نیست، بلکه مذاکره و چانه‌زنی برای افزایش سود است. سید غلامحسین حسنتاش ادامه می‌دهد: ایران بهترین موقعیت را برای سوآپ و ترانزیت دارد. پس برای بازپس گرفتن بازارهای از دست رفته، وزارتخانه‌های نفت و خارج به باید تلاش مضاعفی به خرج دهند. سودای تبدیل ایران به مرکز ترانزیت نفت خام و ه‌هاب انرژی منطقه در حالی در سر مدیران نفتی دولت فعلی جان گرفته که در مدت ۱۳ سال سوآپ نفت ایران بیش از ۲۵۴ میلیون بشکه نفت از مسیر حوزه دریای خزر به نکا منتقل و از نکا از طریق خط لوله به پالایشگاه‌های تهران و ری منتقل شد و رقبای ایران در منطقه مانند آمریکا، چین، روسیه و ترکیه در این زمینه بسیار فعال بودند.

همچنین و به اذعان مدیران نفتی با قطع سوآپ افزون بر جریمه سنگین لاهه، هزینه ۱۷۰ میلیون دلاری انجام شده برای خط لوله نکا و نیروهای پایانه نکا به جاسک در این مدت بدون استفاده ماندند؛ زیرا در این پایانه برای سوآپ ۱/۵ میلیون بشکه نفت ظرفیت‌سازی و در دوران انجام عملیات سوآپ نیز بیش از ۸۸۰ میلیون دلار درآمد حاصل شد.

صنایع نفت ایران بالاخره نفس عمیق می‌کشند

مهدی اسپندیاری محلاتی ■ دبیر کل اتحادیه صادر کنندگان فرآوردهای نفت، گاز و پتروشیمی

فن آوری های نو در عرصه های مختلف صنعت همواره جایگاه و رتبه بندی کشورها را در کسب درآمد های بیشتر و بالا بردن سطح ثروت عمومی تعیین کرده اند به طوری که فن آوری ها و تکنیک های جدید در عرصه انرژی نیز جایگاه ویژه ای دارد. در حال حاضر استفاده از فن آوری های به

روز در تولید و پلایش می تواند بازارهای بیشتری را برای جمهوری اسلامی ایران به عنوان یکی از تولید کنندگان بلغل انرژی در جهان فراهم آورد. جایگاه ایران به عنوان یکی از اصلی ترین تولید کنندگان محصولات نفتی به واسطه همین موضوع یعنی نبود فن آوری های نو عملا با مشکلات

↑
رقبای ایران از جمله عربستان در عرصه فرآوردها با جذب سرمایه گذاری های خارجی توانسته اند در مقطعی جایگاه ایران در بازارهای هدف را با مخاطره مواجهه کنند

←
اولین گامی که بخش خصوصی باید بعد از رفع تحریم ها در دستور کار خود قرار دهد به روز رسانی ابزارها و فن آوری های مورد استفاده اش است

مواجهه کنند. اگر بخواهیم کمی موشکافه تر به این مساله نگاه کنیم تاثیر رفع تحریم ها در عرصه فن آوری های نو در صنایع انرژی کشور می تواند تا سطح امنیت ملی نیز قابل رد یابی باشد. به عنوان مثال قطر هر تن ال ان جی را با هزینه ای کمتر تولید می کرد که اکنون هزینه سرمایه گذاری های آن افزایش یافته و این در حالی است که قیمت جهانی ال ان جی در بازارهای مختلف روبه کاهش است. در دوره تولید ال ان جی قطر، هزینه چرخه مایع سازی، انتقال و گاز سازی دوباره برابر با سه دلار در هر میلیون بی تی یو بود که این موضوع در بسیاری از نقطه ها مانند استرالیا چندین برابر افزایش یافته است که برخی از پروژه های تازه شناور تولید ال ان جی را با توقف مواجه کرده است. در حال حاضر و همانطور به آن اشاره شد فن آوری های جدید می توانند با سیاست گذاری های کلان در زمینه های اقتصادی به خصوص فرآورد های نفت، گاز و پتروشیمی پیوست های جدای ناپذیری برقرار کنند و به واسطه همین مساله بخش خصوصی به عنوان یک جریانی پیشرو در کسب و انتقال فن آوری نو می تواند پیشگام این امر مهم باشد.

بخش خصوصی در مقابل نهاد های دولتی در کسب فن آوری های جدید دارای مزیت های نسبی و حتی مطلق هستند و دولت مردان با ارائه مشوق های

اصولی و برنامه ریزی شده می توانند این بخش را برای تقویت بخش های مختلف فنی صنایع انرژی کشور بسیج کنند. با توجه به پتانسیل های که در بخش خصوصی صنایع نفت، گاز و پتروشیمی جمهوری اسلامی ایران وجود دارد دولت یازدهم می تواند با ترسیم افق های روشن در جهت ریل گذاری های آینده بخش فرآورد های انرژی کشور گام های اصولی بردارد. اما شایسته است بدانیم که کشور در زمینه فن آوری های انرژی اکنون در چه وضعیتی قرار داد و نقشه راه آینده بر اساس بایسته های کنونی و واقعیت ها ترسیم شود. متاسفانه از یکسو تاثیر تحریم های فناورانه در حوزه های مختلف انرژی مورد بررسی قرار نگرفته و از سوی دیگر اثر توانمندسازی فناورانه ابعاد ضروری اقتصاد انرژی داخلی بر سیاست و تدامم یا نبود تدامم جهت گیریهای سیاست خارجی باید بررسی شود.

ایران کشوری بزرگ و با سابقه طولانی در عرصه صادرات فرآوردهای نفت، گاز و پتروشیمی به حساب می آید به همین از اولین گام های که بخش خصوصی باید بعد از رفع تحریم ها در دستور کار خود قرار دهد به روز رسانی ابزار ها و فن آوری های مورد استفاده اش است که می تواند جایگاه رقابتی محصولات جمهوری اسلامی ایران را در بازارهای جهانی تقویت کند.

خزر، روسیه، قزاقستان و ترکمنستان نفت صادراتی خود را با تانکر کشتی های نفتکش به بندر نکا در ایران تحویل داده و سپس ایران این نفت را به پالایشگاههای تهران و تبریز انتقال می دادند. سپس نفت پالایش شده برای مصرف داخلی توزیع می شد. در ازای نفت دریافت شده در نکا ایران معادل آن رادر جزیره خارک واقع در خلیج فارس به سایر کشورها صادر می کرد. از سویی آمارهای منتشر شده توسط شرکت ملی نفت ایران نشان می دهد، ایران در طول ۱۳ سال انجام سوآپ نفت کشور های حاشیه دریای خزر بیش از ۲۵۴ میلیون بشکه نفت سوآپ شده که حدود ۸۸۰ میلیون دلار درآمد ارزی برای کشور به همراه داشته است. در حال حاضر از خطوط لوله BTC آذربایجان- گرجستان و ترکیه، خط لوله CPC چین و خطوط لوله روسیه در شمال دریای خزر به عنوان مهمترین مسیرهای رقیب خط لوله سوآپ نفت ایران نام برده می شوند.

اشتغال در منطقه شمال کشور و به کار گرفتن تعداد زیادی از کارگران در بندر نکا شود. به گفته آنان راه اندازی طرح سوآپ باعث ایجاد وابستگی از سوی همسایگان شمالی شده و این امکان را فراهم می کند تا از این مکانیسم بتوان به عنوان یک اهرم سیاسی نیز استفاده کرد. جدای از بحث های اقتصادی عبور نفت خام کشورهای شمال از مسیر ایران نشانه احساس امنیت کشورها و شرکت های خارجی و کسب امتیاز بین املی برای ایران خواهد بود.

با توافق هسته ای انجام شده اکنون بهترین فرصت برای حوزه بین الملل وزارت نفت فراهم شده که به سرعت نسبت به مهیا کردن شرایط سوآپ با همسایه های شمالی از جمله قزاقستان، ترکمنستان و آذربایجان وارد مذاکره شود.

روزانه ۵۰۰ هزار بشکه نفت در نظر گرفته شده، اما این تجارت استراتژیک کماکان در نقطه صفر قرار دارد. پس از دریافت دستور قطع عملیات سوآپ نفت خام و تخلیه آخرین کشتی نفت خام در ۲۵ تیر ماه سال ۹۱، این بازار از دست ایران رفت و به سرعت ترکیه و آذربایجان توانستند بازار سوآپ ایران را قبضه کنند.

با خارج شدن ایران از سوآپ نفت خام که یکی از تصمیم های غلط دولت دهم بود، ترکیه جای ایران را گرفت و این کشور هاب منطقه شد. اگرچه عنوان شد که این موضوع به دنبال از کاهش بهای نفت در بازارهای جهانی و نداشتن صرفه اقتصادی بوده اما تحریم های بین المللی هم تاثیر بسیاری در توقف این تجارت داشت. پس از توافق وین، فعالان این بازار امیدوارند که با از سرگیری سوآپ در بندر نکا به عنوان اولین مرکز سوآپ به تدریج این تجارت به جایگاه سابق خود برگردد. از سویی سوآپ نفت مزیت های فراوانی برای ایران داشته

گره سوآپ کورا است؟

در طول ۱۳ سال انجام سوآپ نفت کشور های حاشیه دریای خزر بیش از ۲۵۴ میلیون بشکه نفت سوآپ شده که حدود ۸۸۰ میلیون دلار درآمد ارزی برای کشور به همراه داشته است.

در حالی که یک ماه گذشته اعلام شد که اولین محموله از عملیات سوآپ نفت خام پس از پنجمین سال توقف در بندر نکا بارگیری شده، اما فعالان این بازار می گویند اراده جدی برای گسترش این امر وجود ندارد. با وجود زیرساخت هایی که برای سوآپ

نفت

قیمت نفت در بازارهای
جهانی یک سالی است که
بانوسان های شدیدی رو
به رو است. به نظر می رسد
بازگشت به نفت ۱۰۰
دلاری تا سال ۲۰۴۰ امری
بعید باشد. در همین حال
روسیه و ایران از جمله
کشورهای هستند که از
کاهش قیمت نفت زیان
دیده اند

ایران در چه شرایطی

به سازمان تجارت جهانی

می پیوندند؟

نباید تصور کرد که پروسه الحاق ایران به WTO با سرعت پیش خواهد رفت؛ اگر چه میانگین زمان مذاکرات کشورهای مختلف برای الحاق به سازمان جهانی تجارت حدود ۷ سال بوده است. اولین درخواست ایران برای پیوستن به سازمان تجارت جهانی در ۲۹ مردادماه سال ۱۳۷۵ به این سازمان ارسال شد. این موضوع در ابتدای امر چندان خوشایند اعضای آن قرار نگرفت و این گونه بود که پس از آن، بحث عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی گاهی کمرنگ و گاهی پررنگ بوده است. به گزارش خبرآنلاین، نقطه اوج مباحث مربوط به الحاق ایران به WTO به خردادماه ۱۳۸۴ برمی گردد؛ روزهایی که ایران به عنوان عضو ناظر این سازمان جهانی پذیرفته شد. واقعیت امر این است که در دوران پسان تحریم در همه حوزه های تعامل با جهان باید از تجربه مذاکرات هسته ای به خوبی استفاده کنیم. رفتار دیپلماتیک تیم هسته ای را قدرت، اخلاقی و تعقل آن ها بود که اهمیت نیروی انسانی را

بار دیگر نشان داد. بدین جهت هنگامی که دیپلمات های اقتصادی ایران برای مذاکره با ۱۶۰ کشور طرف گفت و گو در WTO بر سر میز می نشینند، نیازمند توانایی های بالایی به عنوان نیروی انسانی آموزش دیده و متخصص هستند. همان طور که امروزه پس از دستیابی به توافق هسته ای، ارزش مذاکرات سیاسی را به عینه مشاهده کرده ایم، اگر مسیر ورود ایران به WTO آغاز و به درستی پیگیری شود، خواهیم دید که به توان مذاکرانی به مراتب بالاتری نسبت به آنچه در مذاکرات هسته ای مشاهده شد، نیاز خواهیم داشت.

در WTO هر چه هست، مذاکره هست؛ نه به خاطر تفاوت طرف های مذاکره کننده، بلکه به خاطر عمق موضوعاتی که پیش روی ماقرار خواهد داشت. بدین جهت باید دقت کنیم که یکی از نکات مهم در این مسیر، حضور افراد توانمندی است که بتوانند در این گسترده موضوعی با همه کشورهای عضو WTO مذاکره کنند.

نباید تصور کرد که پروسه الحاق ایران به WTO با سرعت پیش خواهد رفت؛ اگر چه میانگین زمان مذاکرات کشورهای مختلف برای الحاق به سازمان جهانی تجارت حدود ۷ سال بوده است

با روی کار آمدن محمود احمدی نژاد تا دو سال هیچ صحبتی از پیوستن ایران به سازمان تجارت جهانی نشد. در آن روزها نبود مجوز هیات دولت یک مانع جدی بر سر راه ادامه مذاکرات بود. هیات دولتی که در آن زمان بیشترین تمرکزش بر مسایلی مانند بنگاه های زودبازده و اختلاف های ناشی از آن، سهام عدالت، مسکن مهر و طرح های مشابه دیگر بود. طی چند سال پس از آن نیز شاهد حرکت خاصی از سوی دولتمردان وقت نبودیم. تا این که اقتصاد ایران در گیر تحریم های بین المللی شد. در شرایط تحریمی نیز ظاهرا پیگیری موضوع الحاق ایران چندان وجاهتی نداشت. این در حالی بود که در تمام این سال ها ایران از حداقل امتیاز عضویت در گروه ناظر سازمان تجارت جهانی برخوردار بود؛ امتیازی که در روزهای پایانی اعتبار آن یعنی خردادماه سال جاری خیلی ها از سوخته شدن آن فرصت سخن گفتند. حسن روحانی، رئیس جمهور در حالی کلید ساختمان پاستور را تحویل گرفت که دیگر کمتر سخن از الحاق ایران به WTO شنیده می شد، اما یکی از برنامه های اصلی دولت تدبیر و امید، ادامه برنامه الحاق ایران به WTO بود. پس از توافق هسته ای نیز نعمت زاده در سفری که به وین داشت، اعلام کرد که تهران پس از حصول توافق هسته ای، تدارکات برای ورود به سازمان جهانی را آغاز کرده است.

نباید فراموش کنیم که از سرگیری مذاکرات الحاق نیازمند طی شدن پروسه حقوقی خاص خود است؛ اگر چه در برنامه جامع اقدام مشترک «برجام» درباره تخفیف تحریم های تجاری و مالی به عنوان یک موضوع مهم صحبت شده است، اما بحث الحاق ایران به WTO در هیچ یک از بخش های برجام مورد اشاره قرار نگرفته است. برای از سرگیری مذاکرات الحاق ایران به WTO اولین مسأله این است که ایران باید مشکل سیاسی خود با آمریکا را حل و فصل کند؛ چرا که این کشور مهم ترین مانع شکل گیری اجماع برای آغاز مذاکرات الحاق است که اجازه نمی دهد گروه کاری ایران در WTO شکل بگیرد. حتی عضویت ناظر ایران در سازمان تجارت جهانی که در ۵ خرداد ۱۳۸۴ به دست آمد، نتیجه تعامل سیاسی و به نوعی حاصل موفقیت مذاکرات هسته ای در آن مقطع بود. نباید تصور کرد که پروسه الحاق ایران به WTO با سرعت پیش خواهد رفت؛ اگر چه میانگین زمان مذاکرات کشورهای مختلف برای الحاق به سازمان جهانی تجارت حدود ۷ سال بوده است. به نظر می رسد این زمان برای ایران دست کم ۱۰ سال به طول خواهد انجامید. این دوره با فرض تجهیز یک تیم قوی مذاکرانی برای این کار است. کارشناسان احتمال می دهند که با شرایط موجود دیگر مانع خارجی برای عضویت در WTO نداشته باشد؛ مگر شرایط داخلی. شرایط داخلی چندان مهیا نیست. دروازه های تجارت که باز شود، یکی از مهم ترین شروط آن، کاهش تعرفه هاست و مهم ترین اصل در WTO اقتصاد رقابتی است. اما بیم آن می رود که کاهش تعرفه ها، ایران را به سازمان جهانی پیوند نزند، بلکه حاصل، تبدیل ایران به دروازه وارداتی باشد که کالاهای ارزان خارجی را با کاهش تعرفه ها ارزان تر وارد می کند. اشکال در این است که صنایعی که پیش از این و در همه این سال ها رقابت پذیر نبوده اند، همین اندک توان را هم از دست بدهند. در فرآیند ۱۰ ساله پیوستن ایران به WTO باید شرایطی به وجود آید که صنایع داخلی ایران توانمند شوند و رقابت پذیر. قوانین مازاد باید حذف شوند. تولیدمان باید بین المللی شود.

توسعه فناوری ازدیاد برداشت نفت را به دنبال دارد

دکتر محمد علی عمادی ■ رئیس پژوهشکده ازدیاد برداشت از مخازن نفت و گاز

ایران، با دارا بودن ذخائر نفت اثبات شده در محدوده ۶۷۰ میلیارد بشکه به عنوان چهارمین تولید کننده نفت جهان و دومین تولید کننده نفت در میان اعضای کشورهای صادر کننده نفت OPEC شناخته شده است. از حفر نخستین چاه نفت در منطقه مسجد سلیمان، بیش از یکصد سال می گذرد. در طول این مدت، اکتشاف و تولید از مخازن نفت در خشکی و دریا در گستره وسیعی از خاک کشور ادامه یافته است. تولید نفت از مخازن کشور تا سال ۱۳۵۵ به طور طبیعی و با فشار اولیه مخزن امکان پذیر بوده است. لکن در خشکی و در میدان هفتگل در سال ۱۳۵۵ و متعاقب آن در سال ۱۳۵۶ در میدان گچساران تزریق گاز به کلاhek گازی مخازن آغاز شد. همزمان در سال ۱۳۵۷ نیز در مخزن نفتی سلمان، تزریق آب دریا به آبدۀ مخزن آغاز شد. از این سال ها به بعد در عمل مخازن نفتی کشور وارد مرحله تولید ثانویه شدند. در این مرحله، تزریق گاز به کلاhek گازی و آب به آبدۀ مخازن صرفا جهت تثبیت فشار مخازن و ثبات تولید از مخازن انجام شده است.

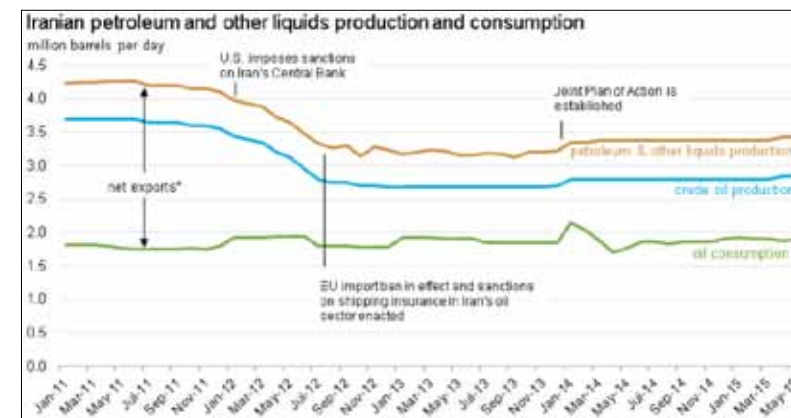
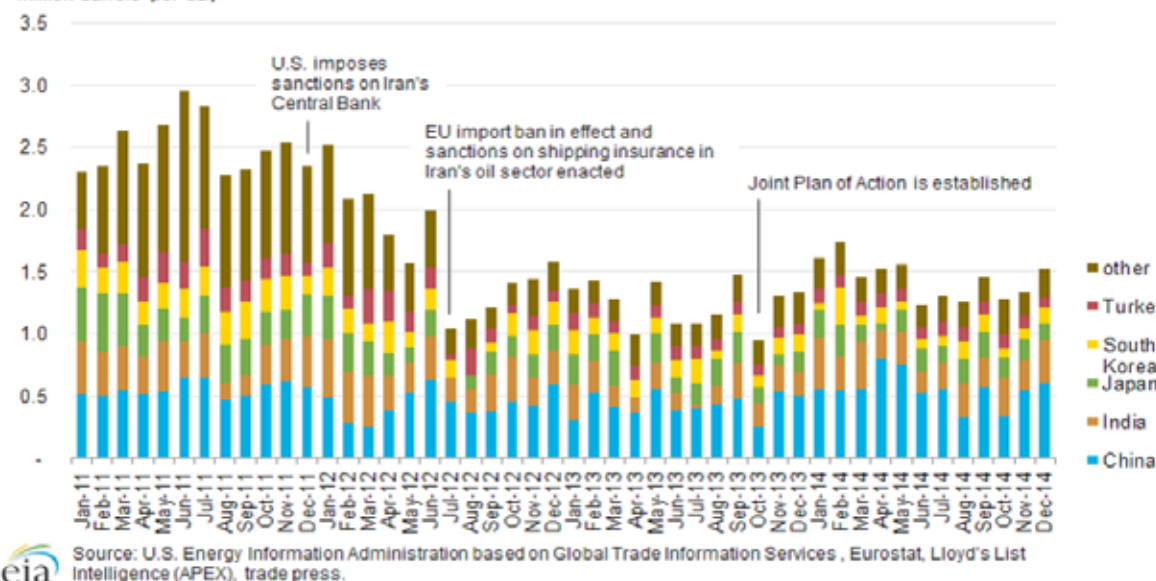
موضوع ازدیاد برداشت و بهبود افزایش ضریب برداشت از ذخایر و میدانهای نفت و گاز در دنیا بسیار مطرح است. با گذشت زمان که ذخائر نفت و گاز رو به تحلیل می رود، برای دولت ها و همچنین ایران که مجموعا بالاترین و در مجموع نخستین ذخائر نفت و گاز جهان را در اختیار دارد، افزایش ضریب برداشت از موضوعات مهم به شمار می رود. تولید اولیه نفت با فشار طبیعی مخزن، در مخازن کشور بسیار متفاوت است. چنانچه گفته می شود این تولید در ۶ درصد نفت در جای اولیه مخزن تا ۵۰ درصد نفت در جای اولیه مخزن متفاوت است. در مرحله تولید ثانویه که با تزریق گاز به کلاhek گازی و آب به آبدۀ مخزن انجام می شود، تولید نفت از ۱۰ درصد نفت درجا تا حدود ۲۵ درصد نفت در جای مخازن متفاوت خواهد بود. با گذشت زمان و کاهش فشار مخزن و افت تدریجی تولید نفت، معمولا از روش های ثالث جهت استحصال بیشتر نفت استفاده می شود که بر حسب توان مخزن و شرایط آن از روش های شیمیایی، حرارتی، تزریقی گاز امتزاجی و غیره استفاده می شود. اعمال روش های ثالث نیز بسته به نوع مخزن و شرایط فیزیکی و شیمیایی آن می تواند تا سقف ۱۵ درصد دیگر به نفت قابل استحصال مخزن بیفزاید. لذا به روشنی می توان دید که امروزه با فناوری های نوین، بشر قادر است حتی تا سقف ۷۰ درصد نفت در جای اولیه مخزن را استحصال کند.

در سه دهه گذشته، مراکز تحقیقاتی صنعت نفت، به تدریج امکانات سخت افزاری و نیروی انسانی متخصص را در جهت شناخت هر چه بهتر پدیده های تولید نفت در مخازن کشور فراهم آورده اند. دانشگاه های کشور نیز به یمن کمک های وزارت نفت، تجهیز شده و به تربیت نیروی انسانی متخصص مبادرت ورزیده اند. برنامه های حال و آتی شرکت ملی نفت ایران مؤید این واقعیت است که به تدریج در همه مخازن نفتی کشور اعم از خشکی و دریا، پتانسیلهای ازدیاد برداشت و اولویت های روش های مورد استفاده شناسایی خواهند شد. هم اکنون، بیش از یک دهه است که روش های ثالث با تزریق گاز امتزاجی در مخزن رامشیر اهواز و سیلابزنی آب دریا در مخزن نفتی سیری (اسفند) در حال انجام است و چه بسا بزودی در این مخزن سیلابزنی مواد شیمیایی، مورد تست عملیاتی قرار گیرد. به هر حال با تلاش متخصصان داخلی، نفت به عنوان یک سرمایه ملی – همچنان که از نسل های گذشته به نسل حاضر انتقال یافته – تا با تولید صیانتی از آن ضمن تامین رفاه و اقتدار ملی، به نسل های آینده سپرده شود تا آن ها نیز بتوانند از این نعمت الهی به نحو مفید و موثر بهره مند شوند. خوشبختانه با ماده های قانونی ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۹ مصوب مجلس جمهوری اسلامی و سیاست های وزارت نفت و شرکت ملی نفت، ساز و کارهای اجرایی این امور به کمک مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی کشور با همکاری های بین المللی به پیش می رود.

Iran's Oil Exports by Major Importer: 2011-2014

Iran's monthly exports of crude oil and condensate
million barrels per day

تولید فرآورده‌های نفتی
ایران و میزان مصرف

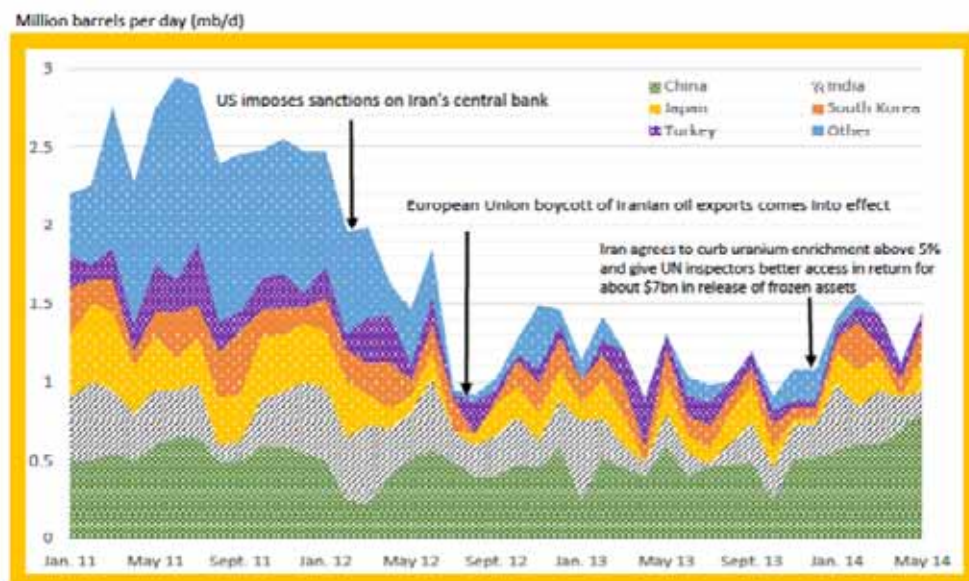

صادرات نفت خام ایران
در فاصله سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۴

صادرات نفت ایران بر اساس جدول وارد کننده‌ها - صادرات ماهانه نفت ایران، میلیون بشکه - روزانه

World Bank Estimate of Iran's Crude Oil And Condensate Exports by Major Importer: 2011-2014

تخمین بانک جهانی از صادرات نفت ایران در میان سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۴

تاثیر تحریم‌ها بر صادرات نفت ایران

موسسه مطالعات استراتژیک و بین‌الملل در گزارش جامعی به بررسی اثر رفع تحریم‌ها بر اقتصاد ایران خصوصاً حوزه نفت و گاز و انرژی پرداخته است. لازم به ذکر است که ترجمه و انتشار گزارش‌های راهبردی اندیشکده‌های دنیا توسط اقتصاد ایرانی به معنی تایید محتوای آن نیست و صرفاً به منظور اطلاع رسانی مخاطبین صورت می‌گیرد.

برآوردهای مختلف از تاثیر تحریم‌ها بر درآمدهای صادرات نفتی ایران

آژانس اطلاعات انرژی (دسامبر ۲۰۱۳): در سال ۲۰۱۲ درآمدهای صادرات نفت ایران به طور چشمگیری کم تر از ۹۵ میلیارد دلار سال ۲۰۱۱ بود. برآوردهای مربوط به درآمد صادرات نفتی ایران در این سال به ۶۹ میلیارد دلار می‌رسد که این مبلغ با فرض دریافت تمام مبلغ صادرات و عدم تخفیف است. صادرات نفت بیش از ۸۰ درصد از کل درآمدهای صادرات ایران و ۵۰ تا ۶۰ درصد از درآمدهای دولت را تشکیل می‌دهد.

اوپک (ژوئن ۲۰۱۴): سازمان در گزارش آماری سالانه خود درآمدهای صادرات نفت ایران در سال ۲۰۱۳ را ۶۱٫۹۲ میلیارد دلار برآورد کرده بود که این رقم در مقایسه با ۱۱۴٫۷۵ میلیارد دلار در سال

۲۰۱۱ کاهش ۴۶ درصدی داشته است. تحریم‌های بین‌المللی مانع فروش نفت ایران به اتحادیه اروپا می‌شد و آن را در آسیا محدود می‌ساخت که بدین ترتیب صادرات نفتی این کشور در سال ۲۰۱۳ را ۴۲ درصد در مقایسه با سال قبل کاهش داد.

آژانس اطلاعات انرژی (جولای ۲۰۱۵): درآمد صادرات نفت و گاز طبیعی ۱۱۸ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۱ و ۲۰۱۲ بود. بنابر تحلیل صندوق بین‌المللی پول در سال مالی ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ درآمدهای نفت و گاز طبیعی با ۴۷ درصد کاهش به ۶۳ میلیارد دلار رسید.

صندوق بین‌المللی پول تخمین می‌زند که درآمد صادرات نفت و گاز ایران در سال مالی ۲۰۱۳ و ۲۰۱۴ نیز بار دیگر ۱۰ درصد کاهش خواهد داشت و به ۵۶

Slow and Limited Impact of New Upstream Crude Oil Projects

Project	Developer	Plateau output (000 b/d)	Est. plateau year
Yadavaran phase 1	Sinopec	85	2016
Yadavaran phase 2	Sinopec	95	2019-20
Yadavaran phase 3	Sinopec	120	post 2020
Azar phase 1	NIOC subsidiaries	30	2016
North Yaran	Persian Energy	30	2016
South Yaran	NIOC subsidiaries	55	2018
North Azadegan phase 1	CNPC	75	2016-17
North Azadegan phase 2	CNPC	75	2019
South Azadegan phase 1	no developer	150	NA
South Azadegan phase 2	no developer	110	NA
Forouzan	NIOC subsidiaries	100	2017-18
South Pars (oil layer) phase 1	PEDCO	35	2017-15

The Yadavaran, South Azadegan, and Forouzan fields are currently producing crude oil, but below their plateau levels. CNPC is China National Petroleum Corporation. PEDCO is PetroIran Development Company. Sinopec is China Petroleum & Chemical Corporation. Source: Facts Global Energy

نگاهی به توسعه کند

میدان های نفتی ایران

صادرات نفت خام ایران

در فاصله سال های ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۵

اکثر شرکت های بین المللی از آن خارج شده اند. تشدید تحریم ها در سال ۲۰۱۲ که خرید و انتقال نفت خام و گاز طبیعی ایران به اتحادیه اروپا را ممنوع ساخت، بر بخش نفت در ایران تاثیر داشت. صادرات نفت ایران در یک سال از ۲,۸ میلیون بشکه در روز در جولای ۲۰۱۱ به زیر ۱ میلیون بشکه در روز در جولای ۲۰۱۲ رسید. نیمی از این کاهش صادرات نفت از تحریم نفت ایران از سوی شرکت های اروپایی بود. نیم دیگر از کاهش خرید شرکت های آسیایی صورت گرفت. ممنوعیت بیمه شرکت های اروپایی در مورد انتقال نفت مانع فروش نفت خام ایران به مشتریان می شد. از سال ۲۰۱۴ و با رفع بخشی از تحریم ها، صادرات نفت بازاریابی شد و کشورهای غیر اروپایی جایگزین هایی را برای پوشش بیمه ای پیدا کردند. برخی کشورهای آسیایی نیز کشتی های حامل نفت خام ایران را بیمه نمودند. امروزه بزرگ ترین خریداران نفت خام ایران چین، هند، ژاپن، کره جنوبی و ترکیه هستند. با این حال صادرات ایران هنوز به سطح پیش از تحریم نرسیده است.

تاثیر تحریم ها بر ظرفیت تولید نفت ایران

در سال ۲۰۱۴ ایران ۳,۴ میلیون بشکه در روز نفت و سایر میعانات تولید کرد که در این میان ۲,۸ میلیون

صادرات و واردات ایران را هدف قرار داده بود مانع سرمایه گذاری در بخش نفت و گاز این کشور شد و دسترسی ایران به منابع اروپا و آمریکا برای نقل و انتقالات مالی را قطع کرد. تحریم های بعدی نیز علیه موسسات و بانک مرکزی ایران اعمال شد و در همین حال اتحادیه اروپا نیز تحریم بر نفت ایران اعمال کرد. ایران در سال ۲۰۱۴ حدود ۳,۴ میلیون بشکه در روز نفت و سایر میعانات تولید کرد. سطح کلی تولید نفت ایران در این سال ۲۰۰ هزار بشکه در روز بیشتر از سال ۲۰۱۳ بود اما هنوز ۸۰۰ هزار بشکه کم تر از میزان ۴,۲ میلیون بشکه ای سال ۲۰۱۱ بود. در سال های اخیر بررسی هایی در زمینه افزایش ظرفیت تولید نفت خام ایران صورت گرفته است اما تحریم ها اثر منفی بر صنعت نفت ایران داشت. تمام شرکت های غربی فعالیت خود را در ایران متوقف ساخته اند اگرچه برخی شرکت های چینی و روسی همچنان در ایران مشارکت دارند. تحریم ها و نبود مشارکت بین المللی بر پروژه های مختلف تاثیر داشته و در عین حال کمبود متخصص، فناوری و سرمایه گذاری نیز منجر به تاخیر و یا لغو پروژه ها شده است. در همین حال پیشرفت پروژه ها ادامه دارد اما با سرعتی بسیار کم تر از آنچه در ابتدا طرح ریزی شده بود.

روسیه بیشتر از ایران در کاهش قیمت نفت آسیب می بیند

روسیه قصد دارد تا سهم خود را در بازار نفت از طریق امضای قرار دادهای بلند مدت و دنبال کردن پروژه های صادراتی همچون مسیر شرقی حفظ نماید

است: اگر قیمت ها در سطح پایین بماند، روسیه باید در طرح های توسعه پروژه ساحلی و غیر متعارف تجدید نظر کند. روسیه قصد دارد تا سهم خود را در بازار نفت از طریق امضای قرار دادهای بلند مدت و دنبال کردن پروژه های صادراتی همچون مسیر شرقی حفظ نماید. به هر حال به منظور تنظیم بازار در حال تغییر و حفظ سهم بازار، روسیه باید ساختار بخش نفتی خود را تغییر دهد. کارکرد بخش انرژی به دلیل کمبود دسترسی به فناوری و سرمایه گذاری محدود شده است. شرکت هایی نظیر گازپروم، لوكوئیل، روسنفت و سایرین از تحریم ها آسیب دیده اند و نظام تحریم ها به برخی پروژه های روسیه نیز آسیب زده است. ارزش روبل نیز تا پایان سال ۲۰۱۴ کاهش داشته است. بانک مرکزی نرخ بهره را افزایش داد و این در حالی بود که شرکت ها به دلیل تحریم ها برای دستیابی به فاینانس خارجی با دشواری مواجه هستند. شرکت های روسی امروزه توانایی کمی برای جبران بدهی خود دارند، کمبود سرمایه منجر به هزینه های سرمایه کم تر می شود که در نتیجه آن مشکلاتی که ذکر شد به وجود می آید و احتمال گسترش طرح ها و تغییر ساختار را محدود می کند. حتی کاهش بیشتر تولید هم می تواند در آینده پیش بینی شود. علاوه بر این روبل ضعیف منجر به عدم توانایی بازار داخلی روسیه برای منفعت از قیمت های پایت بین المللی انرژی می شود. همه این موارد ضرورت را برای سیاست گذاران روسی ایجاد می کند تا هر چه سریع تر گزینه های مناسبی را انتخاب کنند.

انرژی تاثیر می پذیرد که این امر نه فقط از طریق سوخت ترکیبی که سطح قیمت و عوامل خارجی در بازار نفت نیز صورت می گیرد. نخست از دیدگاه سازمان بازار، تغییر باز یگر اصلی و هدایت گر وجود دارد. در سال ۲۰۱۴ و زمانی که نشانه های نگران کننده ای از کاهش قیمت های نفت وجود داشت، اوپک در وین نشست داشت و تصمیم گرفت سهمی برای تولید نفت معرفی نخواهد کرد. بدین ترتیب تمرکزها بر تولید نفت سبک و بازارهای اولیه آن صورت گرفت. تولید نفت آمریکا در چهار ماه نخست سال ۲۰۱۵ و علیرغم کاهش سکوها ی فعال، افزایش داشته است. احتمال تولید نفت از منابع غیر متعارف بیش از گذشته است و تولید نفت شیل در چین از جمله این موارد است. دوم رکورد حجم زیاد تولید آمریکا منجر به افزایش رقابت در میان تامین کنندگان نفت در سایر بازارها شده است. علاوه بر این گرایش برای حرکت از سوی تجارت نفت خام به سمت تجارت محصولات نفتی در بازارها وجود دارد. سوم اینکه اکثر نفت (بیش از ۴ میلیارد تن) می تواند با قیمتی زیر ۹۰ دلار در هر بشکه به دست آید که شامل نفت متعارف، گاز طبیعی مایع (LNG)، شیل آمریکا، نفت شیک و نفت ماسه ای کانادا هم می شود. به نظر می رسد روسیه بیشترین خسارت را از کاهش قیمت نفت می بیند. با این حال قیمت پایین تنها مشکل نیست. چشم انداز روسیه باید در سه دسته تحولات موازی دیده شود: قیمت های پایین نفت، تحریم های غربی و روبل ضعیف. مساله قیمت ها برای وضعیت تولید روسیه مهم

به نظر نمی رسد قیمت های جهانی نفت به زودی تقویت شوند و بدین ترتیب کرملین نیاز به طرح جدیدی برای بخش انرژی روسیه دارد که هم تحریم ها و هم دوره جدید انرژی های ارزان را در بر گیرد. کاهش رشد اقتصاد جهانی با محوریت چین و تولید، مهم ترین عوامل سقوط قیمت نفت در اروپا و آمریکا هستند. سقوط قیمت نفت از میانه سال ۲۰۱۴ آغاز شد، زمانی که سازمان اوپک تصمیم به عدم کاهش تولید نفت گرفت. در نتیجه سال ۲۰۱۵ شاهد کاهش قیمت های نفت بود و در ژانویه سال ۲۰۱۵ یک بشکه نفت خام برنت زیر ۶۰ دلار مبادله شد که این مبلغ در ماه آگوست به زیر ۵۰ دلار رسید. این نشانه خوبی برای بازارهای جهانی انرژی و توسعه اقتصادهای وابسته به نفت همچون روسیه نیست. قیمت نفت دوره های کاهش قیمت متعددی پس از دهه ۱۹۷۰ میلادی داشته است. اما برخلاف موارد تاریخی دیگر، یکی از مواردی که اکنون منجر به کاهش قیمت شده رشد ذخایر غیر اوپک در سال ۲۰۱۴ است. یک عامل دیگر رشد ضعیف و غیر قابل پیش بینی تقاضاست. آژانس بین المللی انرژی در گزارش خود چشم انداز مثبت کمی برای قیمت نفت ترسیم کرده و بر این نظر است که قیمت ها در سطحی کمی بالاتر از سطح کنونی ثابت می مانند اما با این حال، باز کم تر از بالاترین سطح سه سال گذشته هستند. در آگوست ۲۰۱۵ برنت و WTI به ترتیب ۴۷ و ۴۲ دلار قیمت داشتند. یکی از مهم ترین دلایل کاهش قیمت های نفت ذخایر زیاد است. ظرفیت زیادی برای تولید کنندگان اوپک و همچنین کاهش تولید نفت سبک از سوی آمریکا وجود دارد. پیشرفت فناوری های استخراجی منابع گسترده را فراهم ساخته و توازن بین تولید اوپک و غیر اوپک را تغییر داده است. ذخایر زیاد منجر به کاهش بیشتر قیمت می شود و در شرایط افزایش تولید آمریکا، رقابت بیشتری بین تولید کنندگان نفت وجود دارد. اما قیمت نفت تنها مشکل در تغییرات بازارهای انرژی بین الملل نیست. قیمت گاز طبیعی نیز در طی سال های پس از ۲۰۰۸ کاهش داشته که در نتیجه استخراج گاز شیل در آمریکای شمالی بوده و منابع شیل را از دید تجاری جذاب تر ساخته است. دسترسی به گاز شریاطی را ایجاد کرده که در آن قیمت گاز آمریکای شمالی در بازارهای منطقه ای پایین ترین رقم باشد (در مقایسه با اروپا و آسیا- پاسیفیک).

پیمادهای امر برای روسیه چیست؟

روسیه که ۵۰ درصد از بودجه آن از طریق درآمدهای صادرات انرژی تامین می شود، از تغییرات بازار جهانی

چه کسی از افت قیمت نفت سود می برد؟

چهارمین اقتصاد بزرگ جهان در طول یک سال تنها ۱،۷ درصد رشد داشته و کشورهای عضو حوزه یورو با نرخ بیکاری ۱۱ درصدی مواجه هستند. شاخص مدیران خرید مرکب چین که نشان دهنده سلامت بخش تولید این کشور است، یک رقم ضعیف بی سابقه را به ثبت رساند که ناشی از کندشدن رشد اقتصادی و افت میزان اعتماد سرمایه گذاران بوده است. برزیل نیز در حال متضرر شدن از افت قیمت کالاها، کاهش حجم تجارت با چین و بالا رفتن رسوایی فساد دولتی است. اقتصاد آمریکا در حال تجربه کردن سریع ترین نرخ متوسط ماهیانه رشد فرصت های شغلی از سال ۱۹۹۹ تاکنون است. در حالی که شهروندان بیشتری به بازار کار می پیوندند، آن ها پول بیشتری هم برای خرج کردن دارند و این موجب رونق تولید می شود. احتمالا به همین دلیل است که ۳ شرکت خودروسازی دیترویت میزان فروش های قابل توجهی را در ماه اوت گزارش کرده اند. جنرال موتورز می گوید، میزان کل فروش صنعت خودروسازی در سال جاری به ۱۷،۳ میلیون دستگاه خواهد رسید که بیشترین رقم از سال ۲۰۰۶ تاکنون است.

دنیای انرژی: همواره در خصوص بازنده های کاهش قیمت نفت صحبت به میان می آید و حالا بیایم در مورد برنده این کارزار کمی بیشتر بدانیم. نفت ارزان یک داروی اقتصادی خوب برای کشورهایی است که فروشنده این کالای استراتژیک نیستند. باین وجود، تنها یک کشور در جهان توانسته از سقوط ۱۴ ماه گذشته قیمت نفت بهره کامل را ببرد و آن آمریکاست. بخش بزرگی از علت، موفقیت فدرال رزرو در ترمیم اعتبار آمریکا پس از بحران مالی بوده است. این موضوع به شرکت های آمریکایی اجازه داده تا بدهی خود را به پایین ترین رقم ها در دهه های گذشته برسانند، در حالی که نرخ بیکاری نیز از ۱۰ درصد به ۵،۱ درصد کاهش یافته است. در نتیجه، تولیدکنندگان و مصرف کنندگان آمریکایی در بهترین موقعیت برای بهره بردن از ثمره زحمت خود در شرایط افت قیمت نفت قرار گرفته اند. بقیه کشورهای دنیا چندان نتوانسته اند از نفت ارزان قیمت برای بهبود وضعیت اقتصادی خود بهره ببرند. تولید صنعتی در ژاپن، سومین اقتصاد بزرگ جهان، نسبت به بالاترین رقم خود در سال ۲۰۰۸ حدود ۱۵ درصد کاهش یافته است. آلمان،

مهم محسوب می شود. توجه به این نکته با توجه به سرمایه گذاری های که ایران بدون احتساب تحولات مترقبه سوریه در این کشور کرده بود، بسیار آموزنده است. البته باید این نکته را نیز در نظر داشت که ضریب ثبات و امنیت از کشوری به کشور دیگر فرق می کند و لذا نمی توان همه آنها را به یک دید نگاه کرد. دورنمای اوضاع اقتصادی و تجاری برخی کشورهای عربی حوزه خلیج فارس همچون عمان، قطر و کویت روشنتر به نظر می رسد و نگرانی چندانی را ایجاد نمی کند. در عراق نیز پتانسیل ها و ظرفیت های بالای برای فعالیت بخش خصوصی ایران بخصوص در مناطق شیعه نشین وجود دارد. بازسازی های که دیر یا زود در عراق، سوریه و یمن شروع خواهد شد می تواند فرصت های مغتنمی را برای بخش های خصوصی ایران به ارمغان آورد و لذا از هم اکنون بخش خصوصی کشور می تواند برای برای ورود به این حوزه ها برنامه ریزی کند. همچنین با توجه به اینکه مذهب خواه نسا خواه به یکی از مولفه های اصلی در واگرایی و همگرایی در خاورمیانه و منطقه خلیج فارس تبدیل شده است، از اینرو برای اطمینان بیشتر از چشم انداز فعالیت بخش خصوصی ایران در کشورهای عربی می توان این همکاری ها را در اولویت اول با تجار و صاحبان صنایع شیعه برقرار کرد. هر چند در حالت طبیعی همانند آنچه که در سایر کشورها و مناطق دنیا در جریان است به مولفه مذهبی در تعامل و همکاری اقتصادی و تجاری توجه نمی شود و حتی یکی از کارکردهای همکاری های تجاری و اقتصادی طبق تئوری نوکار کردگرایی نزدیک کردن روابط و همکاری میان کشورها در مواردی است که نمی توانند در مسائل سخت همچون سیاست و امنیت تعامل داشته باشند اما مقتضیات حاکم بر خاورمیانه توجه به یک چنین ملاحظاتی را اجتناب ناپذیر می کند.

در مجموع از آنچه که گفته شد می توان این نتیجه را گرفت که توسعه روابط و همکاری ها میان بخش های خصوصی ایران و کشورهای عربی یک ضرورت جدی است و بدون برقراری تعاملات گسترده میان بخش های خصوصی دو طرف امکان برقراری روابط استراتژیک میان کشورهای این منطقه این نیز غیرممکن خواهد بود و در واقع یکی از موانع همگرایی ها در گذشته چه میان ایران و کشورهای عربی و چه در داخل خود کشورهای عربی ضعیف بودن بخش های خصوصی و یا به اصطلاح طبقه متوسط بوده است که نقش لکوموتیو را در اقتصاد غرب بازی کرد. با توجه به اینکه زمینه ها و بستری های طبقه متوسط در ایران و کشورهای عربی در مقایسه با گذشته تقویت شده لذا به طور طبیعی فرصت های زیادی را برای همکاری در این بخش فراهم کرده است. با اینحال مقتضیات حاکم بر خاورمیانه بخصوص بی ثباتی و ناامنی که بر خیلی از کشورهای عربی سایه افکنده است ایجاب می کند که احتیاط لازم در این زمینه صورت گیرد. البته این احتیاط عمدتاً برای آن دسته از بخش خصوصی ایرانی است که قصد سرمایه گذاری بلندمدت در کشورهای عربی داشته باشند اما در مواردی مانند تجارت های روز مژه و یا سرمایه گذاری کوتاه مدت مشکلی ایجاد نمی کند. نکته مهم دیگری که رد این زمینه وجود دارد این است که جمهوری اسلامی ایران برای سرمایه های عربی که نه در داخل و نه در غرب احساس امنیت ندارند و یا نظام ربای (حاکم بر نظام بانکی و پولی غرب را مغایر با ارزش های اسلامی خود می دانند، فرصت طلایی به شمار می رود.

احمد کاظم زاده

کارشناس ارشد روابط بین الملل

فرصت ها و تهدیدهای روابط و همکاری بخش های خصوصی ایران و اعراب

گذاشت و بدین ترتیب آن را برای همیشه بیمه کرد. چرا که حکومت ها و دولت ها ممکن است در طول زمان دچار تغییر و تحول شوند اما ملت ها برای همیشه باقی می مانند و بخش های خصوصی نیز در واقع بخشی از ملت محسوب می شوند هر چند که این روابط در آغاز شکل گیری از کانال دولتی می گذرند. حاکمیت ارزش های اسلامی و برخورداری از ویژگی های مشترک فرهنگی که در مواردی مانند تولید کالاها و مصرفی حلال نقش به مراتب تعیین کننده تری ایفاء می کند از دیگر مزیت های است که بخش های خصوصی ایران و کشورهای عربی از جمله در حوزه خلیج فارس از آن بر خور دارند.

با اینحال با توجه به وضعیت های متفاوتی که ایران و دیگر کشورهای عربی در منطقه از آن بر خور دارند لذا باید ضریب ثبات و امنیت را به عنوان یکی از فاکتورها و

گسترش روابط و همکاری های میان بخش های خصوصی ایران و کشورهای عربی از جمله کشورهای عربی حوزه خلیج فارس در کنار آثار و مزایای اقتصادی از اهمیت سیاسی نیز بر خوردار است و با توجه به فضای بی اعتمادی حاکم میان دولت های منطقه، بخش های خصوصی می توانند در برقراری پل های اعتماد و دوستی میان دو طرف نقش موثر و تعیین کننده ای ایفاء کنند. بر این اساس در چارچوب طرح پیشنهادی دکتر ظریف وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران که در مقاله خود تحت عنوان «الجار ثم الدار» مبنی بر تشکیل گروه ۷ با حضور ایران و ۶ کشور عربی حوزه خلیج فارس می توان جایگاه ویژه ای برای توسعه روابط و همکاری ها میان بخش های خصوصی اعضای این گروه در نظر گرفت و اساس دور جدید همکاری ها را بر توسعه و گسترش این نوع از روابط و همکاری ها بنا

پتروشیمی

رفع تحریم‌ها
برای صنایع پتروشیمی
جمهوری اسلامی ایران
نویدهای بسیاری به
دنبال خود داشته است.
در حالی که از سال ۱۳۹۲
بحث آمایش سرزمین یکی
از دستاوردهای مهم در
صنعت پتروشیمی بوده
است باید گفت که نتایج
بسیار مطلوبی را با خود به
همراه آورده و امروز اقتصاد
و جغرافیا مسیر توسعه
صنعت پتروشیمی را هموار
کرده است

پتروشیمی اهتمام بخش خصوصی رامی طلبد

سید حمید حسینی ■ مدیر مسئول

در حال حاضر ایران با رشد قابل قبولی در تولید محصولات پتروشیمی در تلاش است تا ظرفیت تولید واحدهای تولیدی موجود تا سقف ۶۰ میلیون تن یکی از مهمترین برنامه‌های کشور است برساند. آمارها نشان می‌دهد امسال ۱۸ میلیون تن تولید محصولات پتروشیمی داشته‌ایم که این میزان ۷۴ درصد ظرفیت

اسمی تولید را به خود اختصاص می‌دهد و نسبت به سال گذشته چهار درصد افزایش داشت.

در چنین فضایی حضور فعال ترین بخش خصوصی در زمینه صادرات محصولات پتروشیمی امری ضروری خواهد بود به طوری که باید با برنامه‌ریزی دقیق و طرح ریزی‌های کلان راهبردی برای نیل به چنین هدف‌های گام برداشت. نباید فراموش کنیم که از برنامه ۶۰ میلیونی دولت تاکنون تنها ۴۵ میلیون تن آن محقق شده است، و آن‌طور که دولت مردان و مدیران پتروشیمی برآورد کرده‌اند ۵ میلیون تن در سال ۹۴ به این ظرفیت اضافه خواهد شد. سوالاتی که در این جا مطرح می‌شود آن است که آیا در فضای کنونی بخش خصوصی خود را برای فروش ۵۰ میلیون تن فرآوردهای پتروشیمی آماده کرده است؟ در آن سوی میدان هم باید در مورد جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی بحث‌های به میان آورد. کشور در حال حاضر برای رساندن ظرفیت‌های تولید خود به رقم ۶۰ میلیون تن نیازمند ۷،۵ میلیارد دلار پول است که البته از طریق تامین خوراک برای پتروشیمی‌ها می‌تواند این عدم سرمایه‌گذاری را جبران کرد.

پتروشیمی‌ها می‌توانند جایگاه کشور را ارتقا دهند به طوری که در حال حاضر ۶۷ طرح نیمه کاره در سراسر کشور جود دارد که برخی از آن‌ها تا ۹۰ درصد هم عملیاتی شده‌اند. کشور همان‌طور که از توضیحات بالا برمی‌آید نیازمند یک اراده جدی برای تقویت صنعت پتروشیمی است و در صورتی که مجلسی‌ها هم تولیدکنندگان و بازرگانان را با وضع قوانین متناسب با بازارها و شرایط روز یاری دهند قطار پتروشیمی می‌تواند به منزل مقصود برسد. آنچه در راستای افزایش صادرات محصولات پتروشیمی باید پیش از ورود به بازار در نظر بگیریم رفع مشکلاتی است که این صنعت با آن‌ها مواجهه است. اکنون بسیاری از واحدهای پتروشیمی با مشکل ملک، خوراک یا سرمایه‌گذاری رو به رو هستند و این درحالی است که برخی دیگر با چالش ارز مواجهه‌اند. ایجاد کار گروهی متشکل از قانون‌گذاران، صاحبان سرمایه و مالکان پتروشیمی‌ها می‌تواند این صنعت را به سوی پویایی هر چه تمام‌تر پیش برد. آمارها نشان می‌دهد تعدادی از واحدهای پتروشیمی از طریق فاینانس ۲ تا ۳،۶ میلیارد یورویی چین تامین مالی شده‌اند که امید است این تامین مالی هر چه زودتر نهایی شود.

همچنین ۱۵ طرح از این ۶۷ طرح نیازی به ارزش ندارند و با پیگیری محدود امکان نتیجه گرفتن در آن‌ها در کوتاه مدت وجود دارد. در همین حال نباید تنوع در جذب سرمایه‌های خارجی را از نظر دور داشت. در ایجاد و احیا بازارها باید سه گروه تولیدکنندگان، مجموعه بازرگانان و شرکت‌های حمل و نقل دست به دست یکدیگر دهند تا در امر صادرات محصولات تولید شده بتوان اقدامات اصولی را پایه‌گذاری کرد. در حال حاضر کیفیت و تولیدی ایرانی جایگاه خوبی در میان مشتریان سنتی اش دارد و ما باید با افزایش تولید خود به دنبال مشتریان جدیدی باشیم. حرکت به سوی بازارهای قوی مانند ژاپن، سنگاپور و کره جنوبی با توجه به اقتصادهای بزرگ این کشورها می‌تواند یکی از بازارهای هدف محصولات پتروشیمی جمهوری اسلامی ایران باشد. زمانی که کشور بتواند از تمامی ظرفیت‌های تولیدی خود به نحو صحیح استفاده کند نوبت به بازرگانان این صنعت می‌رسد که قادر خواهند بود با آوردهای که به کشور سرازیر می‌شود بخش‌های خالی صنایع پتروشیمی را فعال و اجازه نمی‌دهند ۲۶ درصد از پتانسیل‌های تولید کشور خالی بماند.

شانیه را نیز مطرح کرد که کاهش شدید قیمت‌ها از پشتوانه بنیادین قدرتمندی برخوردار نیست پس شانیه عرضه مستقیم کالاها به بازار داخلی به موازات بورس کالا نیز مطرح خواهد شد. در بازارهای جهانی شاهد افزایش مجدد قیمت نفت خام هستیم ولی این وضعیت تاکنون بر قیمت‌های محصولات پتروشیمی مؤثر نبوده و افت قیمت‌ها هرچند کُز دار و مریز ادامه دارد. به نظر می‌رسد شرایط سخت بازار داخلی در قرابت بالایی با وضعیت بازارهای جهانی است بنابراین نمی‌توان انتقاد بسیاری از این شرایط داشت هرچند که کاهش قیمت‌های مواد اولیه سیگنال مهم و مؤثری برای افزایش حجم تولید در صنایع پایین دستی است.

۳۲ هزار تنی، یک عقب نشینی محسوس به شمار می‌رود. با توجه به تنوع عرضه‌ها و همچنین حجم بالای آن، این حجم معامله بسیار محدود تلقی شده و نشان دهنده شرایط سخت بازار است. به نظر می‌رسد این وضعیت دشوار باز هم ادامه یابد ولی کاهش شدید و ادامه دار قیمت‌ها در بازار داخلی تا حدودی منطقی به نظر نمی‌رسد زیرا فاصله قیمتی بین قیمت تمام شده در بورس کالا با احتساب هزینه حمل و انبارداری و قیمت‌های بازار بسیار محدود شده است که شائبه ارزان فروشی پتروشیمی‌ها را به موازات بورس کالا تقویت می‌کند البته این فقط یک احتمال است. در بازار داخلی مدتی است که قیمت‌ها در مسیر کاهش قرار گرفته و این افت تا جایی پیش رفته که جذابیت خرید در بورس کالا را محدود ساخته است بنابراین بسیاری از مصرف‌کنندگان به جای بورس کالا، به بازار داخلی روی آورده‌اند زیرا هم می‌توانند از خریدهای اعتباری استفاده کرده و هم مشکلات خرید از بورس کالا را تحمل نکنند. از سوی دیگر شنبه‌ها حکایت از آن دارد که تحویل برخی از کالاهایی که در بورس کالا مورد معامله قرار گرفته با وقفه صورت می‌پذیرد بنابراین پتانسیل مهم و مضاعف دیگری برای کاهش حجم خرید از بورس کالا خواهد بود. تمامی این موارد باعث شد تا حجم معاملات در بورس کالا محدود شده و البته جهش قیمت دلار نیز نتوانست برای این بازار کاری از پیش ببرد. در نهایت باید گفت که قیمت‌های پایه جدید در هفته‌های آینده اعلام خواهد شد بنابراین با جهت‌گیری احتمالی کاهش قیمت‌ها باز هم دلیل دیگری برای خودداری از خرید حس می‌شود. با توجه به این موارد می‌توان این

عقب‌نشینی جدی در بازار پتروشیمی

در رینگ محصولات پتروشیمی بورس کالای ایران در روز سه شنبه شاهد کم رونقی معاملات بودیم تا جایی که تنها ۱۶ هزار تن پلیمر مورد داد و ستد قرار گرفت که به نسبت مدت مشابه در هفته قبل و ثبت حجم معامله ۳۲ هزار تنی، یک عقب نشینی محسوس به شمار می‌رود. با توجه به تنوع عرضه‌ها و همچنین حجم بالای آن، این حجم معامله بسیار محدود تلقی شده و نشان دهنده شرایط سخت بازار است. در رینگ محصولات پتروشیمی بورس کالای ایران در روز سه شنبه شاهد کم رونقی معاملات بودیم تا جایی که تنها ۱۶ هزار تن پلیمر مورد داد و ستد قرار گرفت که به نسبت مدت مشابه در هفته قبل و ثبت حجم معامله

بسیاری از مصرف‌کنندگان به جای بورس کالا، به بازار داخلی روی آورده‌اند زیرا می‌توانند مشکلات خرید از بورس کالا را تحمل نکنند

پتروشیمی در گرداب رکود

گزارش‌های تازه شرکت پتروشیمی نشان از رکاد ماندن بخشی از فعالیت‌های این شرکت دارد. در آستانه هفته دولت شرکت پتروشیمی اقدام به ارائه گزارشی از وضعیت عملکرد خود کرده است که نشان از بهبود اندک برخی شاخص‌ها در فعالیت این شرکت دارد. در گزارشی که شرکت صنایع پتروشیمی ارائه کرده است، اشاره کمی به مقایسه وضعیت تولید یا صادرات محصولات با سال‌های قبل شده است. در برخی گزارش‌ها، این شاخص‌ها یا تغییرات اندکی داشته یا ثابت مانده است. نکته جالب‌تر آنکه در برخی محصولات به دلیل افت قیمت

نفت، ارزش صادراتی محصولات پتروشیمی نیز کاهش یافته است. به عنوان مثال در گزارش شرکت پتروشیمی آمده است که «میزان صادرات نیز از ۱۵ میلیون و ۳۰۰ هزار تن در فاصله زمانی تیرماه ۹۱ تا تیرماه سال ۹۲ به ۱۷ میلیون و ۲۰۰ هزار تن (به ارزش ۱۱,۲ میلیارد دلار) در مقطع زمانی تیرماه ۹۳ تا تیرماه ۹۴ به ۱۷ میلیون و ۲۰۰ هزار تن (۱۰,۶ میلیارد دلار) رسیده است.» توضیحاتی که البته به نظر می‌رسد چندان مفهوم و گویا نیست!

ارزش تولیدات محصولات پتروشیمی

فعالیت	بازه زمانی	حجم
تولید	تیر ۹۲	۴۱ میلیون و ۳۰۰ هزار تن
تولید	تیر ۹۳	۴۱ میلیون و ۳۰۰ هزار تن

ارزش صادراتی محصولات پتروشیمی

فعالیت	بازه زمانی (یکساله)	حجم	ارزش
صادرات	۹۳	۱۷ میلیون و ۲۰۰ هزار تن	۱۱,۲ میلیارد دلار
صادرات	۹۴	۱۷ میلیون و ۲۰۰ هزار تن	۱۰,۶ میلیارد دلار

آیین نامه اصطلاحات خوراک پتروشیمی ها

هیأت وزیران به پیشنهاد مشترک وزار تخانه های نفت، امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت و به استناد تبصره اصلاحی بند (ب) ماده (۱) قانون هدفمند کردن یارانه ها - مصوب ۱۳۸۸ - موضوع جز (۴) بند (الف) ماده (۱) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) - مصوب ۱۳۹۳ -، آیین نامه اجرایی تبصره یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

ج - صنایع / واحدهای تولیدکننده مواد پایه (بالادستی) پتروشیمی: واحدهایی که با استفاده از هیدرو کربورهای دریافتی از شرکت های تولیدکننده نفت و گاز و یا پالایشگاه های نفت و گاز، به تولید محصولات مانندی اروماتیک ها، اولفین ها، متانول و آمونیاک می پردازند.

د - محصولات میانی و نهایی: محصولات که با استفاده از فرآورده های تولیدی در واحدهای تولیدکننده مواد پایه پتروشیمی (به عنوان ماده اولیه) در صنایع تکمیلی و پایین دستی پتروشیمی تولید می شوند و زنجیره ارزش را در مراحل سه گانه زیر افزایش می دهند:

۱- مرحله اول: تولید اوره، اولفین از متانول و نظایر- پلی اتیلن و پلی پروپیلن از اولفین تولیدی واحدهای پایه.

۲- مرحله دوم: تولید پلی پروپیلن - پلی اتلین از اولفین تولیدی در مرحله اول - کریستال ملامین و نظایر.

۳- مرحله سوم: صنایع متعارف استفاده کننده از خوراک های تولد شده در مرحله دوم.

هـ- قرارداد بلندمدت: قراردادی که برای تأمین

خوراک گاز و یا مایع بین مصرف کننده و شرکت ذی ربط تابعه وزارت نفت برای مدت ده سال

پی دیری پی شمسی پس از بهره برداری تجاری از واحد، منعقد شده و به تأیید این وزار تخانه نیز می رسد.

و- قیمت مصوب خوراک قیمت هایی که براساس تکلیف مقرر در جز (۴) بند (الف) ماده (۱) قانون الحاق برخی از مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) تعیین و ابلاغ می شود.

ز- مناطق کمتر توسعه یافته: مناطق موضوع تصویب نامه شماره ۷۶۲۵۴/ت۳۶۰۹۵ هـ مورخ ۱۳۸۸، ۴، ۱۰ و اصلاحات بعدی آن.

ماده ۲- صنایع مشمول تخفیف پلکانی موضوع این آیین نامه عبارتند از واحدهای تولیدکننده مواد پایه (بالادستی) پتروشیمی داخلی که با هدف ایجاد ارزش افزوده و تکمیل زنجیره تولید در محصولات میانی و نهایی (مراحل اول تا سوم یاد شده در بند (ج) ماده (۱) این آیین نامه)، سرمایه گذاری های لازم را همراه با تأمین مواد اولیه مورد نیاز این واحدها انجام می دهند.

ماده ۳- تخفیف پلکانی به معنای اعمال تخفیف در قیمت خوراک های گاز و مایع مصرفی صنایع تولیدکننده مواد پایه (بالادستی) پتروشیمی به شرط سرمایه گذاری آن ها در تولید محصولات میانی و نهایی و به منظور توسعه زنجیره ارزش می باشد. این صنایع در صورتی که در مراحل اول تا سوم یاد شده در بند (د)

ماده (۱) این آیین نامه سرمایه گذاری نمایند، به نسبت میزان سهم خود در کل سرمایه گذاری انجام شده و برحسب اینکه سرمایه گذاری در مناطق عادی یا کمتر

ملاک استفاده از امتیاز مناطق کمتر توسعه یافته، واقع شدن محل سرمایه گذاری ها در مناطق کمتر توسعه یافته در زمان تنفیذ قرارداد بلندمدت تأمین خوراک واحد بالادستی پتروشیمی با شرکت تابعه ذی ربط وزارت نفت می باشد

توسعه یافته صورت گیرد، از تخفیف پلکانی در قیمت مصوب خوراک گاز و خوراک مایع براساس جدول زیر برخوردار خواهند شد:

ماده ۴- ملاک استفاده از امتیاز مناطق کمتر توسعه یافته، واقع شدن محل سرمایه گذاری ها در مناطق کمتر توسعه یافته در زمان تنفیذ قرارداد بلندمدت تأمین خوراک واحد بالادستی پتروشیمی با شرکت تابعه ذی ربط وزارت نفت می باشد.

ماده ۵- در تنظیم قراردادهای بلندمدت میان واحدهای صنعتی، پالایشی و پتروشیمیایی با شرکت های تابعه ذی ربط وزارت نفت، باید موضوع و مدت قرارداد، کمیت و کیفیت خوراک تحویلی، زمان بندی ماهانه تحویل خوراک، فرمول قیمت خوراک، الزام خریدار در برداشت حداقلی خوراک، نحوه پرداخت و تضامین لازم برای حصول اطمینان از پرداخت بهای خوراک دریافتی، میزان برخورداری طرف قرارداد از تخفیف های موضوع این آیین نامه، قوه قاهره (قورس ماژور) نحوه رفع اختلاف، تعهدات فروشنده برای اطمینان خریدار از کیفیت و کمیت خوراکی تحویلی، نحوه برآورد و جبران خسارت خریدار در صورت قطع و یا کاهش خوراک (با رعایت ماده (۶) این آیین نامه) و نیز نحوه رسیدگی به اختلاف بین طرفین در مورد میزان خسارت وارده، دیگر تعهدات طرفین قرارداد و تأکید بر الزامات خریدار در رعایت مقررات مربوط به قانون اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی (مقررات تنظیمی) (رگولاتوری) به صراحت در متن قرارداد های تصریح شود.

تبصره ۱- عقد قرارداد درازمدت با شرکت تابعه ذی ربط وزارت نفت و تعهد تأمین خوراک گاز و مایع توسط وزارت نفت، منوط به امکان تخصیص خوراک، شرایط شبکه گاز و اجرای تعهدات قراردادی توسط طرف قرارداد خواهد بود.

تبصره ۲- قانون حاکم بر همه قراردادها، قانون جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ماده ۶- در صورت قطع و کاهش خوراک گاز و خوراک مایع واحدهای صنعتی، پالایشی و پتروشیمیایی با اراده دولت و خارج از مفاد و شرایط قرارداد فیما بین، وزارت نفت مکلف است برابر ماده (۲۵) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار - مصوب ۱۳۹۰ - خسارت وارده را از محل ارزش خوراک تحویلی جبران کند.

ماده ۷- تخفیف های موضوع این آیین نامه به مدت ده سال پس از بهره برداری از هر واحد، اعمال خواهد شد. تبصره - تخفیف های یاد شده برای واحدهای قابل اعمال است که نسبت به عقد اجرایی شدن آن اقدام نمایند.

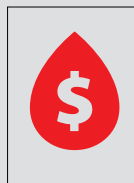
ماده ۸- در خرید محصولات پتروشیمی توسط یا به دستور دولت، قیمت بورس مبنای عمل خواهد بود و یارانه مورد نظر دولت برای مصرف کنندگان داخلی در اختیار دستگاه ذی ربط قرار می گیرد و در هر حال اعمال قیمت های یارانه ای مصوب برای اینگونه محصولات پتروشیمی نباید موجب ایجاد بار مالی برای واحدهای پتروشیمی تولیدکننده شود.

ثروتمندترین نفتی‌های دنیا

۱ میزان سرمایه / دلار ۲۷۲,۰۰۰,۰۰۰

خانواده دانکان

این خانواده چهار نفره از پدرشان که در حوزه لوله‌های نفتی فعال بود و در سال ۲۰۱۰ درگذشت، ارث برده‌اند. شرکت آن‌ها در حال حاضر مالکیت ۵۱ هزار مایل خطوط لوله گاز طبیعی، نفت و پتروشیمی و ۱۴ میلیارد مکعب ذخیره گاز طبیعی را در اختیار دارد. تمام اعضای خانواده شهروند آمریکا و ساکن هوستون هستند. و عبارتند از: میلیند فرانتز،

۴۴ ساله با دارایی ۶٫۸ میلیارد دلار. دانیل اوارنا، ۵۰ ساله با ۶٫۸ میلیارد دلار دارایی. اسکات دانکان، ۳۱ ساله و با ثروت ۶٫۸ میلیارد دلار

۳ میزان سرمایه / دلار ۱۷۷,۰۰۰,۰۰۰

جینا رینهارت، ۶۰ ساله ساکن و شهروند استرالیا

رینهارت یکی از ثروتمندترین زنان دنیا و ثروتمندترین فرد در استرالیاست. او ثروتش را در سال ۱۹۹۲ و از مرگ پدرش به ارث برد. پدرش موسس شرکت معدن بود. با افزایش و گسترش تجارت معدن در استرالیا ثروت او نیز گسترش یافت و به زمینه‌های سرمایه‌گذاری او نیز تنوع بخشید و وارد حیطه رسانه نیز شد. شرکت او در حال حاضر علاوه بر تجارت معدن که با سرمایه ۷ میلیارد دلاری یکی از بزرگترین معادن آهن دنیاست، پالایشگاه نفت و گاز نیز در اختیار دارد. وی چهار فرزند دارد و عضو فعال سازمانهای مبارزه با قاچاق انسان است و از دختران بی‌سریست در کامبوج حمایت می‌کند.

۵ میزان سرمایه / دلار ۱۷۶,۰۰۰,۰۰۰

میخائیل فریدمن، ۵۰ ساله، ساکن و شهروند مسکو

وی از جمله موسسین شرکت آلفاگروپ است. او با سرمایه‌گذاری موفق در حوزه بانک‌داری و سایر بخش‌ها وارد حوزه انرژی شد و شرکت دولتی نفت و گاز Tyumen Oil را خریداری کرد. این شرکت بعدها با همکاری BP روسیه کمپانی TNK-BP را تاسیس کرد.

فریدمن با همکاری وکسلبرگ و بلاواتنیک کنسرسیوم AAR را به راه‌انداخت که از این قرارداد ۵٫۱ میلیارد دلار سود عایدش شد. وی عضو هیئت مدیره Vimpelcom یکی از شش اپراتور بزرگ تلفن همراه دنیاست. دخالت او در جریان رسوایی مالی سال ۲۰۰۵، شهرتش را اندکی خدشه دار کرد اما هنوز هم چهره برتر تجاری است. او در سال ۲۰۰۴ در لیست ۲۵ قدرت اقتصادی اروپا توسط نشریه فایننشال تایمز معرفی شد. فریدمن از اقدامات پهلوی گرایانه مختلفی در روسیه و اروپا حمایت کرده است.

۲ میزان سرمایه / دلار ۲۰۱,۰۰۰,۰۰۰

لن بلاواتنیک ۵۶ ساله، ساکن لندن، شهروند ایالات متحده

بلاواتنیک پس از مهاجرت از اوکراین به آمریکا و پایان دور کارشناسی MBA در دانشگاه کلمبیا و هاروارد، امپراطوری خود را با سرمایه‌گذاری در آلومینیم، شرکت‌های شیمیایی رسانهای و انرژی تاسیس کرد. او و ویکتور وکسلبرگ دوست هم دانشگاهی‌اش که بعدها میلیارد روسی شد، شرکت سرمایه‌گذاری رنوا Renova را تاسیس کردند و با پیوستن به گروه

میخائیل فریدمن، مجموعه AAR را به راه‌انداخت. این مجموعه بعدها ۵۰ درصد از سهام خود را در غول نفتی روسی TNK-BP و روسنت فروخت که بدین ترتیب ۷ میلیارد دلار به ثروت بلاواتنیک افزوده شد. بخش عمده‌ای از ثروت او از سهامش در غول مواد شیمیایی LyondellBasell به دست آمده است. علاوه بر نقشی که وی در نفت و گاز و پتروشیمی دارد، بلاواتنیک در بخش خدمات رسانه‌های دیجیتال نیز سرمایه‌گذاری کرده است. وی همچنین شرکت موسیقی وارنر را در سال ۲۰۱۱ به مبلغ ۳٫۳ میلیارد دلار خریداری کرد.

۴ میزان سرمایه / دلار ۱۷۶,۰۰۰,۰۰۰

هارولد هام، ۶۸ ساله، شهروند آمریکا و ساکن اوکلاهاما

مدیر عامل شرکت کانتیننتال ریسورس و یکی از تاجران نخست نفت مونتانا و داکوتای شمالی. او آخرین عضو خانواده ۱۳ فرزندی فقیری بود که ابتدا کارگر پمپ بنزین شد و بعدها جایگاه بنزین به نام خودش را در سال ۱۹۶۶ به راه‌انداخت. تولید روزانه شرکت او در حال حاضر به ۱۵۰ هزار بشکه می‌رسد و همچنان به دنبال افزایش این تولید تا بیش از ۲۴ میلیون بشکه است. هام

یک جمهوری خواه فعال است و در جریان رقابت‌های ریاست جمهوری به عنوان مشاور انرژی میت رامنی شناخته شد. وی که از بیماری دیابت رنج می‌برد ۱۰ میلیون دلار به صندوق مبارزه با دیابت دانشگاه اوکلاهاما کمک کرده است.

۶ میزان سرمایه / دلار ۱۷۵,۰۰۰,۰۰۰

ویکتور وکسلبرگ، ۵۷ ساله، ساکن و شهروند روسیه

این سرمایه دار روس در اوکراین متولد شده و پس از فارغ التحصیلی از رشته مهندسی راه آهن از دانشگاه دولتی روسیه در یک شرکت دولتی مشغول به کار شد و در سال ۱۹۹۰ با سایر دوستانش شرکت رنوا را راه‌اندازی کرد. محل اصلی سرمایه دیگر وی شرکت آلومینیم Siberian-Urals است که بعدها و با مشارکت شرکت RUSAL، به بزرگترین شرکت

آلومینیم دنیا تبدیل شد. او با خرید سهم اعظم شرکت نفتی Tyumen Oil وارد تجارت نفتی شد و با مشارکت در کنسرسیوم TNK-BP ۷ میلیارد دلار درآمد به دست آورد. این سرمایه دار نیز به مانند دیگر همتایانش به حوزه تله کام علاقمند است و وی از جمله مسئولین طرح Skolkovo (نسخه روسی سیلیکون ولی آمریکا) است. وی از جمله علاقمندان به هنر است که بزرگترین مجموعه تخم مرغ‌های تزئینی (Fabergé eggs) را در اختیار دارد.

۷
میزان سرمایه / دلار
۱۵۳,۰۰۰,۰۰۰

محمد العمودی، ۶۷ ساله شهروند و ساکن جده عربستان سعودی

سرمایه دار متولد اتیوپی ثروت اولیه خود را از بخش املاک و مستغلات عربستان سعودی به دست آورد و سپس به حوزه پالایش نفت وارد شد و محصولاتش را در سوئد، اتیوپی و مراکش گسترش داد. وی با کنسرسیومهای نفتی و ساختمان سازی عربستان سعودی همکاری دارد و بیش از ۴۰ هزار کارمند در اختیار و بیش از ۷۰ درصد سهام نفت ملی اتیوپی را دارد. او بزرگترین سرمایه دار خارجی در سوئد و اتیوپی است. علاوه بر حوزه نفت، معادن طلا، تولید سیمان، کشاورزی، هتل، بیمارستان و فاینانس عرصه دیگر فعالیت اوست.

وی با همکاری کره جنوبی در کارخانه تولید نخستین خودروی عربستان سعودی سرمایه گذاری کرده است. فعالیت‌های انسان دوستانه وی نیز متعدد است. کمک به مبارزه با یلندز در آفریقا و همکاری با مرکز بهداشتی کلینتون از جمله این موارد است.

۸
میزان سرمایه / دلار
۱۴۱,۰۰۰,۰۰۰

لئونید میخلسون، ۵۸ ساله، شهروند و ساکن مسکو

میخلسون تاجر روس و بزرگترین سهام دار تولید گاز ملی نواتک است. وی فارغ التحصیل مهندسی عمران از موسسه سمارا است و شغلش را در شرکت تولید خطوط لوله گاز آغاز کرد.

شرکت نواتک در ورزش های بسیار شرکت دارد. حامی اصلی فوتبال روسیه است. همکاری با تیم ان بی ای برای توسعه بسکتبال در روسیه هدف دیگر اوست.

۱۳
میزان سرمایه / دلار
۱۱۲,۰۰۰,۰۰۰

جرمن خان، ۵۲ ساله، شهروند و ساکن مسکو

این سرمایه دار اوکراینی -روسی ثروت خود را از عضویت گروه Alfa، بزرگترین گروه مالی و صنعتی روسیه به دست آورد. از قبل این گروه موسسات دیگری همچون Alf-eco، Alfa-Bank و... نیز تاسیس شدند. خان در حال حاضر مدیر اجرایی -TNK BP است. او اقدامات یهودی گرایانه متعددی در روسیه و اروپا انجام داده است. خان با پنج فرزندش در روسیه زندگی می کند و برای داشتن مجموعه اسلحه و تفنگ های ورزش مشهور است. گفته می شود او در جلسات تجاری خود، اسلحه به همراه دارد.

۱۴
میزان سرمایه / دلار
۱۰۸,۰۰۰,۰۰۰

کری پرودو و خانواده، ۶۳ ساله ساکن لندن

این مدل مدو فشن ثروتش را از مرگ شوهرش هربرت پرودو به دست آورد. شوهرش با همکاری جک والتون سهام دار Gulf Oil وارد تجارت نفتی شد و شرکت Cosnav را تاسیس کرد. پس از آن شرکت Perenco را به راه انداخت که بزرگترین کمپانی نفتی خانوادگی با درآمد سالیانه حدود ۶ میلیارد دلار است. او در سال ۲۰۰۶ و در حالی که در آلپ کوهنوردی می کرد، در گذشت.

۹
میزان سرمایه / دلار
۱۴۰,۰۰۰,۰۰۰

گنادی تیمچنکو، ۶۱ ساله، ساکن ژنو و شهروند روسیه

این سرمایه دار روس از جمله دوستان نزدیک ولادیمیر پوتین به حساب می آید و از جمله موسسین شرکت بین المللی مبادلات انرژی Gunvor Group است. وی در عرصه های مختلف گاز، حمل و نقل، ساخت و ساز و... فعالیت دارد که از آن جمله می توان به مالکیت گروه سرمایه داری Volga Group که بر حوزه انرژی، حمل و نقل و زیر ساخت تمرکز دارد اشاره کرد. پس از الحاق شبه جزیره کریمه به اوکراین او نیز در فهرست افرادی قرار گرفت که از سوی آمریکا تحریم شدند. او موسس بنیاد Elena and Gennandy است که از سالمدان، ورزش، فرهنگ، خانواده های نیازمند حمایت می کند.

۱۰
میزان سرمایه / دلار
۱۴۰,۰۰۰,۰۰۰

جان فردرکسن، ۶۹ ساله شهروند قبرس و ساکن لندن

متولد نروژ که پدرش در اسلو جوشکار بود و خودش هم در عرصه کشتیرانی وارد شده بود. تانکرهای کشتی رانی او در زمان جنگ ایران و عراق نفت جابه جا می کردند و همین موجب شد تا او را بزرگترین تانکر دار دنیا کند. در حال حاضر شرکت وی با نام Frontline در این صنعت پیشرو است. حوزه دیگر علاقمندی او شرکت شیلت مارین هاروست است.

۱۵
میزان سرمایه / دلار
۱۰۳,۰۰۰,۰۰۰

کلاس میخائیل کوهن، ۷۶ ساله، شهروند آلمان ساکن سوئیس

رئیس و سهامدار اصلی Kühne + Nagel، شرکت حمل و نقل بین المللی که توسط پدر بزرگش تاسیس شد. وی مالک سهام ۲۸.۲ درصدی شرکت کشتیرانی Hapag Lloyd نیز هست. او در زمینه ساخت و تجهیز هتل های گران قیمت نیز فعالیت دارد. حمایت از تیم فوتبال هامبورگ و کمک های تحصیلی در دانشگاه های زوریخ و برلین اقدامات دیگر اوست.

۱۶
میزان سرمایه / دلار
۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰

جورج کایسر، ۷۱ ساله، شهروند آمریکا و ساکن تولسا

پس از فارغ التحصیلی از رشته MBA از دانشگاه هاروارد به شرکت نفتی پدرش -Kaiser Francis رفت و در سال ۱۹۶۹ مدیریت آن را بر عهده گرفت. این شرکت فعالیت های نفتی در داکوتای شمالی، ویومانگ و کانادا را بر عهده دارد. اون همچنین مدیریت مجموعه انرژی LNG را بر عهده دارد. در سال ۱۹۹۰ او بانک او کلاهاما را به قیمت ۶۰ میلیون دلار خریداری کرد. او سهامدار بازار مبادلات بمبی و تیم بسکتبال NBA او کلاهاما نیز هست. او نفر سوم خیرین ثروتمند دنیاست و تصمیم دارد تا نیمی از ثروتش را صرف اهداف خیریه کند.

۱۱
میزان سرمایه / دلار
۱۳۰,۰۰۰,۰۰۰

واحد علی اکبروف، ۶۳ ساله، ساکن و شهروند روسیه

این متولد جمهوری آذربایجان رئیس شرکت Lukoil مرکز اصلی نفت روسیه و از جمله اصلی ترین کمپانی های منابع نفتی است. این شرکت فعالیت خود در میدان نفتی قرنه غربی ۲ در عراق توسعه بخشیده است. او پس از فارغ التحصیلی از موسسه نفت و پتروشیمی آذربایجان بلافاصله وارد شرکت های حفاری شد. او به زودی پیشرفت کرد و جوان ترین معاون وزیر انرژی در روسیه شد. با در اختیار داشتن ۲۱ درصد سهام، بزرگترین سهام دار نفتی است.

۱۲
میزان سرمایه / دلار
۱۱۲,۰۰۰,۰۰۰

آندری ملیچنکف، ۴۲ ساله، شهروند و ساکن روسیه

این سرمایه دار روسی پس از تاسیس بانک MDM در سال ۱۹۹۲، فعالیت های انرژی و فلزات خود را توسعه داد. گروه MDM همکاری های گسترده ای با تولیدکنندگان ذغال سنگ و محصولات معدنی دنیا دارد. او همچنین موسس بزرگترین شرکت ساخت لوله های استیل روسیه به نام TMK است. وی با یک مدل و خواننده پاپ صرب ازدواج کرده و مراسم ازدواج آن ها در سال ۲۰۰۵ در جنوب فرانسه هزینه زیادی داشت و چهره های معروف نیز در آن حضور داشتند.

۱۷
میزان سرمایه / دلار
۹۲,۰۰۰,۰۰۰

ریچارد کیندر، ۶۹ ساله، ساکن هوستون و شهروند آمریکا

رئیس شرکت انرژی Kinder Morgan که در سال ۱۹۹۷ تاسیس شد. این شرکت ۸۲ هزار مایل خطوط لوله و ۱۸۰ مرکز ذخیره انرژی را در اختیار دارد. وی با خرید چندین شرکت دیگر این حوزه توانست بزرگ ترین کمپانی انرژی در آمریکا شود. این فارغ التحصیل حقوق دانشگاه میسوری فعالیت زیادی در راستای حفاظت از محیط زیست در هوستون انجام داده است. او در جریان رقابت های انتخاباتی حزب جمهوری در دوران جورج بوش پدر و پسر و مک کین نیز فعال بود.

۱۸
میزان سرمایه / دلار
۸۸,۰۰۰,۰۰۰

الکسی کوزمیچف، ۵۱ ساله شهروند و ساکن روسیه

او نیز از جمله موسسین گروه Alfa است. در ۱۸ سالگی وارد ارتش شد و در مرز مشترک روسیه -چین مشغول به خدمت بود. در سال ۱۹۸۳ ارتش را ترک کرد و وارد موسسه فولاد و آلیاژ مسکو شد. در آنجا با فریدمن و جرمن خان آشنا شد و گروه الف را تشکیل دادند و وارد حوزه نفتی شدند. او در حال حاضر عملیات های تجاری بین المللی گروه الف را مدیریت می کند. شرکت های متعدد دیگری همچون مراکز خرید و فروش اتومبیل، سینما و سوپر مارکت های زنجیره ای نیز تحت نظر اوست.

دیپلماسی انرژی

رفع تحریم‌ها
با تلاش‌های دیپلماتیک
محقق شد. عقلای جهان
همواره تاکید کرده بودند
گفت‌وگو تنها راه برون رفت
از بن‌بست‌های فنی است

حسن بیک محمدلو
استاد دانشگاه

ضرورت برنامه ملی یکپارچه انرژی در دیپلماسی انرژی

هر اقتصاد، شاهد وجود دامنه وسیعی از فعل و انفعالات و نیروهای خراج از بازاری است که بر بخش انرژی اثر نهاده و آن را شکل می‌دهد. توجه به این مسایل در بسیاری از کشورها، تصمیم گیرندگان را بر آن داشته است تا با نگاهی جدید در عرصه برنامه‌ریزی، سرمایه‌گذاری بخش انرژی، قیمت‌گذاری و مدیریت انرژی را در چارچوب برنامه ریزی ملی یکپارچه انرژی (INEP) مورد توجه قرار دهند. این چارچوب، تصمیم گیرندگان را قادر می‌سازد تا تمام گزینه‌های سیاستی بلند مدت انرژی را مورد تحلیل قرار داده و

تحت کنترل درآورند. این نظام برنامه‌ریزی و هدایت راه کشورها را برای ایجاد موازنه و استقرار دیپلماسی انرژی یاری مینماید. به عبارت دیگر در عرصه بین‌المللی وقتی موفقیت حاصل می‌گردد که یک نظام برنامه‌ریزی ملی یکپارچه پشتیبان آن باشد.

توجه به مفهوم و روش شناسی برنامه ریزی ملی یکپارچه انرژی را می‌توان در بحران انرژی دهه ۷۰ میلادی یافت. پیش از این تاریخ، انرژی کالایی نسبتاً ارزان قیمت بود که عدم تعادل موجود میان عرضه و تقاضای آن، همواره بواسطه افزایش عرضه بوجود

اگر چه در نیمه دوم دهه هفتاد میلادی، تلاشهای گسترده‌ای در حیطه برنامه‌ریزی جامع انرژی صورت پذیرفت، اما دیری نپایید که تنگنایهای برنامه‌ریزی، بواسطه وجود داده‌های محدود، کمبود نیروهای کارآمد و مشکلات وخیم زمانی نمایان گشت. این تنگناها بخصوص، در کشورهای جهان سوم نمودی صدچندان یافت. از این رو بود که بسیاری از مدلهای اولیه برنامه‌ریزی، برای پاسخگویی به نیازهای مذکور طراحی گشته و توسعه یافتند. اگر چه این مدلها بسیار بزرگ و پیچیده بودند اما در تحلیل‌های مرتبط با سیاستگذاری، به شکل موفقیت آمیزی مورد استفاده قرار گرفتند. برخی دیگر از مدلها، مدلهایی بودند که توجه خود را به زیربخشهای مهم انرژی معطوف کرده و یار تباط انرژی با سطوح کلان اقتصادی را مورد بررسی قرار می‌دادند. بخش اعظمی از مدلها نیز مدلهای مرتبط با سیاستهای کلان و سیاست‌گذاری نبودند و غالباً به عنوان تلاشهای صرفاً دانشگاهی مورد توجه قرار می‌گرفتند. روند مذکور که می‌توان آن را روندی در جهت فراگیری برنامه‌ریزی ملی یکپارچه دانست، به «ساختار تحلیلی سلسله مراتبی»^۳ منجر گشت که دست کم، از سه سطح مجزای تحلیلی تشکیل یافته است. این سطوح عبارت‌اند از سطوح انرژی - اقتصاد کلان، بخش انرژی و بخش فرعی انرژی. ساختار تحلیلی سلسله مراتبی قادر است علاوه بر در بر گرفتن سطوح مذکور، کنش‌های متقابل میان آن‌ها را نیز در تحلیل گنجانده و کانون توجه خود را به انتخاب سیاست‌های بهینه تر متمرکز سازد. قدرت پردازش بالای کامپیوترها به همراه قیمت‌های نسبتاً ارزان آن‌ها، تحلیلگران را قادر می‌سازد تا رهیافت مذکور را به راحتی توسعه داده و در کشورهای خود، اجرا نمایند. در «برنامه‌ریزی و قیمت‌گذاری هماهنگ انرژی»^۴، لازم است به جای توجه به منافع و مضرات گوناگون استفاده از انواع مختلف انرژی، تحلیل‌های دقیق از روابط متقابل میان بخشهای مختلف اقتصادی و نیازهای بالقوه انرژی ایشان صورت گیرد. منابع غیرمرسوم اما کارآمد انرژی را نیز می‌بایست در این چارچوب گنجانده

گذاشت که به خلق سیاست‌ها و ابزارهای جدید تحلیلی انجامید. اول آنکه هماهنگی بیشتر میان عرضه و تقاضای انرژی و استفاده کارآتر از مدیریت تقاضا و صرفه جویی انرژی، موردتوجه قرار گرفت. دوم اینکه اربساط میان انرژی و اقتصاد کلان، با نظام‌مندی بیشتری مطالعه و بررسی گشت. سوم اینکه تحلیل جزئی و دقیقتر هر دو حیطه عرضه و تقاضا در بخش انرژی نیز، فرصت‌های فراوانی را در جانشینی میان سوخت‌ها (بخصوص در جهت رهایی از مصرف نفت) فراهم آورد. چهارمین پیامد این امر، پیچیده تر شدن ابزارهای مدلسازی و تحلیل، در برنامه ریزی بخش‌های فرعی انرژی بود. دیگر پیامد بحران نفتی دهه ۷۰ را می‌توان، افزایش اتکای کشورهای جهان سوم بر اصول و قواعد اقتصادی (از جمله فنون قیمت گذاری سایه ای)^۲ دانست. و نهایت آنکه، رواج مباحث زیست محیطی، به درک بهتر اثرات متقابل انرژی و محیط زیست منجر گشت. اگر چه در نیمه دوم دهه هفتاد میلادی، تلاشهای گسترده‌ای در حیطه برنامه‌ریزی جامع انرژی صورت پذیرفت، اما دیری نپایید که تنگنایهای برنامه‌ریزی، بواسطه وجود داده‌های محدود، کمبود نیروهای کارآمد و مشکلات وخیم زمانی نمایان گشت. این تنگناها بخصوص، در کشورهای جهان سوم نمودی صدچندان یافت. از این رو بود که بسیاری از مدلهای اولیه برنامه‌ریزی، برای پاسخگویی به نیازهای مذکور طراحی گشته و توسعه یافتند. اگر چه این مدلها بسیار بزرگ و پیچیده بودند اما در تحلیل‌های مرتبط با سیاستگذاری، به شکل موفقیت آمیزی مورد استفاده قرار گرفتند. برخی دیگر از مدلها، مدلهایی بودند که توجه خود را به زیربخشهای مهم انرژی معطوف کرده و یار تباط انرژی با سطوح کلان اقتصادی را مورد بررسی قرار می‌دادند. بخش اعظمی از مدلها نیز مدلهای مرتبط با سیاستهای کلان و سیاست‌گذاری نبودند و غالباً به عنوان تلاشهای صرفاً دانشگاهی مورد توجه قرار می‌گرفتند. روند مذکور که می‌توان آن را روندی در جهت فراگیری برنامه‌ریزی ملی یکپارچه دانست، به «ساختار تحلیلی سلسله مراتبی»^۳ منجر گشت که دست کم، از سه سطح مجزای تحلیلی تشکیل یافته است. این سطوح عبارت‌اند از سطوح انرژی - اقتصاد کلان، بخش انرژی و بخش فرعی انرژی. ساختار تحلیلی سلسله مراتبی قادر است علاوه بر در بر گرفتن سطوح مذکور، کنش‌های متقابل میان آن‌ها را نیز در تحلیل گنجانده و کانون توجه خود را به انتخاب سیاست‌های بهینه تر متمرکز سازد. قدرت پردازش بالای کامپیوترها به همراه قیمت‌های نسبتاً ارزان آن‌ها، تحلیلگران را قادر می‌سازد تا رهیافت مذکور را به راحتی توسعه داده و در کشورهای خود، اجرا نمایند. در «برنامه‌ریزی و قیمت‌گذاری هماهنگ انرژی»^۴، لازم است به جای توجه به منافع و مضرات گوناگون استفاده از انواع مختلف انرژی، تحلیل‌های دقیق از روابط متقابل میان بخشهای مختلف اقتصادی و نیازهای بالقوه انرژی ایشان صورت گیرد. منابع غیرمرسوم اما کارآمد انرژی را نیز می‌بایست در این چارچوب گنجانده

تصمیمات بازارهای خصوصی در هر دو بخش عرضه و تقاضای انرژی، تحلیل و پیش بینی اثرات سیاستی را امری دشوار و پیچیده می‌سازد. اما در کشورهای در حال توسعه، وجود عدم تعادل ذاتی در بازار، کمبود ارز، کمی منابع مالی و انسانی برای توسعه، شمار وسیع خانوارهای فقیر که نیازهای اساسی آن‌ها باید به نحوی تأمین گردد، اتکای بیشتر به سوخت‌های قدیمی و سنتی و در نهایت، کمبود منابع انرژی و نیز اطلاعات مربوط به آن، کار برنامه‌ریزان را با مشکلات فراوانی همراه می‌سازد. برنامه‌ریزی منطقه‌ای و وسیع انرژی در سطوح ملی و نیز سیاستگذاری برای تمام انواع انرژی‌ها، ابزاری است که کشورهای در حال توسعه را در استفاده بهینه از منابع کمیاب یاری می‌رساند. چنین ابزاری، توسعه آتی اقتصادی - اجتماعی و بهبود رفاه و کیفیت زندگی شهروندان را تضمین می‌نماید. با این اوصاف برنامه‌ریزی انرژی، جزئی اساسی از برنامه‌ریزی اقتصادی ملی است که باید در هماهنگی کامل با دیگر اجزاء برنامه‌ریزی پیاده گشته و به انجام برسد. آنچه که در این میان شایان توجه می‌باشد آنست که واژه ((برنامه‌ریزی)) چه در حیطه اقتصاد ملی و چه در حیطه بخش انرژی، به معنای برخی از چارچوب‌های خشک و انعطاف ناپذیری نمی‌باشد که در اقتصادهای متمرکز و کاملاً برنامه‌ریزی شده به کار می‌رود. برنامه‌ریزی در هر اقتصاد، بر پایه نیروهای بازار آزاد صورت می‌گیرد. در تحلیل‌های سیاستی و برنامه‌ریزی انرژی نیز بر تحلیل‌های دقیق و تفصیلی بخش انرژی، کنش‌های متقابل بخش انرژی با بقیه اقتصاد و تعاملات اصلی میان بخشهای فرعی انرژی تأکید می‌گردد. هدف اساسی در تحلیل‌های سیاستی و برنامه‌ریزی انرژی، دستیابی هر چه کارآمدتر به اهداف ملی می‌باشد. این اهداف، در ارتباطی متقابل با یکدیگر بوده و غالباً با هم در تضادند. اهداف «برنامه‌ریزی ملی یکپارچه انرژی» عموماً عبارتند از:

الف - تعیین نیازهای دقیق انرژی در اقتصاد و دستیابی به آن‌ها در جهت اهداف توسعه‌ای

ب - انتخاب ترکیبی از منابع انرژی که نیازهای آتی را با کمترین هزینه برآورده سازد.

ج - به حداقل رساندن بیکاری

د - صرفه جویی در منابع انرژی و کاهش مصارف بیهوده انرژی

ه - تنوع بخشیدن به عرضه انرژی و کاهش وابستگی به منابع خارجی

و - تأمین امنیت ملی و نیازهای دفاعی

ز - تأمین نیازهای اساسی انرژی طبقات فقیر جامعه

ح - ذخیره ارزهای کمیاب

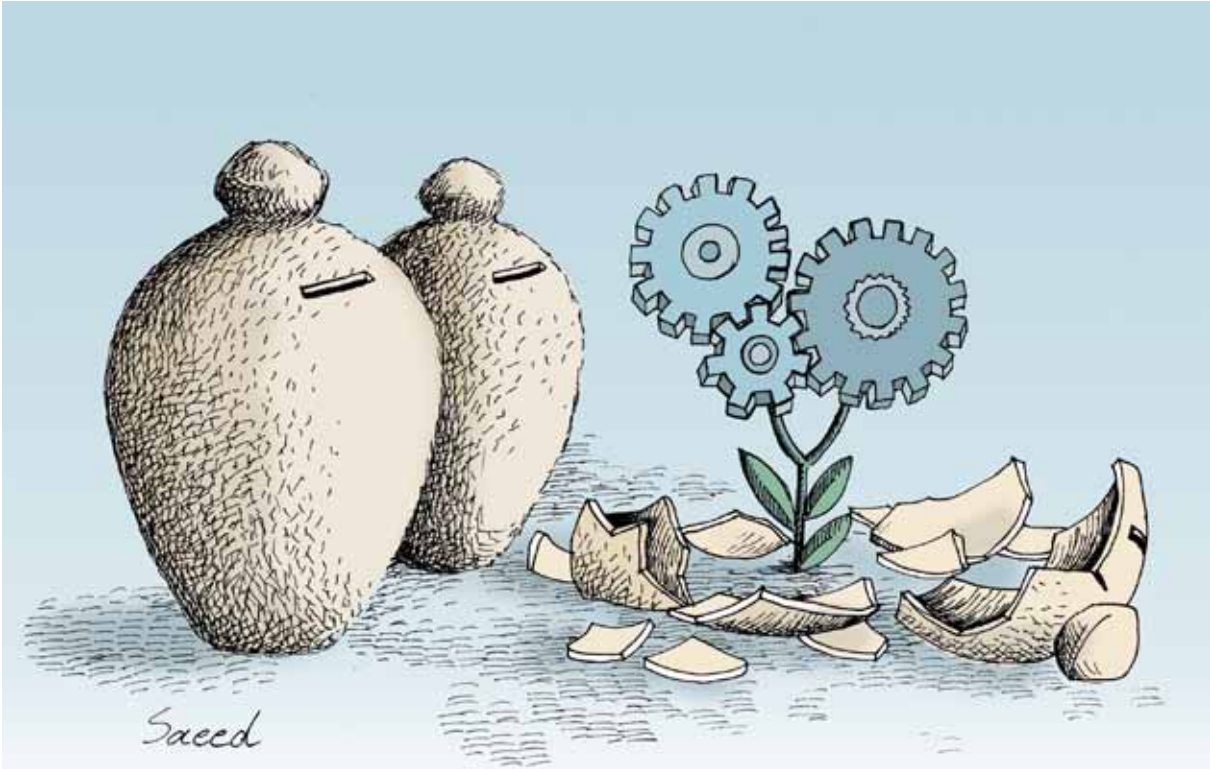
ط - تعیین دقیق مقادیر عرضه و تقاضای انرژی، برای فراهم آوردن زمینه توسعه عملی و اولویت بندی شده مناطق و بخشهای اقتصادی خاص

ی - افزایش درآمدهای ناشی از فروش انرژی که برای تأمین مالی توسعه بخش انرژی، مکفی و بسنده باشد.

ک - دستیابی به ثبات قیمت‌ها

ل - حفاظت از محیط زیست

1 - Integrated National Energy Planning
2 - Shadow pricing
3 - Hierarchical analytical framework
4 - Coordinated energy planning and pricing

تزریق نقدینگی به بخش خصوصی؛

چالش یا فرصت؟

مصطفی شاهی

یکی از مشکلاتی که فعالان و آگاهان اقتصادی و صنعتی در سه دهه اخیر با آن مواجهه بوده‌اند کمبود نقدینگی به خصوص در واحدهای تولیدی و صنعتی کوچک و متوسط می‌باشد و خوشبختانه تقریباً همه سیاستگذاران دولتی همصد با بخش خصوصی از ضرورت پیدا کردن راه حلی برای غلبه بر این مشکل صحبت می‌کنند. به این منظور تقریباً تمامی دولت‌های گذشته بعد از پایان جنگ تحمیلی اقدام به تزریق نقدینگی با شرایط ویژه نموده‌اند که این نقدینگی غالباً به شکل اعطای وام‌هایی با بهره پایین به تولیدکنندگان و صنعتگران بوده است ولی شوربختانه این سیاست هیچگاه نتیجه دلخواه را در پی نداشت چرا که اگر اینگونه بود امروز از ضرورت تزریق نقدینگی دوباره به بخش تولیدی و صنعتی سخنی به میان نمی‌آمد. هر چند آمار و اطلاعات کافی در این زمینه در دسترس نیست ولیکن به نظر می‌آید که اعمال این سیاست در دولت اصلاحات موفق تر از بقیه دولت‌ها بوده است و این امر در رشد اقتصادی و صنعتی آن دوران قابل ردیابی است. به نظر می‌آید دلیل موفقیت نسبی این سیاست در آن دوران به روند کاهشی نرخ تورم سالیانه در آن

سال‌ها مرتبط باشد. چرا که کاهش نرخ تورم سالیانه منجر به از رونق افتادن بازارهای سفته بازی می‌شد و این شرایط حداقل مانع از انتقال کسر قابل توجهی از نقدینگی تزریق شده به بازارهای سفته بازی شد و چون بخش تولید نوید سودآوری بیشتری با خود به همراه داشت ساز و کار اقتصاد گیرندگان این کمک‌ها را به سمت استفاده از آن در بخش تولید سوق داد. و گر نه در دولت‌های پیشین و پسین اصلاحات با وجود نرخ بالای تورم افزایشی در اقتصاد سهم بسیار زیادی از این نقدینگی در همان هفته‌ها و ماه‌های اول در یافت وام به سرعت به سمت بازارهای سفته بازی هدایت شد و نه تنها مشکلی از تولید و اشتغال کشور کم نکرد بلکه به سفته بازی بیشتر در اقتصاد و انتظارات تورمی ناشی از آن بیش از پیش دامن زد. باید در نظر داشت که حتی در شرایط عادی و به فرض عدم وجود تورم ساختاری در اقتصاد بسته به اینکه تامین این سرمایه عظیم از کدام محل صورت خواهد گرفت آثار تورمی با در جات متفاوتی در پی خواهد داشت. حال آنکه با وجود یک تورم ساختاری در اقتصاد ایران که ناشی از وابستگی دولت به درآمدهای نفتی است به محض اعمال این سیاست انتظار افزایش نرخ تورم و یا دست کم کمتر

مشکلی را به شکل ساختاری حل نمی‌کند بلکه به مثابه رانتی است که از جیب یک قشری از افراد جامعه (مصرف کنندگان) به جیب قشری دیگر از جامعه (تولید کنندگان) واریز می‌شود که معمولاً این رانت به شکل تورم تحمیلی به آن‌ها و یا محروم شدن آحاد جامعه از خدمات اجتماعی و بهداشتی و عمرانی که آن سرمایه می‌توانست فراهم نماید و یا هر دو نمایان می‌شود. لذا ضروری است در نظر داشته باشیم که وقتی صحبت از کمبود نقدینگی در بخش تولید می‌کنیم این بخش شامل صنایع و اصناف گوناگون می‌شود که دلایل این کمبود نقدینگی برای اصناف گوناگون غالباً متفاوت است. مثلاً دلیل کمبود نقدینگی در صنایع قطعه سازی خودرو از عدم حصول به موقع مطالبات از شرکت‌های خودروسازی نشأت می‌گیرد. به همین ترتیب به نظر می‌آید که کمبود نقدینگی در صنایع پوشاک و صنایع دست پایین بی‌ارتباط با نداشتن تقاضای کافی و یا عدم دسترسی به بازار مناسب به دلیل واردات بی‌رویه و بی‌ضابطه نباشد. لذا هدف قرار دادن هر کدام از این دلایل نیازمند سیاست‌گذاریهای متفاوتی می‌باشد که اعمال آن‌ها بدون واکاوی دقیق دلایل کمبود نقدینگی در اصناف گوناگون تولیدی و صنعتی امکان پذیر نیست. بنابراین به نظر نگارنده لازم است که پیش از تزریق نقدینگی به بخش تولید تحقیقات جامعی از کلیه صنایع تولیدی صورت گیرد تا دلایل کمبود نقدینگی در هر صنف به دقت مشخص شده و متناسب با آن سیاستهای لازم اعمال شود و پس از آن در صورت نیاز سیاست تزریق نقدینگی عملیاتی و پیگیری شود. در اینصورت با از میان رفتن علل اصلی کمبود نقدینگی در بنگاه‌های تولیدی و صنعتی کوچک و متوسط ضرورت اعمال سیاست تزریق نقدینگی به این بخش (به شکل یک امتیاز ویژه) در سال‌های آتی کمرنگ‌تر می‌شود و تولیدکنندگان قادر به مدیریت مالی بهتر بنگاه‌های خود خواهند بود و در صورت نیاز به نقدینگی می‌توانند اقدام به اخذ وام از موسسات مالی با نرخ‌های متداول نمایند. با توجه به اینکه اقتصاد ایران همواره کم و بیش از سفته بازی رایج در آن متحمل خسارت‌های هنگفتی شده است لذا سیاست‌گذاری‌های کلان اقتصادی همواره باید در جهت تضعیف ریشه‌های سفته بازی در اقتصاد باشد و از هر گونه سیاست‌گذاری که مستقیم و یا غیرمستقیم منجر به تقویت بنیان سفته بازی در اقتصاد می‌شود قویا پرهیز گردد.

پیش از تزریق نقدینگی به بخش تولید باید تحقیقات جامعی از کلیه صنایع تولیدی صورت گیرد تا دلایل کمبود نقدینگی در هر صنف به دقت مشخص شده و متناسب با آن سیاستهای لازم اعمال شود و پس از آن در صورت نیاز سیاست تزریق نقدینگی عملیاتی و پیگیری شود

چرا بخش خصوصی ایران باید به سوی آسیا برود؟

داوود اسکندری

بالاجبار به همین سمت کشیده شده و کشورهای این حوزه نقش قابل توجهی در اقتصاد ایران یافته و به اصلی ترین شرکای کشورمان تبدیل شده‌اند. اکنون در نتیجه توافق هسته‌ای و تحولات ناشی از آن، این احتمال وجود دارد که مجدداً روندهای سال‌های اخیر معکوس شود. در طی چند سال گذشته و در نتیجه تحریم‌ها و فشارهای ناشی از مساله هسته‌ای، به ضرورت و اگرچه نه با تصمیم و برنامه‌ریزی قبلی، شاهد تغییر جهت قابل توجه در شرکا و همکاران اقتصادی و تجاری کشورمان بوده‌ایم که از جمله همین تغییرات می‌توان به کاهش قابل توجه و حتی تا حدی حذف اروپا از کشورمان و در عوض اهمیت یافتن نقش کشورهایی همچون چین و هند اشاره کرد.

اگر ثقل گرایی آسیایی از سوی امریکا همراه با ثقل زدایی از خاورمیانه به معنی کاهش حضور آن کشور در منطقه باشد برای کشورهایی همچون ایران که مخالفت این امر بوده‌اند، نکته مثبتی است ولی بخش اول این گزاره یعنی توجه به آسیا هم باید مورد عنایت قرار گیرد. چنانچه توافق هسته‌ای و رفع موانع تحریم‌ها منجر به حضور شرکت‌های معتبر و رقابت برای عرضه کالا و خدمات با کیفیت تر و قیمت کمتر شود کشورمان از این قبل بهره‌مند خواهد شد و حتی شرکای سال‌های اخیر نیز ناچار خواهند شد از نظر قیمت و کیفیت شرایط بهتری را ارائه نمایند، اما با نگاهی دراز مدت، روندهای کلان اقتصاد جهانی نیز نباید نادیده انگاشته شود. کمالاتی که سال‌های اخیر کشورمان نزدیک شدن به بلوک‌ها و گروه‌بندی‌های جدیدی مثل شانگهای و بریکس نیز که همه به نوعی بر همین محورهای جدید قدرت متکی می‌باشند را مدنظر داشته است.

لذا گرچه بنا به دلایل مختلف، وارد نمودن کشورهای صاحب نفوذ از جمله اروپایی‌ها در اقتصاد در مقطع فعلی بسیار مهم است ولی در نگاهی دراز مدت توجه به روندهای کلان جهانی نیز ضرورت دارد و نباید کشورمان صرفاً نقش ابزاری برای حفظ و تقویت جایگاه جهانی به چالش کشیده شده اروپا ایفا کند.

اقتصاد ایران نیز در نتیجه تحولات

سال‌های اخیر و تحریم‌ها، اگرچه

از اولین روزهای پس از توافق، موج

شتابان هیات‌هایی از کشورهای

اروپایی به سوی کشورمان روان شده تادر

دورانی که اتفاقاً بسیاری از این کشورها با

مشکلات عدیده ناشی از بحران اقتصادی

دست و پنجه نرم می‌کنند، مجدداً سهم خود

را از بازار بزرگ ۸۰ میلیونی ایران احیا نمایند.

به دلیل سابقه تاریخی تجارت و همکاری

اقتصادی ایران با اروپاییان و اعتماد نسبی به

آن‌ها از یک سو و کیفیت بهتر کالا

و خدمات این کشورها در قیاس با دیگر رقبای

شرکای تجاری سال‌های اخیر، احتمال اینکه

این کشورها بتوانند جای پای خود را مجدداً

در اقتصاد ایران باز کنند نیز بسیار محتمل

است.

مجلس و صنعت

برجام قرار است در ایستگاه
بهارستان متوقف شود. این
سند می تواند در بخش های
مختلف از جمله صادرات
فرآورده های نفتی تاثیرات
مستقیمی بگذارد

سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس:

اگر انگلیسی‌ها در صنعت نفت ایران سرمایه‌گذاری کرده و پایبند به تعهدات خود باشند و مانند رقبای فرانسوی خود رفتار نکنند و به منافع ایران احترام بگذارند در آن صورت موافق حضور شرکت‌های نفتی انگلیس در ایران هستیم

روح‌الله عباس‌پور، سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس در گفت‌وگو با دنیای انرژی

فضای بین‌المللی بعد از برجام تغییر یافته است

روح‌الله عباس‌پور سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با دنیای انرژی، درباره سرمایه‌گذاری بخش خصوصی انگلیس در ایران بعد از برقراری روابط سیاسی با تهران پس از توافق برجام، گفت: متأسفانه خاطره تاریخی که از گذشته انگلیس در ایران وجود دارد این است که هر زمانی که این کشور به ایران در حوزه‌های مختلف ورود پیدا کرده نگاه خصمانه به کشورمان داشته که پس از پیروزی انقلاب اسلامی این نگاه تندتر شده است. وی افزود: با وجود نگاه خصمانه انگلیسی‌ها به ایران اما ما نمی‌توانیم باین کشور قطع روابط را ادامه داده چرا که منفعی را در روابط با انگلیس داریم. سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: جمهوری اسلامی ایران تنها کشوری را که به رسمیت نمی‌شناسد و روابطی با آن ندارد رژیم صهیونیستی است و گر نه با کشورهای دیگر مشکلی در برقراری روابط نداریم. عباس‌پور اظهار داشت: هر کشوری که احترام و منافع متقابل ایران را در نظر نگیرد و منافع ملی ما را مورد احترام قرار ندهد نمی‌توانیم با آن کشور روابط برقرار کنیم در حالی که فضای جدید بین‌الملل پس از برجام تغییر پیدا کرده و باید در این روابط به دنبال منافع بود. نماینده مردم بوئین‌زهرا و آوج در مجلس شورای اسلامی خاطر نشان کرد: فلسفه مذاکرات هسته‌ای لغو تحریم‌ها به عنوان نتیجه نهایی آن بود و وقتی که این موضوع اجرایی شود سرمایه‌گذاری خارجی در ایران نیز توسعه می‌یابد. وی افزود: یکی از راهکارهای تأمین منابع مالی در جهت توسعه و رشد کشور تأمین منابع مالی از طریق سرمایه‌گذاری خارجی است. عضو مجمع نمایندگان استان قزوین در مجلس شورای اسلامی با اشاره به ظرفیت بالای ایران برای جذب سرمایه‌گذار خارجی اظهار داشت: در صورت سرمایه‌گذاری در ایران طرف مقابل و طرف ایرانی به بهره‌وری بالایی از منافع دست می‌یابند. ضمن اینکه مدارج و رشد و توسعه برای دو طرف نیز سریعاً مهیا

انگلیس در ایران پس از برقراری مجدد روابط سیاسی باین کشور با مدیریت اتاق بازرگانی دو کشور صورت گیرد تا دستاوردهای بسیار مناسبی برای دو طرف حاصل شود. عضو مجمع نمایندگان استان قزوین در مجلس شورای اسلامی اظهار داشت: ایران نباید بازار محصولات انگلیسی‌ها شود بلکه آن‌ها باید ظرفیت‌های فنی خود را به ایران آورده تا سرمایه‌گذاری مشترک در داخل ایران صورت گیرد که باین کار ضمن ارتقای کیفیت محصولات ایرانی، اشتغال و بهره‌وری و کاهش قیمت نیز در پی این اقدام مشترک حاصل خواهد شد. عباس‌پور با بیان اینکه موافق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی انگلیس در ایران با برخی کشورها خاطر نشان کرد: اگر انگلیسی‌ها صادقانه باشند می‌توانند در بخش‌های نفت و گاز ایران سرمایه‌گذاری خوبی داشته باشند. نماینده مردم بوئین‌زهرا و آوج در مجلس شورای اسلامی گفت: اگر انگلیسی‌ها در صنعت نفت ایران سرمایه‌گذاری کرده و پایبند به تعهدات خود باشند و مانند رقبای فرانسوی خود رفتار نکنند و به منافع ایران احترام بگذارند در آن صورت موافق حضور شرکت‌های نفتی انگلیس در ایران هستیم. وی افزود: یکی از راه‌های بهره‌وری بیشتر و کاهش قیمت و کاهش مصرف سوخت و اصلاح ساختار آن است که بتوانیم از ظرفیت فنی و همچنین ماشین‌آلات پیشرفته امروزی استفاده کنیم. فرماندار اسبق البرز با اشاره به تکنولوژی فرسوده ماشین‌آلات تولیدی در صنعت ایران، گفت: یکی از راه‌های داشتن قدرت رقابت با محصولات خارجی اصلاح ساختار تولید است که باید با استفاده از ماشین‌آلات و ابزار روز که انگلیسی‌ها بخشی از این تکنولوژی‌ها را در اختیار دارند استفاده کنیم. سخنگوی کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در پایان اظهار داشت: با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی انگلیس در ایران می‌توانیم در رقابت با محصولات کشورهای دیگر قدرت و توانایی خوبی داشته باشیم.

سید محمد بیاتیان، دبیر سابق کمیسیون صنایع و معادن مجلس در گفت‌وگو با دنیای انرژی

بخش خصوصی ایران وانگلیس می‌توانند همکاری خوبی داشته باشند

سید محمد بیاتیان دبیر سابق کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با دنیای انرژی، درباره سرمایه‌گذاری بخش خصوصی انگلیس در ایران بعد از برقراری روابط سیاسی با تهران پس از توافق برجام، گفت: جدا از اتفاقات جدید رخ داده در برقراری مجدد روابط سیاسی بین ایران و انگلیس و همچنین نگاه تازه اروپایی‌ها به کشورمان باید به این روند با دید مثبت نگاه کرد ضمن اینکه آینده مطلوبی نیز برای این موضوع متصور هستیم. وی افزود: سرمایه‌گذاری بخش خصوصی انگلیس می‌تواند با احترام به منافع مشترک به ایران آمده و در حوزه‌های نفت، گاز و پتروشیمی حضور داشته باشند زیرا این توانمندی به خوبی در آن‌ها وجود دارد. بیاتیان اظهار داشت: باید نوع قراردادها و سرمایه‌گذاری‌های خارجی در ایران در شرایطی باشد که اگر فردا روزی اتفاقی رخ داد و آن‌ها به صورت یک طرفه و در یک اقدام سیاسی که برآمده از رفتار دروغگویی آن‌ها ایران را رها نکرده و تحریم‌های علیه کشورمان را مجدداً احیا نکنند که البته در این زمینه سابقه منفی در رفتار خارجی‌ها بر اندهان ملت ایران وجود دارد که آن‌ها باید تلاش کنند تا این موضوع را پاک کنند. نماینده مردم بیجار در مجلس شورای اسلامی خاطر نشان کرد: باید نوع

دبیر سابق کمیسیون

صنایع و معادن مجلس:

سرمایه‌گذاری انگلیسی‌ها در بخش نفت و گاز ایران می‌تواند در زمینه استفاده و به کارگیری تکنولوژی‌ها و توانمندی‌های جدید مورد بهره‌برداری قرار گیرد البته به شرطی که در مسائل حقوقی و سرمایه‌گذاری مشترک تمامی جوانب را در نظر گرفته باشیم

مسائل حقوقی و سرمایه‌گذاری مشترک تمامی جوانب امر را در نظر گرفته باشیم. عضو مجمع نمایندگان استان کردستان در مجلس شورای اسلامی اظهار داشت: بازار و حوزه اقتصاد ایران لقمه چرب و شیرینی برای سرمایه‌گذاران اروپایی و غربی به خصوص انگلیسی‌هاست و مسابقه اصلی از جانب خارجی‌ها برای حضور در کشور ۸۰ میلیونی ایران وجود دارد. وی تصریح کرد: نگاه اعتقادی و آرمانی ایران آن است که شکوفایی اقتصادی ما در گرو توجه به اقتصاد مقاومتی است. وی در توضیح بیشترین موضوع اضافه کرد: اقتصاد مقاومتی به معنای رف و وابستگی به خارج است و اگر سرمایه‌گذاران بخش خصوصی انگلیس به ایران بیایند آن‌ها نباید تنها شریک سود ما باشند لذا باید کوشید آن‌ها با تمام لوازم، ابزار و تکنولوژی در ایران حاضر شده و آن‌ها را در کشورمان بومی کنیم. دبیر سابق کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی در پایان گفت: باید سعی و تلاش و افری کرد تا از تکنولوژی‌های غربی‌ها به خصوص انگلیسی‌ها در ایران در هنگام سرمایه‌گذاری آن‌ها بهره‌برداری کرد لذا باید کوشید به طرف مقابل بقبولانیم که آن‌ها نباید نگاه سودمحوری به ایران داشته باشند و دو طرف باید از این اقدام منفعت کسب کنند.

ایران قصد دارد با فروش گاز خود به آذربایجان، راهی برای ورود به بازار گاز اروپا باز کند

گاز ایران مشتری ندارد!

دنیای انرژی: کمی بعد از آنکه اعلام شد گاز ایران مشتری ندارد و درست در زمانی که بسیاری از کشورها به ایران پشت کرده بودند، برخی پیشنهادهای جدید گازی شروع به درخشیدن کرده است.

منطقه محسوب شود. از سوی دیگر، گشایش دیگری در گرهای گازی ایران ایجاد شده است، چرا که فرانسه نیز برای تولید گازهای همراه ایران به LNG ابراز تمایل کرده است. این همکاری احتمالی از آن جایی است که پیش از این ایران اقدام به برگزاری مزایده‌ای برای استفاده از گازهای همراه خود کرده بود. حالا به نظر می‌رسد که طبق صحبت‌های وزیر نفت، یک شرکت کوچک فرانسوی در این رابطه وارد کار شود. بیژن زنگنه در این رابطه گفته است: اخیراً هم در یک مورد قرار شده مقداری از گاز فلرهای موجود در خلیج فارس را یک شرکت خریداری کند که با نهایی شدن قرارداد، تقریباً ۲۵ درصد از فلرهای موجود در این آب‌ها جمع می‌شود. هر چند که کمی قبل‌تر، زمزمه‌هایی از سوی بخش خصوصی برای استفاده از این گازها به LNG مطرح شده بود. باین حال به نظر می‌رسد که گاز ایران در حال ورود به فاز جدیدی از همکاری‌های منطقه‌ای است تا از این طریق بتواند خود را به قلب اروپا رسانده و ظرفیت‌های LNG خود را به رخ دنیا بکشد.

حال انجام است. در عین حال، قرارداد سوآپ گاز طبیعی ایران و جمهوری آذربایجان در سال ۲۰۰۵ میلادی امضا شد، براساس این قرارداد ۲۵ ساله ایران حدود یک تا یک میلیون ۲۰۰ هزار متر مکعب گاز تحویلی از آذربایجان را از طریق مرز آستارا به نخجوان سوآپ می‌کند. مسئله مهم‌تر اما توافق نسبی ایران و آذربایجان برای صادرات گاز ایران به اروپاست. در حقیقت ایران قصد دارد با فروش گاز خود به آذربایجان، راهی برای ورود به بازار گاز اروپا باز کند. بر همین اساس هم گفته شده است که یکی از محورهای مذاکره ایران و آذربایجان، افزایش تولید گاز ایران تا سه سال آینده بوده که در این صورت ایران می‌تواند یکی از تامین‌کنندگان مطمئن انرژی در

به نظر می‌رسد همان‌طور که حوزه نفت تحت تأثیر توافق هسته‌ای قرار گرفته، حوزه گاز هم روزهای پویایی خود را طی می‌کند. آن‌طور که پیش از این عنوان می‌شد، صادرات گاز ایران به اروپا به صرف نیست و برخی کشورهای اروپایی تمایلی به خرید گاز ایران ندارند. به همین دلیل ایران نیاز به شریکی برای مبادلات گازی دارد تا بتواند گاز خود را با واسطه به اروپا صادر کند. در این میان به نظر می‌رسد که آذربایجان تمایل خود را برای یک چنین همکاری‌هایی اعلام کرده است. آن‌طور که خبرگزاری مهر اعلام کرده است، ایران چندسال قبل یک قرارداد سوآپ گاز با شرکت سوکار آذربایجان امضا کرد و در حال حاضر بر اساس این قرارداد عملیات سوآپ در

توافق بزرگ گازی تهران - مادرید؛

ایران و اسپانیا برای انتقال گاز در اروپا به توافق رسیدند

و اسپانیا برنامه جدید صادرات گاز پارس جنوبی از طریق محموله‌های ال. آن. جی به جنوب اروپا تشریح شد. بیژن زنگنه در نشست مشترک با خوزه مانوئل سوریا لویز وزیر صنعت انرژی و گردشگری اسپانیا از اعلام آمادگی این کشور اروپایی برای استفاده از پایانه‌های واردات گاز (ال. آن. جی) اسپانیا برای ورود ایران به بازار گاز اروپا خبر داد و گفت: مذاکرات ایران و اسپانیا در این زمینه ادامه خواهد داشت. وزیر نفت با اشاره به این‌که دو کشور برای تجدید روابط که به دلیل تحریم‌ها دچار مشکل شده بود، ابزار علاقه کردند، تصریح کرد: در این دیدار امکانات و برنامه‌های ایران برای توسعه صنایع نفت، گاز، پتروشیمی، پالایش و

ساخت تجهیزات و همچنین بهینه‌سازی انرژی برای شرکت‌های اسپانیایی تشریح شد و آن‌ها ابراز علاقه کردند در این زمینه بایکدیگر همکاری کنند. این عضو کابینه دولت افزود: در این دیدار تأکید شد که شرکت‌های دو کشور باید همکاری با هم را ادامه دهند و دولت اسپانیا هم زمینه را برای کار شرکت‌ها برای حضور در ایران فراهم کند. زنگنه با یادآوری اینکه تغییرات ساختاری حاصل شده در صنایع ایران و همچنین تغییر سیاست در بخش پتروشیمی که توسعه آن در سال‌های گذشته به بخش خصوصی واگذار شده در این دیدار تشریح و تصریح شد که دولت ایران از سرمایه‌گذاری شرکت‌های اسپانیایی در بخش پتروشیمی ایران حمایت و استقبال می‌کند. وزیر نفت همچنین از پیشنهاد ایران به شرکت‌های اسپانیایی برای ساخت تجهیزات صنعت نفت در ایران خبر داد و یادآور شد: همان‌گونه که در دیدارهای گذشته با طرف‌های خارجی اعلام شده به شرکت‌های اسپانیایی نیز عنوان کردیم که آن‌ها برای حضور در ایران نباید تنها به بازار ایران نگاه کنند بلکه هدف باید بازار کل منطقه برای صادرات کالا و تجهیزات باشد. ریسلو مهمترین و بزرگترین شرکت نفتی اسپانیا است که در صنعت نفت ایران پیش از دوران تحریم‌ها فعالیت داشته اما فعالیت این شرکت بزرگ نفتی اسپانیایی در ایران هیچگاه منجر به استمرار همکاری‌های بلندمدت نفت و گازی با شرکت ملی نفت ایران نشده است.

جلیل جعفری بنه خلخال، دبیر کمیسیون انرژی مجلس

فن آوری اروپایی می تواند در صنعت نفت و گاز ایران فعال باشد

جلیل جعفری بنه خلخال دبیر کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در گفت و گو با خبرنگار فصلنامه دنیای انرژی، درباره سرمایه گذاری بخش خصوصی انگلیس در ایران بعد از برقراری روابط سیاسی با تهران پس از توافق برجام گفت: مذاکرات هسته‌ای و محدودیت‌های پذیرفته شد در توافق تنها به این دلیل بوده است که ایران از لحاظ اقتصادی توانمندی لازم را پیدا کند ضمن اینکه وقتی تحریم‌ها لغو شد بتوانیم در توسعه ارتباط با کشورهای صنعتی اقتصاد کشور خود را نیز گسترش داده و قوی‌تر کنیم.

عضو مجمع نمایندگان استان اردبیل گفت: در برجام ما محدودیت‌هایی را پذیرفتیم که باید در حین و پس از آن با به دست آوردن منافع فراوان اقتصادی این محدودیت‌ها را جبران کنیم لذا باید با کشورهای پیشرفته دنیا روابط تجاری و صنعتی خود را برای دریافت تکنولوژی و فناوری برقرار کرده و از پتانسیل‌های صنعتی آن‌ها برای توسعه کشورمان استفاده مطلوب را ببریم. جعفری با بیان اینکه هم اکنون کشورهای مختلف اروپایی به ایران سفر کرده و خواستار توسعه مناسبات صنعتی و تجاری با کشورمان هستند، خاطر نشان کرد: انگلیس جزئی از این کشورهاست و می‌کوشد در بازار ایران ورود پیدا کند ضمن اینکه بخش خصوصی این کشور تلاش دارد تا بخشی از بازار ۸۰ میلیونی جمهوری اسلامی را در اختیار بگیرد و از این فرصت به وجود آمده بهره‌برداری کند.

عضو مجمع نمایندگان استان اردبیل تأکید کرد: انگلیس یکی از کشورهای پیشرفته دنیااست خصوصاً در زمینه نفت و گاز است که تکنولوژی‌ها و سرمایه‌گذاری‌های فراوانی را در این حوزه دارد. وی افزود: بریتیش پترولیوم یکی از شرکت‌های بزرگ نفتی دنیااست که می‌تواند در میدان‌های نفت و گاز ایران خصوصاً در حوزه‌های مشترک با کشورهای همسایه سرمایه‌گذاری خوبی داشته باشد که در صورت اجرای شدن فعالیت آنان در ایران قطعاً دو طرف منافع خوبی را از این

همکاری به دست خواهند آورد. دبیر کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه زمانی که لغو تحریم‌ها اجرایی شود جمهوری اسلامی می‌تواند از پتانسیل کشورهای صنعتی مانند انگلیس به خوبی استفاده کند، اظهار داشت: صنعت نفت و گاز ایران تشنه سرمایه‌گذاری خارجی است ضمن اینکه در سایر بخش‌های صنعتی، تجاری و بازرگانی نیز می‌توانیم از تجارب انگلیس استفاده کنیم. نماینده مردم خلخال و کوثر در مجلس شورای اسلامی گفت: عمده درآمد ناخالص انگلیس از تجارب با کشورهای دیگر به دست می‌آید و به همین دلیل ایران می‌تواند در این زمینه بخش‌های مغفول واقع شده و کمتر توسعه یافته خود را با ریزنی با بخش خصوصی انگلیس جهت ترغیب برای سرمایه‌گذاری در ایران ارتقا دهد. وی با تأکید بر اینکه انگلیس در صنایع هوایی و خودرویی بسیار قوی دارد و در صورت سرمایه‌گذاری در ایران می‌تواند از منافع بازار ۸۰ میلیونی جمهوری اسلامی استفاده کند، افزود: اگر تعامل لازم نظیر اقدام بازشایی سفارت لندن در تهران بین دو دولت وجود داشته باشد دو طرف از این ارتباط می‌توانند منفعت لازم را کسب کنند. جعفری با تأکید بر اینکه فضای روابط در تمامی حوزه‌های ایران و انگلستان باید همراه با تعامل و احترام به منافع ملی دو کشور و بدون اعمال نفوذ و سوءاستفاده باشد اظهار داشت: تنها در این فضااست که می‌توان از امکانات دو

کشور استفاده و در درازمدت سرمایه‌گذاری کرد. عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی خاطرنشان کرد: کشورهای اروپایی در زمینه استفاده از انرژی‌های سبز و پاک بسیار توانمند هستند که با سرمایه‌گذاری این بخش در ایران دو طرف می‌توانند ضمن کسب منافع و عدم استفاده از انرژی‌های فسیلی و عدم بهره‌برداری از آن‌ها در حفظ محیط زیست و استفاده از انرژی پاک گام‌های اساسی برداشته و از منافع حاصل از آن بهره‌برداری کنند که در این زمینه می‌توان گفت انگلیسی‌ها در زمینه بهره‌برداری از انرژی باد برای تولید برق ید طولانی دارند. دبیر کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی خاطر نشان کرد: انرژی‌های فسیلی نظیر نفت و گاز به دلیل مضرات آن برای محیط زیست و آسیب‌های وارده به آن به هیچ وجه توصیه نمی‌شود لذا صنایع دنیا در حال حرکت به سمت بهره‌برداری از انرژی‌های پاک برای تولید محصولات خود هستند که در این زمینه سرمایه‌گذاری‌های خوبی در بخش خصوصی انگلیس صورت گرفته است.

وی با تأکید بر اینکه اگر در آینده نفت و گاز را به سمت استفاده صنعتی و فراوری آن سوق دهیم منافع حاصله از آن بسیار بیشتر از بهره‌برداری از این نعمت خدادادی و استفاده از آن به عنوان انرژی گرمایی و برق است. نماینده مردم خلخال و کوثر در مجلس شورای اسلامی گفت: دنیا روز به روز به سمت کاهش

استفاده از انرژی‌های فسیلی پیش می‌رود که ما هم می‌توانیم با گفت‌وگو و ریزنی با بخش خصوصی انگلیس آن‌ها را ترغیب به سرمایه‌گذاری در ایران کنیم و اگر در مسیر توسعه این بخش گام برن داریم از قافله عقب مانده و متضرر خواهیم شد. جعفری در پایان با بیان اینکه انرژی‌های پاک و تجدیدپذیر در دنیا توسعه کمی داشته و تا سال‌های دور نیز چنین وضعیتی وجود خواهد داشت خاطرنشان کرد: این موضوع دلیلی بر آن نیست که جمهوری اسلامی در این مسیر جهانی گامی بر ندارد و باید کوشید از تجارب کشورهای نظیر انگلیس در این زمینه استفاده کرد.

دلایل سفر مدیر عامل OMV به تهران

نفت ارزان اتریشی‌ها را به تهران کشاند

بلغارستان و ترانس گاز رومانی، قرار بود با واردات گاز از کشورهای حاشیه دریای خزر همچون آذربایجان، ایران و ترکمنستان میزان وابستگی اتحادیه اروپا به گاز روسیه را کاهش دهند.

باین وجود به دلیل ناکافی بودن حجم ذخایر گاز جمهوری آذربایجان، تحریم ایران، در نهایت اجرای خط لوله ناپاکو به عنوان یکی از رقبای گازی روسها متوقف و سپس به حالت تعلیق درآمد. تا پیش از شکل‌گیری کنسرسیوم خط لوله ناپاکو با مشارکت OMV این شرکت اتریشی سال ۱۳۸۶ تفاهم‌نامه‌ای با شرکت ملی نفت ایران به منظور مشارکت و سرمایه‌گذاری در طرح‌های بالادستی همچون فازهای پارس جنوبی، خرید ال. ان. جی و ترانزیت و صادرات گاز طبیعی ایران امضا کرده بود. با افزایش تحریم‌های بین‌المللی، شرکت OMV اتریش که مذاکرات متعددی با مدیران شرکت ملی نفت ایران، شرکت ملی صادرات گاز و برخی از شرکت‌های پیمانکاری برای مشارکت در توسعه پارس جنوبی و اجرای برخی از مفاد تفاهم‌نامه انجام داده بود، ادامه مذاکرات نفتی و گازی با ایران را متوقف کرد. در شرایط فعلی شرکت OMV اتریش در کشورهای مختلف اروپایی همچون ترکیه، جمهوری چک، آلمان، اتریش، مجارستان، رومانی، اسلوانی، اسلواکی، صربستان، بلغارستان، نروژ و اسلواکی دارای شبکه توزیع، انتقال و مخازن ذخیره‌سازی گاز طبیعی است. از سوی دیگر با توجه به وضعیت نامشخص مهمترین پروژه‌های کاهش وابستگی گازی اتحادیه اروپا به روسیه همچون «ترانس آناتولین» در صورت توافق‌های آینده شرکت ملی نفت ایران و شرکت OMV، این توافق می‌تواند به منزله ورود گازهای ترش پارس جنوبی به قاره سبز باشد. پیش از این ایران به منظور ترانزیت گاز خود از مسیر ترکیه به اروپا به توافق‌هایی دست یافته بود و حتی پارلمان ترکیه مجوز برای ترانزیت گاز ایران به یونان و سوئیس را صادر کرده بود. از این رو ترکیه می‌تواند کردور ایران برای تحویل گاز به OMV اتریش باشد.

دنیای انرژی: با گذشت چند ساعت از توافق گازی ایران-اسپانیا به منظور انتقال گاز پارس جنوبی در قالب محموله‌های LNG، مدیرعامل OMV اتریش به عنوان یکی از بزرگترین شرکت‌های توزیع کننده گاز اروپا هم به تهران آمد. پس از توافق جدید گازی ایران و اسپانیا به منظور انتقال گازهای ترش پارس جنوبی در قالب محموله‌های ال. ان. جی در پایانه‌های این کشور اروپایی، مدیرعامل OMV اتریش به عنوان یکی از بزرگترین شرکت‌های توزیع کننده گاز اروپا در سفری فوری خود را به تهران رسانده است. بر این اساس سقوط آزاد قیمت جهانی نفت خام و به تبع آن کاهش سودآوری سرمایه‌گذاری در طرح‌های مختلف نفت و گاز جهان یکی از مهمترین دلایل سفر مدیرعامل شرکت OMV به تهران به شمار می‌رود. این موضوع مورد اشاره مستقیم «رایتر سیله» مدیرعامل شرکت OMV اتریش هم قرار گرفته به طوری که وی در گفت‌وگو با رویترز تأکید کرده است: «ما به دنبال محدود کردن سرمایه‌گذاری‌های خود به دلیل افت قیمت‌های جهانی نفت خام هستیم.» از این رو پیش از اواسط شهریور ماه دور جدید مذاکرات ایران و شرکت OMV اتریش با محور صادرات، انتقال و ترانزیت گاز ایران در بین کشورهای عضو اتحادیه اروپا در تهران آغاز شده است. باین وجود در کنار سرمایه‌گذاری در میدان‌های سودآور نفت و گاز ایران، انتقال، ترانزیت و توزیع گازهای ترش پارس جنوبی یکی دیگر از محورهای سفر مدیرعامل شرکت OMV اتریش به تهران است.

این شرکت اتریشی یکی از سهامداران خط لوله ناپاکو در ردیف بزرگترین توزیع کنندگان گاز طبیعی در بین کشورهای عضو اتحادیه اروپا قرار دارد که در کشورهای مختلف اروپایی از ترکیه تا اتریش شبکه انتقال و توزیع گاز طبیعی در اختیار دارد. این شرکت چند ملیتی بازار نفت و گاز جهان در کنار شرکت‌هایی همچون MOL مجارستان، RWE آلمان، بوتاش ترکیه، انرژی هولندینگ

قیر

ایران چهارمین
تولید کننده قیر در جهان و
هفتمین صادر کننده این
فرآورده است. در همین
حال قیر ایرانی به ۲۵ کشور
جهان صادر می شوند

حسن تاجیک، رئیس کمیسیون قیر اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

جایگاه ایران در بازار جهانی قیر هر روز کمرنگ تر از دیروز است

محصول قیر به واسطه رشد تقاضا در کشورهای در حال توسعه و به خصوص چین همچنان روند رو به رشد خواهد داشت، اما ظاهر ایران با وجود پتانسیل بالای تولید این محصول جایگاه مناسب خود را به نسبت یک دهه قبل جایگاه مناسب خود را در بازارهای جهانی از دست داده و به نظر می‌رسد با ادامه این روند احتمال کمرنگ تر شدن این جایگاه نیز وجود دارد. در این گفت‌وگو تلاش شده است به بررسی چالش‌های موجود در بخش تولید و صدور محصول قیر در ایران بپردازیم. با این هدف مصاحبه‌ای با حسن تاجیک رئیس کمیسیون قیر ایران انجام داده‌ایم تا نظرات وی را این مورد جو یا شویم

ایران به عنوان دومین صادرکننده قیر آسیا، اولین در خاورمیانه و چهارمین صادرکننده جهان، قیر تولیدی خود را ۱۰۰ دلار کمتر از قیر کشوری همچون بحرین عرضه می‌کند

وضعیت و جایگاه قیر ایران در عرصه بین‌المللی را چطور ارزیابی می‌کنید؟

در وضعیت کنونی، ایران به عنوان دومین صادرکننده قیر آسیا، اولین در خاورمیانه و چهارمین صادرکننده جهان، قیر تولیدی خود را ۱۰۰ دلار کمتر از قیر کشوری همچون بحرین عرضه می‌کند. این بدان معناست که خریداران قیر ایرانی صبر می‌کنند تا قیمت قیر بحرین تعیین شود و پس از آن محصول ایران را با قیمت پایین تر خریداری کنند. قیر یکی از فرآورده‌های عمده در پالایشگاه‌ها است که با تکنولوژی خاصی از نفت خام تولید می‌شود. با وجود این که جایگاه‌ها محصول قیر ما در چند سال اخیر در بازارهای هدف مناسب نیست، اما با توجه به تقاضا ما باید به تولید این محصول و صادر کردن آن ادامه دهیم و در برطرف کردن موانع داخلی و خارجی آن تلاش کنیم. شرایط تحریم‌ها در چند سال اخیر بر مشکلات داخلی، افزوده است و عملاً به نسبت یک دهه گذشته دیگر خریداران خوبی نداریم. می‌توان گفت صنعت قیر ما با تحریم‌های داخلی و خارجی همزمان مواجه شده است.

این مشکلات را برای ما تشریح کنید؟

در بخش صادرات تحریم‌ها باعث شد که تولیدکنندگان داخلی با مشکل تحویل قیر به مشتریان مواجه شوند، عدم توقف کشتی‌ها در بنادر کشور باعث شد که قیر در مخازن باقی بمانند، به علاوه شرایط پرداخت پول از سوی خریداران خارجی نیز سخت تر شد، به طوری که خریداران اصلی به دلیل ترس از تحریم، از خرید مستقیم کالا خودداری کردند و این نقیصه باعث ایجاد شبکه‌ای از واسطه‌ها شد که سوداین

واسطه‌ها از کاهش قیمت قیر ایران حاصل می‌شود

مشکلات داخلی را چطور ارزیابی می‌کنید؟

پیش از بحث واگذاری سهام، دو پالایشگاه بزرگ پاسارگاد و جی تولید قیر را بر عهده داشتند، اما با وارد شدن واحدهای کوچکتر تولید قیر به بازار، مشکلی به نام افت کیفیت به وجود آمد.

پس شما صادرات قیر نامرغوب را از دلایل افت جایگاه ایران در بازارهای جهانی می‌دانید؟

بله از دلایلی اصلی عزل مسئولیت ایران به عنوان تعیین‌کننده قیمت قیر در منطقه، بدنام شدن قیر ایرانی است، تحولات منفی به یکباره در دو شرکت پاسارگاد و جی شروع شد. در سال ۲۰۱۲ قیر ایران با قیمت هر تن ۶۲۵ دلار به صورت فوب بندرعباس فروخته. کیفیت قیر ایران در منطقه و آفریقا معروف بود. و بین دو شرکت تولیدکننده ایرانی بر سر کیفیت رقابت وجود داشت. سالانه ۱۰۰ میلیون تن قیر در جهان تولید می‌شود که ایران با ظرفیت تولید ۴ میلیون تن، در حدود ۴ درصد از تولید قیر جهان را به خود اختصاص داده است. پس از بحث خصوصی سازی و در کنار تولیدکنندگان عمده، شرکت‌های زیرپله‌ای نیز مبادرت به تولید قیر کردند و از این میان بخشی دست به تولید و صادرات کالای بی‌کیفیت می‌زنند و عرضه کالای فاقد کیفیت که توسط بعضی از سوداگران صورت می‌پذیرد باعث شده قیر صادراتی ایران دچار کاهش قیمت شود. ما در تکنولوژی بسته‌بندی سرآمد بودیم، ولی محصولی که به دست مشتری می‌رسد علی‌رغم اینکه مواد اولیه

از دلایلی اصلی که منجر شد ایران امروز تعیین‌کننده قیمت قیر در منطقه نباشد، بدنام شدن قیر ایرانی است

همان مواد هستند دیگر کیفیت سابق را ندارد. در واقع در پروسه تولید تا فرایند عرضه به مشتری مشکل وجود دارد و سودجویی باعث شد کیفیت قربانی شود. ارائه نامناسب خوراک به واحدهای کوچک که هفته‌ای یک بار در بورس انجام می‌شود باعث شد که کارخانه‌ها برای پوشش هزینه‌ها و فرار از مالیات و ارزش افزوده از کیفیت بکاهند. به همین دلیل شرکت‌های داخلی قیر را با نام شرکت خارجی خریداری می‌کنند تا مالیات و ارزش افزوده ندهند و عملاً از طرفی باید در نظر داشت که هزینه تولید و کار قیر بسیار سخت است و تولیدکنندگان داخلی برای فرار از مالیات و ارزش افزوده به نام شرکت‌های خارجی خرید می‌کنند و این یعنی واریز ۶ درصد عوارض اضافه به جیب شرکت‌های خارجی.

دولت چه کمکی می‌تواند برای حل این بحر آنها داشته باشد؟

مالیات و ارزش افزوده را برای صادرکنندگان داخلی کم کند و اگر قرار است مالیاتی تعیین شود به صادرات مواد اولیه تعلق بگیرد نه محصول فرارآوری شده. به علاوه اگر واقعا بحث خصوصی سازی می‌خواهد به نتیجه برسد واقعا در همه زمینه‌ها پای خود را از این بخش کنا بکشد و همه امور را به این بخش واگذار کند.

کاهش قیمت پلیمرها ادامه دارد

به شرایط سخت بازار و همچنین کاهش قدرت خرید در کنار ضعف نقدینگی به نظر می‌رسد برای بهبود بازار باید فاکتورهای جدیدی بیش از کاهش قیمت‌های پایه را نیز تجربه کنیم زیرا وضعیت وخیمی را شاهد هستیم. با نزدیک شدن به اعلام قیمت‌های پایه جدید از سوی دفتر صنایع پایین دستی شرکت ملی پتروشیمی شاهد کاهش بیشتر قیمت‌ها هستیم که نشان می‌دهد ذهنیت بازار بر افت‌این نرخ قرار گرفته است که از هم اکنون خود را برای شرایط پیش رو آماده می‌کند. این در حالی است که عقب نشینی خریداران نیز به‌این روند کاهشی دامن زده و ترس از متضرر شدن پتانسیل خرید را به شدن کاهش داده است. به نظر می‌رسد تا اعلام قیمت‌های پایه جدید و مخصوصا سرایت‌این نرخ‌ها به بازار داخلی، این وضعیت ادامه یابد. با توجه به افت قیمت‌ها به نظر می‌رسد دیگر شرکت‌های پتروشیمی برای مدیریت بازار و رشد قیمت‌ها طرحی را در دستور کار خود ندارند و تنها تلاش آن‌ها برای افزایش حجم معامله و تقویت میزان فروش خود است که می‌تواند به تقویت بنیادین بازار با افزایش حجم خرید منجر شود.

دنیای انرژی؛ با نزدیک شدن به اعلام قیمت‌های پایه جدید از سوی دفتر صنایع پایین دستی شرکت ملی پتروشیمی شاهد کاهش بیشتر قیمت‌ها هستیم که نشان می‌دهد ذهنیت بازار بر افت‌این نرخ قرار گرفته است که از هم اکنون خود را برای شرایط پیش رو آماده می‌کند. به گزارش تجارت آنلاین به نقل از اقتصادنیوز، افزایش قیمت دلار هم نتوانست بازار پلیمرها را بهبود بخشد و در کنار انتظار برای اعلام کاهشی قیمت‌های پایه، هنوز هم شاهد کاهش ادامه دار قیمت‌ها هستیم. در صورت کاهش قیمت‌های پایه می‌توان به بازگشت خریداران و تقویت حجم تولید امیدوار بود ولی خوش بینی‌های چندانی در دورنمای بازار قابل مشاهده نیست. شهریور ۹۴ و با انتظار اعلام قیمت‌های جدید در بازار پلیمرها اغلب گریدهای مورد معامله با افت نرخ رو به رو شدند که گستردگی فراوانی را به ثبت رساند. X۵ پتروشیمی مارون و پلیمر کرمانشاه، F۷۰۰۰ پتروشیمی مهر، ۵۱۱۰، ۰۰۷۵، ۰۲۰۹ پتروشیمی امیرکبیر و ۰۱۹۰ گریدهایی بود که با کاهش قیمت رو به رو شدند و تنها ۲۴۲۰d رشد نرخ داشت. با توجه

اتفاقا با شرایط بهتری نسبت به مشتریان داخلی، مواد اولیه را به طرف‌های خارجی می‌فروشدند. معتقدم اگر به جای مدیریت جزیره ای نگاه کلان در سطح ملی حاکم باشد دیگر به این راحتی مواد اولیه و خام صادر نمی‌شود، بلکه این مواد در داخل تبدیل به محصول شده و صادر می‌شود. مشتریان خارجی با خرید مواد اولیه از ایران در داخل کشور خود ایجاد اشتغال و ارزش افزوده می‌کنند و ما با فروش مواد اولیه به خارجیان عملا صنایع داخلی را تعطیل می‌کنیم؛ چرا که دیگر بازارهای هدف ما نیازی به خرید پارافین تولیدی ما ندارند و خودشان تولید می‌کنند آن هم با کمک مواد اولیه صادر شده از طرف پالایشگاه‌های ایرانی.

■ چه میزان از صنایع داخلی به دلیل این مشکلات تعطیل شده‌اند؟

در ۱۰ سال اخیر واحدهای پارافین سازی صدمات جبران ناپذیری خورده‌اند. بیش از ۵۰ درصد واحدها تعطیل شده و انهایی هم که هنوز فعال هستند نیمه تعطیل هستند و با ظرفیت تولید خود را به شدت کاهش داده‌اند. در همه جا دولت‌ها برای جلوگیری از خروج راحت مواد اولیه از کشور با وضع عوارض سنگین یا حذف معافیت‌های مالیاتی جلوی این کار را می‌گیرند و یا صادرات مواد اولیه را ممنوع می‌کنند، اما در کشور ما برای صادرات مواد اولیه محدودیتی اعمال نمی‌شود و اگر هم قانونی در این زمینه تصویب می‌شود بر اثر فشار همین پالایشگاه‌های بزرگ تولیدکننده مواد اولیه تعدیل و یا لغو می‌شود، چرا که برخی صادرات گسترده‌ای دارند.

■ آیا دولت و نهادهای قانونگذار مشوق‌های حمایتی برای صنایع خصوصی و تولیدکننده محصولی مثل پارافین نداشته است؟

چرا دولت مصوب کرده است که خوراک بر اساس قیمت فوب خلیج فارس منهای ۵ درصد و به قیمت ارز دولتی به صنایع تولیدکننده از سوی پالایشگاه‌های مادر فروخته شود، اما متاسفانه این قانون به سطوح پایین تسری پیدا نمی‌کند و عملا در سطحی متوقف می‌شود و به صنایع کوچک خصوصی با قیمت ارز آزاد خوراک تحویل داده می‌شود و این یعنی ضربه به بخش خصوصی و ایجاد رانت در لایه‌های قوی تر و ما بر همین اساس اعتراض خود را به مجلس محترم و دفتر مقام معظم رهبری اعلام کرده ایم تا به مشکلات ما رسیدگی شود.

■ به نظر شما با برطرف شدن تحریم‌ها شرایط برای تولیدکنندگان داخلی در حوزه پارافین بهتر خواهد شد؟ مطمئنا بهتر می‌شود، چرا که دیگر مشکل بازگشت پول و صدور اسناد رفع می‌شود و دست سودجویان خارجی که از این وضعیت استفاده‌های کلان داشتند قطع می‌شود و ارز راحت‌تر وارد کشور می‌شود.

■ دولت چه کمک‌هایی می‌تواند به تولیدکنندگان پارافین داشته باشد؟

نظارت بر تسری کامل قوانین تصویب شده در سطوح مختلف صنایع از بالا تا پایین ترین واحدهای تولیدکننده مهمترین کمکی است که می‌تواند داشته باشد، به طور مثال دولت مصوب کرده است که در صورت افزایش قیمت جهانی مواد اولیه، پالایشگاه‌ها باید تا یک ماه افزایش قیمت برای صنایع داخلی نداشته باشند تا صنایع کوچک آسیب نبینند و یا اگر کاهش قیمت باشد هر هفته نسبت به هفته قبل این کاهش اعمال شود. این مقررات عالی هستند، اما به شرط اجرایی شدن آن برای همه بخش‌های تولیدی چه بزرگ چه کوچک.

سعید رفیعی فر، مدیرعامل تعاونی تولیدکنندگان پارافین

تحریم داخلی چه تاثیری بر صنعت پارافین ایران گذاشته است

در ۱۰ سال اخیر واحدهای پارافین سازی کشورمان صدمات جبران ناپذیری خورده‌اند و ۵۰ درصد واحدها تعطیل شده‌اند، متاسفانه مواد اولیه در تولید پارافین به راحتی و بدون هیچ محدودیتی به رقبای تولیدکنندگان داخلی فروخته می‌شود. با توجه به این که عمده تولیدات محصول پارافین صادر می‌شود و خود فرصتی برای ارزی و ایجاد اشتغال به شمار می‌رود، لزوم بازنگری در صادرات مواد اولیه از سوی پالایشگاه‌ها احساس می‌شود. به منظور نگاهی به چالش‌های موجود در مسیر تولید و صادرات محصول صنعتی پارافین در ایران، سراغ سعید رفیعی فر مدیرعامل تعاونی تولیدکنندگان پارافین تامین نیاز استان تهران می‌رویم تا نظر وی را در این خصوص جویا شویم.

ایران به عنوان دومین صادرکننده قیر آسیا، اولین در خاورمیانه و چهارمین صادرکننده جهان، قیر تولیدی خود را ۱۰۰ دلار کمتر از قیر کشوری هم‌چون بحرین عرضه می‌کند

■ لطفا در خصوص وضعیت بازار داخلی و خارجی پارافین تولیدی صنایع کشورمان توضیحی ارائه بدهید؟ خوشبختانه پارافین مورد نیاز صنایع داخلی همیشه تامین بوده و تولید این محصول بسیار بالاتر از تقاضای داخلی بوده است. در حال حاضر با توجه به کاهش قیمت، پارافین با نرخ ۲۶۰۰ تومان به دست مشتری می‌رسد. می‌توان گفت عملا در داخل مشکلی برای تامین پارافین صنایع وابسته وجود ندارد. ما هیچ وقت در تامین نیاز داخل با کمبود پارافین مواجه نبوده ایم و تا ۸۵ درصد تولیدات پارافین کشور همیشه جذب بازارهای خارجی می‌شود و بیش از این نیز بازار داخل قدرت جذب ندارد.

■ در مورد این عدم همکاری بیشتر توضیح می‌دهید؟

■ پس می‌توان گفت که تمرکز تولیدکنندگان داخلی بر بخش صادرات پارافین است؟ قطعاً! تقاضا برای این محصول همیشه از سوی بازارهای خارجی

بوده و باید گفت که چالش‌های پیش رو برای این محصول در بخش صادرات بوده و هست. روند کاهش قیمت نفت، فشارهای مالیاتی و تسهیلات گران قیمت آسیب‌های جدی به بخش صادرات فراورده‌های نفتی از جمله پارافین زده است. به علاوه بحث تحریم‌ها که موجب ایجاد مشکل صدور اسناد و دریافت پول محصولات صادر شده فرصت خوبی را برای رقبای مادر بازارهای هدف ایجاد کرده است که هنوز هم ادامه دارد. این در حالی است که در داخل نیز شاهد عدم همکاری برخی پالایشگاه‌های تامین کننده خوراک با وجود قانون مصوب دولت هستیم.

■ آیا پالایشگاه‌های تولیدکننده مواد اولیه، خوراک را به قیمت بالاتر صادر می‌کنند؟ و اگر مواد اولیه در داخل تبدیل به پارافین شود سود بیشتری عاید صنایع داخلی نمی‌شود؟

■ برخی از پالایشگاه‌ها به شکل سنتی همکاری با صنایع داخلی تولیدکننده پارافین دارند، اما اکثرا ترجیح می‌دهند

امین خراسانی، عضو کمیسیون روغن ایران

دولت به واردات سوپسید می دهد

هزینه تمام شده روغن های صنعتی در ایران بسیار بالا است، به طور مثال روغن پایه ای که از ترکمنستان با کیفیت بهتر وارد ایران می شود با توجه به نرخ دلار، با قیمت ۴۰۰ تومان به دست مشتری ایرانی می رسد، در حالی که روغن پایه ایرانول ۲۴۰۰ تومان است. امین خراسانی عضو کمیسیون روغن ایران در گفت و گو با دنیای انرژی در خصوص بازار روغن های صنعتی در ایران و جایگاه آن در بازارهای جهانی سخن می گوید

وضعیت تولید روغن های صنعتی در کشور را چطور ارزیابی می کنید؟
محصول روغن های پایه صنعتی بر اساس تکنولوژی مورد استفاده شده در فرایند تولید در ۳ گروه یک - ۲ و ۳ جای می گیرد. براین اساس روغن تولیدی در ایران در گروه یک جای دارد و ما هنوز در ایران تولید کننده در گروه های ۲ و ۳ نداریم. در واقع هنوز تکنولوژی روز برای فرایند تولید در این گروه ها به ایران وارد نشده است. در گروه اول که ایران در آن جای دارد، شرکت ایرانول بهترین کیفیت تولید محصول را دارد.

مطمئنا در دراز مدت و در صورتی که به سمت تکنولوژی گروه های دوم و سوم نرویم به مرور از بازارهای جهانی حذف می شویم. در تکنولوژی جدید از گاز روغن تولید می شود، اما در سیستم قدیمی که همان گروه اول است از نفت روغن به دست می آید. ما مواد اولیه داریم ولی تکنولوژی روز را نداریم و در آینده به جایی می رسیم که مجبور می شویم کل مواد اولیه خود را به جای محصول صنعتی صادر کنیم تا در کشورهای دیگر روغن پایه تهیه و مجددا به کشورمان وارد شود.

چرا ما در گروه دوم و سوم تولید نداریم؟
تکنولوژی لازم را نداریم و تا به امروز هم سرمایه گذاری در این بخش صورت نگرفته است، ولی در حال حاضر در گروه اول با یک میلیون تن حجم تولید خوبی داریم. اما

به عنوان یک فعال عرصه تولید روغن های صنعتی وضعیت بازار این محصول رو چطور می بینید؟
پس از افت شدید قیمت نفت در بازار جهانی عملا قیمت محصولات و فراورده های نفتی نیز پایین آمد، در این شرایط قدرت رقابت محصول ما به شدت افت کرد و یکی از دلایل آن عدم کاهش قیمت مواد اولیه برای تولید بود که در ایران برخلاف سایر کشورها رخ نداد و همین امر موجب شد که قیمت تمام شده محصول ایرانی بسیار بالاتر از رقبای خارجی شود. به این ترتیب رقابت و حضور محصول ایران در بازارهای منطقه ای و جهانی کم رنگ تر شد.

در بخش داخلی چه وضعیتی حاکم بر بازار است؟
بازار داخلی نیز در حال حاضر دچار کود است به همان دلیل افت قیمت جهانی نفت و عدم صادرات کافی تولیدات داخلی که موجب افزایش کالا در داخل به نسبت تقاضا شد و همین امر نیز باعث شکسته شدن قیمت ها در کشور شد. به طوری که محصول خارجی ارزانتر از محصول داخلی است و بسیاری از واحدهای صنعتی مجبور شدند که ظرفیت تولید خود را به شدت پایین بیاورند.

چرا با وجود افت قیمت جهانی نفت، پالایشگاه ها

ابولقاسم هاشمی، مدیر عامل شرکت سامان

پالایشگاه ها ترجیح می دهند خوراک را به مشتریان خارجی بفروشند

شرکت های خصوصی داخلی این انتظار را دارند که این پالایشگاه های تولید کننده خوراک با آنها طبق روال معامله با طرف های خارجی رفتار کنند و با همان شرایط خوراک را به مشتریان داخلی نیز بفروشند. سید ابوالقاسم هاشمی مدیر عامل شرکت سامان در گفت و گو با نشریه دنیای انرژی از چالش های بازار روغن های پایه و صنعتی می گوید

قیمت مواد اولیه و خوراک را پایین نیاوردند؟
پالایشگاه های تولید کننده خوراک به دلیل بالا بودن هزینه های سیستم کاری خود نمی توانستند قیمت ها را کاهش دهند، به علاوه این پالایشگاه ها بحث صادرات مستقیم خوراک به کشورهای تولید کننده روغن های صنعتی را هم دارند و حتی بازارهای هدف، صادرات محصول داخلی را نشانه گرفته اند. در این بین حتی بخشی از واحدهای صنعتی که قبلا برای تامین خوراک خود از دولت مجوز گرفته بودند هم نتوانستند از این پالایشگاه ها مواد مورد نیاز را دریافت کنند. به نظر می رسد شرکت های بالادست ضرورتی برای تامین خوراک واحدهای صنعتی احساس نمی کنند و ترجیح می دهد به خارجیان بفروشند.

آیا بحث خصوصی سازی توانسته است به رونق بازار فراورده های پتروشیمی کمک کند؟
ظاهرا باید این اتفاق رخ می داد، اما اینطور نشده است، چرا که واقعا خصوصی سازی در عمل صورت نگرفته است. متأسفانه پالایشگاه های تولید کننده

مواد اولیه و خوراک، با مشتریان داخلی (شرکت های خصوصی) مانند مشتریان خارجی برخورد نمی کنند. شرکت های خصوصی داخلی این انتظار را دارند که این پالایشگاه ها طبق روال معامله با طرف های خارجی با آنها رفتار کنند و با همان شرایط خوراک را به مشتریان داخلی نیز بفروشند. از طرف دیگر دولت ارزش افزوده

۹ درصد صادرات را به واحدهای صنعتی خصوصی طبق قانون نمی دهند و مدام وعده می دهد. در حالی که همین واحدها زمان خرید خوراک از پتروشیمی ها ارزش افزوده ۹ درصد را به دولت می دهند. همین امر باعث می شود که واحدها برای تامین مالی سراغ بانک ها بروند و وام با بهره ۲۵ درصد بگیرند و همین پروسه در نهایت به ضرر بخش خصوصی تمام می شود که نتیجه آن تعطیل شدن واحدهای صنعتی است.

در این وضعیت دولت چه کمکی می تواند کند؟
دولت به جای عامل بودن ناظر باشد و بر اجرای مصوبات نظارت داشته باشد و واقعا کمک کند که خصوصی سازی انجام شود.

روغن پایه ای که از ترکمنستان در گروه ۲ وارد ایران می شود با توجه به نرخ دلار، با قیمت ۴۰۰ تومان به دست مشتری ایرانی می رسد، در حالی که روغن پایه ایرانول ۲۴۰۰ تومان است. می توان اینطور گفت که دولت به واردات سوپسید می دهد تا به طور مثال تولید کننده ترکمنستانی راحت در ایران محصول خود را بفروش بربانند. در حال حاضر ۱۰۰ واحد صنعتی داریم که روغن خارجی را می خردند و پس از مطروف کردن به بازار داخلی می فروشند. در واقع نرخ پایین و غیر واقعی دلار باعث شده که قیمت تمام شده کالا در ایران بالاتر از محصول خارجی شود.

به نظر شما دولت چه کمکی می تواند برای تولید داخلی داشته باشد؟

اگر دلار قیمت واقعی خود را داشته باشد بسیاری از واحدها فعال می شوند که ظاهرا فعلا این امکان وجود ندارد و دولت نمی تواند نرخ دلار را افزایش دهد، پس می تواند مشوق صادراتی را تا ۱۵ درصد افزایش دهد که این هم در مقطع زمانی فعلی امکان پذیر نیست؛ چرا که دولت با مشکل تامین منابع مالی مواجه است. نباید فراموش کنیم که مشکلات صرفا به این مسائل خلاصه نمی شود. تا زمانی که خصوصی سازی به معنای واقعی عملی نشود مشکلات ادامه خواهد داشت. به طور مثال مجلس محترم پس از کلی تلاش، قانونی را برای حمایت از بخش خصوص تصویب می کند، اما مثلا یک ستادی به

راحتی آن را لغو می کند. باین روش فرایند واگذاری و خصوصی سازی به جایی نمی رسد. به نظر من وقتی این صنایع در دست دولت بود همه از سود حاصله استفاده می کردند، اما در حال حاضر یک عده خاص سود می برند آن هم کسانی که شاید بتوان گفت همان بازنشتگان سیستم دولتی هستند که در حوزه کنترل بخش واگذاری وارد شده اند و عملا با همان طرز فکر سابق کار می کنند.

آیا در دوران پسا تحریم شرایط بهتر خواهد شد؟
مسئله بخشی از مشکلات انتقال پول و اسناد بر طرف می شود و دست واسطه های سودجو کوتاه خواهد شد، اما مشکل بزرگ واحدهای تولیدی ما بحث نقدینگی است. عملا سرمایه یک میلیون دلاری یک واحد صنعتی الان ارزش ۵۰۰ هزار دلاری دارد. بانک ها به واحدهای خصوصی کمک نمی کنند باید هزینه صادرات پایین بیاید تا واحدها داخلی در رقابت با رقبای خارجی سودی به دست آورند. در شرایط فعلی واحدهای صنعتی با سود پایین خود را سر پا نگه داشته اند. این در حالی است که ما خوراک، فرایند تولید و سیستم مطروف سازی را در داخل داریم، اما مشکل نقدینگی وجود دارد. متأسفانه اتخاذ تصمیمات اشتباه در سیاست گذاری ها آن هم بدون اعمال نظر کارشناسان فن صدمات بزرگی را به بخش خصوصی زده است. باید بخش خصوصی را مدبران همین حوزه اداره کنند نه مدبران بازنشته دولتی.

پس از معرفی

کاندیداهای عضویت

در هیات مدیره اتحادیه

صادرکنندگان فرآورده‌های

نفت، گاز و پتروشیمی ایران،

رای گیری به صورت رسمی و با

حضور بازرس اتاق بازرگانی آغاز

شد که در نهایت از مجموعه

۱۸۴ رای ماخوذه نتایج ذیل

بدست آمد و اعضای اتحادیه

هیات مدیره دوره آتی خود را

انتخاب کردند

اعضای هیات مدیره:

نفر اول: فرزانه گلچین با ۱۳۴ رای

نفر دوم: عباسعلی اسلامی با ۱۱۵ رای

نفر سوم: حسین منیری با ۱۱۴ رای

نفر چهارم: حسن تاجیک با ۹۴ رای

نفر پنجم: سید حمید حسینی با ۹۱ رای

نفر ششم: احمد ابوترابی با ۸۳ رای

نفر هفتم: مهدی شریفی با ۸۲ رای

طارمیان، مدیر روابط عمومی اتحادیه صادرکنندگان

فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران

شرکت‌های عمومی توانند با پیگیری مستمر نشریه و سایت

اتحادیه در ارتقای سطح کیفی و کمی آن کمک کنند چرا که

این ظرفیت خوب رسانه‌ای می‌تواند به پیشبرد اهداف کلی

مجموعه کمک کند

مجمع عمومی عادی سالیانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران برگزار شد

اعضاء اصلی و علی‌البدل هیات مدیره اتحادیه اوپکس انتخاب شدند

مجمع عمومی عادی سالیانه اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران در محل

هتل استقلال تهران با حضور اکثریت اعضای و با هدف ارائه گزارش سالیانه به اعضا و برگزاری انتخابات

هیات مدیره اتحادیه برگزار شد.

فعالیت‌های تبلیغی و رسانه‌ای مثل نشریه و سایت به دو زبان فارسی و انگلیسی، شرکت و برگزاری قدرتمند نمایشگاه نفت و انرژی و... اشاره کرد.

به گزارش خبرنگار دنیای انرژی، اعضای اتحادیه روزنامه کثیرالانتشار اتحادیه را همچون سال گذشته دنیای اقتصاد انتخاب نمودند اما به پیشنهاد افزایش ۱۰ درصدی حق عضویت اعضا رای منفی دادند.

همچنین اعضا، تصمیم‌گیری درباره نحوه برخورد با شرکت‌هایی که حق عضویت خود را پرداخت نکرده‌اند را به هیات مدیره اتحادیه واگذار کردند. در ادامه جلسه، ربانی از کاندیداهای عضویت در هیات مدیره خواست تا با حضور در جایگاه ظرف مدت یک دقیقه به معرفی ویژگی‌ها و برنامه‌های اصلی خود بپردازند.

کرده است و تلاش نموده تا با این تعامل سازنده فضای مثبت و رو به جلویی را در جهت پیشبرد اهداف اتحادیه و اعضای آن و رسیدن به وضعیت مطلوب به وجود آورد.

وی با اشاره به تعامل و همکاری با نهادها و مسئولان مرتبط با حوزه صادرات مثل بانک مرکزی، سازمان استاندارد، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز و... گفت: این ارتباط سازنده منجر به وجود آمدن روندها و سازوکارهای مثبتی در امر صادرات شده است.

اسپندیاری همچنین به فعالیت‌های داخلی اتحادیه اشاره کرد و اظهار داشت: از جمله این فعالیت‌ها می‌توان به برگزاری کمیسیون‌های تخصصی، جلسات کارشناسی و مشاوره، فراهم نمودن ابزارها و

قدرتمندی در جهت پیشبرد اهداف اقتصادی کشور خصوصاً در حوزه نفت محسوب گردیده و نقش موثر اتحادیه در این زمینه بارها مرود تاکید مسئولین کشور قرار گرفته است.

دبیر کل اتحادیه با تاکید بر اینکه رسیدن به جایگاه قدرتمند کنونی حاصل تلاش جمعی همه اعضا بوده است، افزود: اتحادیه جهت رسیدن به اهداف خود با بخش‌های مختلف دولتی و خصوصی در تعامل سازنده بوده و تلاش کرده که مشکلات صنعتی به حداقل برسد و امور تجاری و بازرگانی آسان‌تر گردد.

اسپندیاری ادامه داد: در این زمینه دبیر کل و هیات مدیره اتحادیه جلسات کارشناسی متعددی برای ارائه راهکارهای جدید در جهت رفع مشکلات برگزار

بخش انگلیسی سایت را نیز راه‌اندازی کرده‌ایم.

بنابر این گزارش، اعضای شرکت‌کننده در مجمع عمومی، به ترتیب مهندی ربانی را به عنوان رئیس مجمع عمومی، سازگارنژاد و سلطانی را به عنوان ناظر

اول و دوم و رفیعی را به عنوان منشی مجمع عمومی انتخاب کردند.

اسپندیاری سپس بر اساس دستور جلسه مجمع عمومی به عنوان دبیر کل اتحادیه گزارشی از اهم فعالیت‌های اتحادیه ارائه نمود و گفت: اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران در آستانه دوازدهمین سال فعالیت خود قرار گرفته است و اینک پس از این سالها دارای ۳۱۴ عضو است که ۲۶۸ عضو آن فعال هستند و بازوی

بخش انگلیسی سایت را نیز راه‌اندازی کرده‌ایم که اعضا می‌توانند از این ظرفیت برای شناساندن و معرفی ظرفیت خود به افراد و شرکت‌های خارجی استفاده کنند.

طارمیان افزود: شرکت‌های عضو می‌توانند با پیگیری مستمر نشریه و سایت اتحادیه در ارتقای سطح کیفی و کمی آن کمک کنند چرا که این ظرفیت خوب رسانه‌ای می‌تواند به پیشبرد اهداف کلی مجموعه کمک کند. مدیر روابط عمومی اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی ایران همچنین به راه‌اندازی بیمه تکمیلی اعضا و بیمه تکمیلی مدیران اشاره کرد و از اعضا و مدیران عامل شرکت‌ها خواست با استفاده از این امتیاز ویژه ظرفیت‌های آن را برای

به گزارش دنیای انرژی از محل مجمع، در ابتدای این نشست مهدی اسپندیاری ضمن خیر مقدم به حاضران و میهمانان مهم برنامه‌های مجمع عمومی را بیان کرد. وی در ادامه از مدیر روابط عمومی اتحادیه خواست تا گزارشی از عملکرد این بخش به‌ویژه نشریه دنیای انرژی و سایت اتحادیه ارائه کند.

طارمیان در گزارش خود با تاکید بر استفاده همه اعضای اتحادیه از ظرفیت نشریه و سایت اتحادیه گفت: نشریه دنیای انرژی که به دوزبان فارسی و انگلیسی منتشر می‌شد، بارها مورد تقدیر صاحب‌نظران و کارشناسان حوزه انرژی قرار گرفته است و بر اساس نیازی که ما برای حضور و شناساندن ظرفیت‌های اتحادیه در خارج از کشور داشته ایم

برای اولین بار و برای مدت سه سال

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های

نفت، گاز و پتروشیمی به ICC پیوست

اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران برای اولین بار به مدت سه سال عضو شورای ایرانی اتاق بازرگانی بین الملل (ICC) با قدمتی ۱۰۰ ساله و فعال در ۹۰ کشور دنیا شد.

در جریان مجمع سالانه کمیته ایرانی اتاق بازرگانی بین الملل (ICC) که عصر روز چهارشنبه در اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران برگزار شد، اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران با کسب ۲۵ رای از ۷۰ رای مأخوذه برای اولین بار و به مدت سه سال به شورای این کمیته راه یافت. براساس این گزارش، در این جلسه که با حضور جلال پور رئیس اتاق بازرگانی، محمد مهدی بهکیش دبیر کل کمیته ایرانی ICC، اسداله عسکراولادی، علی صالح آبادی، عرب مازار، نمایندگان اتاق بازرگانی استان‌ها، روسای بانک‌ها و فعالین بخش صنعت و بازرگانی برگزار شد، پس از ارائه و تصویب گزارش عملکرد و صورت‌های مالی سال ۹۳، انتخاب سه عضو سازمانی اعضای شورای کمیته ایرانی ICC برگزار و پس از شمارش آرا، نتیجه انتخاب مشخص شد. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران با ۶۶ رای، کانون کارگزاران بورس و اوراق بهادار با ۴۲ رای، اتحادیه صادرکنندگان فرآورده‌های نفت، گاز و پتروشیمی با ۲۵ رای، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خرم‌آباد و شیراز با ۲۴ و ۲۲ رای و سندیکای صنعت برق با ۲۰ رای مواجه شدند. به این ترتیب اتحادیه صادرکنندگان فرآورده های نفت، گاز و پتروشیمی ایران در کنار اتاق ایران و کانون کارگزاران بورس برای مدت سه سال به شورای کمیته ایرانی ICC راه یافتند. اتاق بازرگانی بین‌الملل در ۱۰۰ سال فعالیت خود به عنوان تنها نماینده بخش خصوصی در جهان، نقش منحصر بفردی در زمینه تسریع و تسهیل

مراودات تجاری در سطح بین‌المللی، داشته و همچنین اداره بزرگترین مرکز داوری تجاری بین‌المللی را ایفا می کند. ICC علاوه بر تدوین و پیشنهاد سیاست‌های مبتنی بر رقابت و ضابطه‌مند کردن مبادلات از طریق مقررات، نقش مهمی در ایجاد ارتباط بین بازرگانان و کارآفرینان صنعتی و معدنی در سراسر جهان دارد و زمینه ارتباط گسترده‌تر تشکلهای کارفرمایی در جهان را فراهم می‌آورد. ICC از طریق تشکیل کمیته‌های ملی، فعالیت خود را در بیش از ۹۰ کشور جهان گسترش داده که در ایران کمیته ایرانی ICC عهده‌دار این مسئولیت است. کمیته ایرانی ICC در راستای توسعه اقتصادی، گسترش تجارت و سرمایه‌گذاری در کشور در زمینه‌های زیر فعالیت می‌کند:

- تسهیل مبادلات و فعالیت‌های تجاری و اقتصادی بین‌المللی بر اساس اصول اقتصاد بازار و از طریق تدوین مقررات و عرف‌های تجاری، ارائه سیاست‌ها و راه‌حل‌های بازرگانی و کمک به حل اختلافات از طریق داوری و سایر روش‌های حل اختلاف.
- ایجاد هماهنگی در روابط اقتصادی بین‌المللی در کلیه بخش‌های اقتصادی از جمله صنعت، معدن، تجارت، خدمات و سرمایه‌گذاری.
- مشارکت با کمیته‌های ملی کشورهای عضو ICC برای نیل به رشد و توسعه اقتصادی و دستیابی به صلح و برقراری روابط منصفانه بر پایه احترام و منافع متقابل بین طرفین معامله از طریق توسعه و تقویت همکاری در کسب و کار و جلب مشارکت سازمان‌هایی که در این زمینه فعالیت می‌نمایند.
- حضور مستمر و مؤثر در جلسات شورای جهانی (Council) و مدیران دائمی (Permanent Heads)

در ICC به منظور ایجاد هماهنگی در فعالیت‌های ICC با کمیته‌های ملی کشورهای عضو و برقراری روابط متقابل با آنان، به خصوص کمیته‌های ملی واقع در محدوده جغرافیایی مرتبط.

- ایجاد تسهیلات جهت حضور مؤثر اعضا در کلیه فعالیت‌های ICC در نقاط مختلف جهان به خصوص کمیسیون‌های تخصصی آن برای انتقال دیدگاه‌های جامعه کسب و کار ایرانی و انتقال اطلاعات و تجربیات ICC و نیز کمیته‌های ملی سایر کشورها به کمیته ایرانی ICC و اعضای آن.
- تلاش مستمر برای تبادل اطلاعات بین دبیرخانه کمیته ایرانی ICC با دبیرخانه مرکزی ICC در پاریس، بین کمیته ایرانی ICC و کمیته‌های ملی کشورهای مورد توجه و هدف جامعه کسب و کار ایران به خصوص کمیته‌های ملی در مناطق جغرافیایی مرتبط و همچنین بین دبیرخانه کمیته ایرانی ICC و اعضای آن جهت کمک به توسعه و ترویج فعالیت‌های اقتصادی بین‌المللی کشور.
- ترجمه و انتشار کتب ICC و کتب و اسناد مرتبط و ترویج آنان.
- تشریح، آموزش و ترویج بکارگیری مقررات ICC و فرم‌های قراردادی مورد تأیید ICC در مبادلات بین‌المللی کشور و نیز ترویج داوری و سایر روش‌های حل اختلافات و دعاوی تجاری.
- تعریف پروژه‌های مشترک آموزشی، کاربردی و تحقیقاتی با کمیته‌های ملی کشورهای عضو به خصوص کمیته‌های ملی واقع در محدوده جغرافیایی مرتبط.
- هماهنگی و همکاری و تبادل نظر با اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

MEHR SHIMI SABALAN CO.

شرکت مهر شیمی سبلان

تولید کننده هیدروکربنهای سبک و سنگین

اکتان بوستر سوخت - روغنهای خاص صنایع

ماده افزودنی قیر - انواع روغنهای تصفیه دوم

موتور و صنعتی در سطح کیفیت های متفاوت

با تکنولوژی روز برای مصارف صادراتی

آدرس دفتر مرکزی: اردبیل - چهارراه ژاندارمری - مقابل بانک سپه - ساختمان جوهرچی - طبقه اول

کارخانه کیلومتر ۲۰ جاده اردبیل آستارا جاده کارخانه سیمان اردبیل مقابل سیمان اردبیل

اول جاده نوشنق کارخانه تصفیه روغن مهر شیمی سبلان

مدیر فروش و بازرگانی: محمد جوهرچی ۰۹۱۲۱۵۱۹۵۵۵
e-mail: mj.t466@yahoo.com

۰۴۵-۳۳۳۳۱۵۴۹

۰۴۵-۳۳۳۵۶۶۸۶

۰۴۵-۳۳۳۳۲۷۱۴ (فکس)

شرکت روغن موتور توانگران شیمه

تولید کننده انواع روغن موتور، روغن دنده
روغن هیدرولیک و گریس
با نام های تجاری پاتریس، هایریک و اریک

تلفن کارخانه : ۵ - ۰۲۳۳ ۴۵۵ ۳۲ ۸۴

همراه : ۰۹۱۲۲۰۷۶۰۶۴

e-mail: tavangaranshimi@yahoo.com

پالایشگاه گهر آبادان

تولید مشتقات نفت

سطح کیفیت مطابق نمودار انجمن نفت آمریکا ◀ AP/SC/CC

روغن موتور، واسکارین، روغن ترمز، گریس، ضد یخ

مدیریت موسسه

تلفکس: ۸۰ - ۴۹۱۲۵۷۸ - ۰۶۶۵

همراه: ۰۹۱۶۳۶۵۰۲۲۴

همراه: ۰۹۱۶۱۶۲۹۱۹۷

آدرس: لرستان، کیلومتر ۵ جاده بروجرد، شهرک صنعتی درود،
خیابان دوم، پالایشگاه گهر آبادان

AMIRAL

MOTOR OIL

کیفیتی مطمئن برای تمامی فصول

دارای استاندارد ایران

آدرس: قم، شهرک صنعتی سلفچگان، نبش خیابان فتح
تلفن: ۰۲۵۳ ۳۶۷ ۳۹ ۰۵ فکس: ۰۲۵۳ ۳۶۷ ۳۹ ۰۳
www.qmoil.com

Qom Motor Oil
محصولی از شرکت روغن موتور قم

Bitumen supplying worldwide

KISH SPANTA INTERNATIONAL
TRADING & INVESTMENT CO.

Address: Unit 20, 5th Floor, No. 269, Dastgerdi Ave., Africa Blvd, Tehran - Iran

Tel: +98 21 88 64 75 20-22

Fax: +98 21 88 20 32 37

www.kishspanta.com

Info@kishspanta.com

آزمایشگاه البرز پالایش اشتهارد APEC LABORATORY

آزمایشگاه جامع همکار سازمان استاندارد ایران در زمینه آزمون بر روی فرآورده های نفتی، حلال های شیمیایی روغن ها و پارافین ها با پیشرفته ترین تجهیزات آزمایشگاهی و کادری مجرب.

دارنده گواهینامه های:

ISO/IEC 17025:2005 ✓

✓ تایید صلاحیت آزمایشگاه همکار سازمان ملی استاندارد ایران

دقت، صحت و سرعت خط مشی ما است

سازمان ملی استاندارد ایران

APEC LAB.

آدرس: استان البرز - شهرستان اشتهارد - شهرک صنعتی اشتهارد - بلوار حسابی غربی نبش گلریز سوم

قطعه ۱۵۰ و ۱۵۰۹ کد پستی: ۳۱۸۸۱۱۵۲۳۳ تلفن: ۰۲۶۳۷۷۷۸۱۴۳-۵، نظارت: ۰۲۶۳۷۷۷۸۱۴۸-۵

WEB: WWW.APEC-REF.COM

EMAIL: LAB@APEC-REF.COM

Faraz Motor Tehran Co.

Manufacturing

FMT

www.farazmotor.com

The manufacturer, FARAZ MOTOR TEHRAN, was established in 1998, by a group of experienced experts and chemical engineers with the aim of raising the quality and quantity of industrial oil, engine oil industry and also gaining a proper market share. Following its aim the company has been able to export and re-export substantial amount of its manufactured products. Our experienced experts are ready, willing and able to respond to your request and you with special lubricants or any other petroleum products used in production process, and also to cooperate with you in the process of export and re-export.

• شرکت تولیدی فراز موتور تهران با هدف ارتقاء کمی و کیفی صنعت روغن موتور و روغن صنعتی و بدست آوردن سهم مناسبی از بازار در سال ۱۳۷۷ توسط گروهی مجرب از کارشناسان و مهندسین شیمی تاسیس گردید و توانسته مقادیر قابل توجهی از فرآورده های تولیدی و غیرتولیدی خود را صادر یا ترانزیت نماید.
• کارشناسان مجرب شرکت تولیدی فراز موتور تهران آمادگی کامل دارند تا برای هر گونه نیاز ویژه به روانسازهای مخصوص و یا سایر فرآورده های نفتی، در زمینه تولید، صادرات و ترانزیت با شما همکاری به عمل آورند.

Faraz Motor Tehran Co.

شرکت فراشیمی روز

ما مفتخریم که خود را به عنوان یکی از بزرگترین گروه های بازرگانی که در زمینه های مختلف تجاری و صنعتی در ایران فعالیت می نماید معرفی نماییم .

فعالیت ها و امکانات شرکت ما بشرح زیر می باشد :

۱. صادرات بیش از ۳۰/۰۰۰ تن قیر بصورت ماهانه
۲. صادرات روغن پایه / روغن
۳. بسته بندی و مظروف سازی ۲/۰۰۰ تن قیر بصورت روزانه
۴. ارسال زمینی و دریایی محموله از طریق کشتی های تحت مالکیت یا اجاره شده توسط ما به خاورمیانه تا هند و چین
۵. مخازن با ظرفیت ذخیره سازی ۱۶/۰۰۰ تن در بندرعباس و ۷/۰۰۰ تن در بوشهر
۶. تنها شرکت با کشتی های حمل و نقل دریائی بالک با وسایل گرم کننده تا ۱۴۰ درجه

هدف ما تأمین نظر مشتریان و پاسخگویی به نیاز آنها می باشد . شرکت فراشیمی روز به دنبال روابط طولانی مدت و پایدار با مشتریان خود می باشد.

WWW.FSR-CO.COM

Bitumen-Depot

Bitumen- Shipping

Bitumen- Drummed

Bitumen- Transporting

آدرس : تهران، بلوار آفریقا، ساختمان اداری الهیه، پلاک ۲۴۴، طبقه ۱۱، واحد ۱۱۰۴

تلفن : ۲۶۲۱۳۸۰۰ فکس : ۲۶۲۱۲۹۸۹

info@fsr-co.com

www.fsr-co.com